

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Vasárnap, 1935. április 21.
92. szám.

A HÚSVÉT IGAZSÁGA

Az Aradi Közlöny számára

J. Maklari Sándor

erdélyi református püspök

A húsvét igazsága elsősorban hitbeli és lelki igazság, mely csak akkor tud gyümölcsöket teremni a világ számára, ha éltető nedveit a hit talajából szívja föl. Hogy az élet örökkévaló és győzhetetlen s hogy nincs halál, azt csak hinni lehet és hinni kell, soha sem lehet értelmi tényné. mert ha azzá lenne, el is vesztene életformáló hatalmát. De másfelől a hit igazsága mégis abban birja igazolását, hogy meg tud nyilvánulni a valóságos élet egész területén s annak nemesebb és magasabbrendű értelmét ad. A hit hősei mindig az élet hősei is voltak, akik nemcsak hitték, hanem meg is bizonyították, hogy lehetséges olyan emberi élet, melynek a fizikai lét csak állványzata és sokszor eltakarja a nagyszerű palotát magát, mely egyedül önértékű s mely akkor is, vagy talán éppen akkor bontakozik ki teljes pompájában, mikor az állványok már nincsenek. A húsvét igazsága tehát minden egyes emberre nézve az, hogy igazi életét csak akkor élheti, ha fizikai létét szolgájjává, állványzatává teszi a léleknek, mely rajta keresztül és az ő kereteiben építi föl a maga multhatatlan házat.

Ami az egyénre nézve igazság, ugyanaz érvényes egy egész nemzet életére nézve is. Értethető és természetes, ha a nemzetek arra törekszenek, hogy fizikai létükben, világszerinti hatalmukban nagyra nőjjenek. De ha értethető és természetes is, még sem a legmagasabbrendű törekvés, amely egy nemzetben élhet. Ezek a célok nem önmagukért vannak, jogosságuk korlátolt, csupán eszközök az igazi értékek: a lelki nemzetnek fölépítéséhez. Célját az a nemzet értette meg és teljesítette, amelyik jellemében és kulturájában az örök szellemiség tiszta tükrözője lett. Ebben pedig az a legörvendetesebb, hogy nem csupán a nagyok, hanem a legkisebbek előtt is egyformán nyitva áll a lehetősége.

A romániai magyar kisebbség szintén egyike azoknak a nemzeti közösségeknek, melyhez a húsvét üzenete szól: valósítsd meg földi léted korlátai között azt a maradandót, ami benned szunnyad, magyar jellemed és kulturád önértékét. Amíg ezt a hívó szót lelkünkben meg nem hallottuk, addig még nem nyílt meg a sir szája igazi életünk számára s nem lehet egységes akaratnak ébrednie halottmirev tagjainkban arra, hogy felkeljünk és kilépjünk az élet napfényébe.

Sok panasz esik szervezetlenségünkről, egységünk, egyetértő szeretetünk hiányáról. Az igazság azonban az, hogy ilyen egységet nem lehet kívülről összeragasztani, ha nincs meg belül a mágnes, amely mindent összehuz

és elrendez maga körül. Ilyen vonzó és rendező hatalom csakis a nemzeti lélek legmélyéből törhet föl, ha az önmagának szellemi értékére ébredve, kívánja és követeli az életben való érvényesülését. Csak az a belső akarat szabhatja meg s építheti ki azokat a külső, intézményes kereteket is, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a belső érték megvalósulhasson a valóság tényleges lehetőségei között.

Ezért kell a feltámadás nagy ünnepén hirdetnünk azt az igazságot, hogy amelyik nép élni akar, annak meg kell ujulnia belső öntudatában. Ez a megújulás mindenekelőtt erkölcsi jellegű kell hogy legyen. Minél bomlottabb a világ, amelyben élünk, annál inkább kell visszavezetnünk népünket azokra a legmélyebb erkölcsi alapokra, amelyek minden látszat dacára is az emberj élet tartó erői és hordozói. Enélkül minden egyéb hiábavaló légvárépítés volna. Mindenkinek, aki csak egy családot, vagy egy iskolát, vagy egy gyülekezetet kezében tarthat és nevelhet, a halott-támasztás és megújítás evangéliumi missziója jutott feladatul. Kemény és tiszta jellemek formálása az a mód, melyen az egész nemzeti kultúrközösség, mint lelki és szellemi egység, kialakulhat. A mi nemzeti életünk tartalmát a műveltség értékei képviselik. Ez azonban nemcsak rideg tudást, hanem termékeny, segítő

festvéri megértést is jelent, mely képes öntudatosan és szeretettel megtartani, fejleszteni, a jövőnek is átadni a nemzeti lélek örökségét s létrehozni azt a nagy családi közösséget, melyben nem egyes kiváltságosok, hanem az egész népközösség megtalálja anyagi és szellemi egzisztenciájának biztosítását.

Csak az a nép hal meg, amelyik maga akarja halálát. De mindenik előtt, bármilyen történelmi sorsban, megvannak az igazi élet lehetőségei, ha erős életakarattal és bölcs leleménnyel fölkatolja őket. Nagyon valószínű, hogy a mi számunkra ennek az életnek lehetőségei külsőleg, a fizikai lét módjainak szempontjából nagyon szűkösek és korlátoltak. Efelett nincs miért panaszkodni, hanem el kell fogadni, mint isteni leckénket. Szerény külső igényekkel nagy lelki értékeket kívánni és táplálni: ez a mi életünk nagyszerű alkalma, melyet ha kihasználunk, megbecsülést és tiszteletet vivhatunk ki a világ részéről is. Azt, hogy ez lehetséges, nem okoskodással lehet igazolni, ebben hinni kell és a hit lendületével vinni át a megvalósulásba. Sokan azt gondolják, hogy az életnek ez az elképzelése nem egyéb szép husvét álomnál a feltámadás ünnepének hajnalán. De azt ma már mindenki tudja, hogy az álomképek mögött nagy, reális életerők működnek s a valóság nem a szétfoszoló képekben, hanem ezekben az erőkből rejlik. Az isteni szó gyakorta álomközben és álom által szólott a kiválasztottakhoz, akiket meg akart menteni. Balgatagok lettek volna, ha fölébredvén, az álommal együtt elfelejtik az isteni szótat is, melyben az élet parancsava szólott hozzájuk. A mi álomunk békeségben és szeretetben való életközösség, senkivel szemben nem ellenséges, mindenkinek javát akaró s reális alapja az az isteni jog és kötelesség, mely a ránk bízott szellemiség megőrzésére rendel.

Borura — derű

Az Aradi Közlöny számára írta:

Csörögés Elemér

Már Cicero megmondta, hogy nehéz dolg mások sorsának intézése. Pedig ő egy nagy világbirodalom fellendülésének korszakában működött s ott élt ennek szívében, ahol munkáját, törekvéseit mindenki közvetlenül láthatta és megítélhette.

Nem tudom, milyen szavakkal tudta volna jellemezni Cicero a mai ardeali magyar politikai helyzetének nehézségét, aki a legkedvezőtlenebb körülmények között szolgál egy ügyet, mely szemlátomást tért veszít s amelynek védelmében százzsálakékos sikert jelent, ha valamely vonatkozásban a visszaesést nagy erőfeszítéssel fel lehet tartóztatni.

E tárgyi mostohaág mellett, egyénileg tán még inkább szenvedünk amiatt, hogy működésünk oroszlánrészét sorstársainktól távol, az ország fővárosában kell kifejtelnünk s onnan — telefon, rádió és nyomatos dacá-

ra — csak halvány és törődékes tükröképek érkeznek el közvéleményünkhöz arról, hogy mit, miért és hogyan tettünk, mennyiben állottuk meg helyünket s miben terhelhet tényleg szemrehányás.

Egy borús s egy derűs képet akarok most erről bemutatni.

Pár héttel ezelőtt az egész ardeali sajtót bejárta a hír, hogy a szenátusban megszavaztak egy törvényjavaslatot, mely kiterjesztette a kulturzónát a királyhágóntuli megyékre.

Következtek az ismertető cikkek, hogy mi is az a kulturzóna, milyen veszedelmek származnak ebből az érdekelt megyék magyarságának kulturájára, stb., stb.

Azután jött a nyílt szemrehányás és felelősségrevonás: Hol voltak a magyar szenátorok, mikor ezt a törvényt megszavazták?

Czernin Ottokár gróf, az egykori monarchia bucaresti-i követe

már 1914-ben Romániának szánt magyar területeket

Történelmi értékű ujságírói leleplezés Tisza István gróf, Vaida-Voevod Alexandru és Czernin gróf szerepéről a román—magyar politikai megegyezés megkötésében — Tisza: a megegyezés uttörője

Egy interjú, amelyből még a megjelenése előtt lett világszenzáció

Írta: ADORJÁN ANDOR

Budapestről jelentik: Az 1912-iki balkáni háború volt Oroszország első revánsa Aehrenthal bosnyák annexiójáért, Bulgária legyőzése 1913-ban a második. Ettől fogva nem volt kétes többé, merre tart Európa. A nemzetiségek tavaszi gerjedés izgalmaiban éltek. Osztrák részről öngyilkosság ösztönével Ferenc Ferdinánd és környezete, még szította ezt a lángot.

Tisza, aki élesen figyelte, mi készül, ezért is kereste önként a románokkal való megegyezést.

nem Berlin parancsára és nem azért, hogy a trónörökös kedvében járjon. Az ő szemében a románokkal való megegyezés archimedesi pontja volt az ország nemzetiségi békéjének. Bihari létére a román aspirációkat ismerte legjobban, a nemzeti kisebbségek közül a románokban látta a legteljesebb politikai érettséget s hogy valóban, az oroszok és délszlávok közé beszorult románoknak van kétségtelenül

a legnagyobb érdek- és sorsközösségük a magyarsággal.

Tisza méltán remélhette, hogy az okos és méltányos megegyezés lehetséges lesz. Ezek a paktum-tárgyalások akkoriban óriási izgalmat keltek Magyarországon. Mit szól Románia ezekhez a tárgyalásokhoz? Ezeket megtudni utaztam el 1914. elején Bucarestben.

Brasovban szállt kupéba, tovább utazó-

bundában, a fején nagy szörmekucsmával, egy szemüveges, kövér, piros-pozsgás uriember, őszes bajusszal, bozontos üstökkel: Vaida Voevod Alexandru, akkor magyar országgyűlési képviselő, azóta többszörösen volt román miniszterelnök. Hamar szóbaelegyedünk s persze a paktum-tárgyalásokról beszélgettünk. Noteszem tanúsága szerint Vaida Voevod nagy elismeréssel szölte Tisza kezdeményezéséről.

Beszéltem Bucarestben minden politikai tényezővel, a miniszterelnökkel, miniszterekkel, képviselőkkel, publicistákkal. Gróf Czernin Ottokár, Ferenc Ferdinánd, a Szerajevóban meggyilkolt trónörökös bizalmas belső megbízottja, osztrák-magyar követ alig pár hete foglalta el bucaresti-i állomáshelyét s ideje se igen jutott még berendezkedni a követségen. Francia nyelven írt levélben kértem tőle, adjon interjút. Rendkívül

Történelmi jelentőségű beszélgetés gróf Czernin Ottokárral

Jegyeztem egész beszélgetésünk alatt, de a szibillikus szólamra most megpihenttem a ceruzát. Amikor Czernin ideért, nem tudtam megállani, hogy közbe ne vessem:

— Akkor is, ha ezzel megbontjuk Szent István koronája épségét?

— Akkor is! — felelte pillanatnyi habozás nélkül. — És ha a román kívánságok mindenkép

teljesíthetetlenek?

— Ez akkora szerencsétlenség volna, hogy jobb erre nem is gondolni! — mondta.

Erre az utolsó kijelentésére megkérdeztem:

— Ezt elmondhatom?

— Meg. De ugye meri!

— Hogyne merném. Ha excellenciád az aláírásával hitelesíti.

— Szívesen.

Elbucsuztam tőle azzal, hogy másnap délben elhozom az interjú francia kéziratát. Ő majd elolvassa, változtat rajta, ha jónak látja és ellenjegyzi, ha rendben találja.

Hazamentem a szállodába és azon melegében, ha mingyárt kicsit zugó fejjel is, megírtam a beszélgetésünk ujságba kívánczó, legkiutközöbbsébe részeit.

A kéziratot az ígért időben elvittem Czerninnek a követségre. Akkor már teljes 24 órája rettenetes havazás dúlt Bucarestben és egész Romániában. Bucaresti el volt zárva a világtól. Elmult egy nap. Vártam vissza kéziratomat a követtől. Nem jött. Talán nem volt ideje elolvasni. Netán igazítani valót talált benne. Türelmem.

A havazás konokul kitarított másnap is. Már 48 órája vártam a kéziratomat.

Nyugtalanodni kezdtem és elmentem a követségre. Czernin nem volt otthon. Néhány sort hagytam hátra, és megkértem, küldje vissza az írásomat mielőbb, mert semmi dolgom itt többé és szeretnék a lehető első vonattal hazautazni. A cikket is magammal vinném.

A harmadik napon végre elfáradt a nagy havazás.

Czernin névjegyén értesített: még nem volt érkezése, de egy-két napon belül megkapom tőle az ellenjegyzett kéziratot.

Csakugyan, a negyedik napon ő maga hozta el lepecsételt nagy borítékban a szállodámba.

— Sok változtatni való volt rajta? — kérdeztem.

— Semmi. Nézze meg.

Felbontottam a borítékot. A kézirat — itt fekszik előttem most is —

egyetlen igazítás nélkül

maradt részéről. Alatta, a kezeirásával ez a két sor:

„Nagyon köszönöm, minden szavával egyet

Nem tudom, meszebről jött-e hozzám, vagy már régebben ott álldogált mellettem, a francia négyest szemlélve, de most mellettem állt, vállamra tette kezét és megszólított. Családjaink ismerték egymást. Ő is ismert engem. Egyszerűen, minden teke-tória nélkül megkért, hogy a tánciskola után majd kísérjem haza Lidikét, ő nem bírja megvárni, el kell mennie valahova.

Lidikéért esténként vagy ő jött el, vagy a felesége. Én éremt akkoriban már nem jött senki. Harmadik elembe jártam. Önálló férfi voltam.

Ez a megbízás olyan boldoggá tett, hogy majdnem elájultam. Kimentem a folyosóra. A jégvirágos ablakra tapasztottam arcom. Künn fagyos éjszaka volt. A tiszta, hideg ég úgy csillogott mint az üveg.

Elgondoltam, hogy ebben a kristályos, friss éjszakában majd kettesben megyünk Lidikével — úgy amint elképzelttem — csak megyünk-megyünk azokon az elhagyatott uccákon, melyeken annyit ténferegtem egyedül, reá várakozva, sokáig csak megyünk-megyünk, talán félóráig is, mert messze laktak a honvédkaszárnyán túl, az edénypiac környékén. Aztán sok mindenre gondoltam. Boldogságom azonban nem volt zavartalan. Már mindjárt az első másodpercben, amikor apja közölte velem megtisztelő és döbbenetes kívánságát, fölnyílalt bennem a gyanu, hogy miért engem kér meg erre a sok fiú közül, miért engem. Talán sejt valamit? Ez undorító volna. Undorító volna, émelyítő és elviselhetetlen volna, hogy a család beleavatkozzék ebbe az ügybe, hogy beleártsa magát az én személyes ügyembe akárki, egy ember, az apa, az ő apja, az ő apja, aki melleleg épen olyan fekete volt, mint a lánya s egy kicsit szeplős is. Vagy talán egyenesen gunyolni akart ezzel, próbára tenni, lépze csalni, megcsufolni s végül kinevetni? Ez szörnyű volna. Nem kis fejtörést okozott nekem az is, hogy miről beszélgetek majd Lidikével ezen a mégis tulontul hosszú uton. Már sok mindent tudtam akkoriban, vadállatokról és vad

népekről is, de attól tartottam, hogy ezek esetleg nem érdeklik őt. Szívem hangosan kalmipált.

Igy hánykódtam boldogság és zavar között s közben be-benéztem a táncterembe és ki-kinéztem a folyosóra.

Egy izben, amikor megint a folyosóra szédültem, hogy ott a hidegben hűtsem lázamat, tisztázam egyre kuszább gondolataimat és bátorságot szerezek a nagy vállalkozásra, hirtelen a ruhahatárba siettem, kivettem kabátom, kalapom és — se szó se beszéd — egyedül vágattam haza, mintha valami üldözne. Megszöktem.

Hogy miért tettem ezt? Millió gyönyörű, ostoba, megható és bölcs ok miatt, melyet tüzetesen sohase részleteztem. Most se tudnám részletezni. Elég az hozzá, illetlenül lovagiatlanul, bután viselkedtem. Lidike, szegény, azon az éjszakán maga bandukolt haza s reszketett a harapós paraszt-kuvaszoktól, melyektől én egyébként még jobban reszkettem. Édesapja másnap szemrehányást is tett miatta az édesapámnak. Otthon megszidtak. Majd fölment a szegény.

Utána tüszös mandulalobot kaptam, nem is mentem több tánciskolába. Így ért véget az „ügy”, Lidikével „szakítottam”.

De mégis évek múlva is eipirultam, valahányszor rá gondoltam. Később már csak homályosan sajtó az egész. Most először életemben merem bevallani magamnak, mennyire fáj — mert még mindig fáj — hogy azon az éjszakán nem kísértem haza Lidikét.

Hajnál felé, amikor ablakomat már a szeptemberi virradat szűrki és hallok a szemetes-kocsi zörgését, azon tüprengok, hogy kellene valami hivatal, valami intézményt létesíteni, mely itt vagy a másvilágon valahogy elintézi az ilyen elintézetlen ügyeket s némi elégtételt, kárpótlást szolgáltat nekünk.

Mit szólsz ehhez, Lidike? Mondd, hol vagy? Élsz-e még?

Lomási parketta lerakat Dr. VALKO Arad,

Str. I. Chendi 1. Telefon 336. 2002

Érték és ha nem találnám otthon: szerencsés utat kívánok.

Az ön Czerninje.

Ennyi.

Közben a vasuti közlekedés is helyreállt és így másnap elutazhattam. A meglepetések és drámai események micsoda viharzónájába jutottam!

Élső meglepetésem Brasovban ért, ahol a pályaudvaron vettem egy újságot. Alig kezdtem mohón olvasni, azt hittem, káprázik a szemem. A lapban

Berlinből kelt távirat jelent meg, reprodukálva a berlini reggeli lapok szenzációs közlését gróf Czernin interjújáról egy magyar újságírónak, akinek Tisza paktum-tárgyalásával kapcsolatban ezt meg azt mondta.

És következett, bő kivonatban, az interjú, amelynek szűz kéziratát még a zsebemben szorongattam s Czerninhez kívül embernek meg nem mutattam!

Annyi persze nyomban megvilágosodott előttem, hogy a szöveget telefonon, vagy táviratilag adták Bucurestiből tovább Berlinbe. De ki? És miért?

Eszembe jutott, Vaida Voevod utalása rá, hogy Ferenc Ferdinánd és Berlin mennyire kívánja a magyar-román megegyezést, még ha a magyar képviselőház és akár Tisza ellenezné is. És eszembe jutottak Czernin kemény kijelentései: ennek meg kell lennie, ha még akkora áldozatok árán is!

Hátha Czernin — Vaida Voevoddal egyetértőn, vagy nélküle — szándékosan odáztatta el hazautazásomat Bucurestiből, ameddig nem volt biztos benne, hogy a magyar lap számára adott kijelentései, ha másképpen nem, a berlini közlés megafonján keresztül okvetlen a világ fülébe jutnak?

Megfordulhatott Czernin fejében az is, ha a kéziratot megjelentetés előtt megmutatom Tiszának, talán meg sem jelenik a nyilatkozata a lapban.

Már pedig akarta, hogy ez a parancsoló, sőt fenyegető hangú szózata mint a magyar sajtó útján adott nyilatkozata kerüljön a nyilvánosság elé. Magyarországra akart-e ráiasztani? Bucurestiben akart-e magának barátokat szerezni? Elég annyi: Czerninnek fontos volt, hogy mint magyar szövekről elküldött dörgedelme jusson mindenek fülébe, (még ha az a magyar újság nem is közölte és mielőtt közölte) hogy a monarchia és a hármasszövetség érdekében elengedhetetlen:

Magyarországnak áldozatokat kell hozni a román barátságért.

Mihelyt megérkeztem Budapestre, a pályaudvarról egyenesen a szerkesztőségbe siettem. És aznap délben, a francia szövegből magyarra fordítva, valahára megjelent teljes terjedelmében, szépítés és enyhítés nélkül a Czernin szövegét. Nyomában, ha lehet, még dühödtebben tört ki a vihar. Czernin üzenete felkavarta a szenvedélyeket.

Interpelláció-fergeteg a parlamentekben

Interpellációk hangzottak el a képviselőházban (gróf Bethlen István interpellált) és a főrendiházban; interpellációk Pesten, Bécsben, Berlinben. Micsoda fergeteg! Tisza magához hivatal. Nem hogy számonkérjen akármit is, de, ugymond, meglepi, hogy sem a Bucurestibe való elutazásom előtt

nem tartottam szükségesnek jelentkezni nála, sem ezzel a Czernin-interjúval, amelynek viharágójából most ilyen orkán kerekedett.

Megjegyeztem, hogy a berlini közlést, legjobb meggyőződésem szerint és mindenestre tudomom kívül, Czernin rendezte meg.

— De mi célja lehetett volna Czerninnek vele, hogy előbb Berlinben jöjjön ki a közlemény? — kérdezte. — A követ talán Bécsbe jelentette előbb az interjút a külügyminiszternek és onnan juttatták tovább Berlinbe.

— Czernin sokkal önállóbb, semhogy ilyen dolgban Bécsből kérjen utasítást. Kivált utólag, amikor már megadta a nyilatkozatot! — felelte Tisza.

Amilyen óvatosan csak lehet, megkockáztattam:

tam: hátha Czernin célja pontosan az volt, amit ezzel a sietős és akart, sőt kieroszakolt közléssel csakugyan elért: megdöbbeneni a magyar közvéleményt, felvillanyozni a román, nehézségeket támasztani Tisza útjába, vagy legalább is a külpolitikai veszedelmek Gorgon-fejét tartani elébe és ezzel gyakorolni rá Berlinen át nyomást, hogy minél engedékenyebb legyen a románok iránt.

— Rémeiket lát! — utasította el a feltevést Tisza. — En hiszek Czerninben, jó emberem... Vagy tíz nappal utóbb Tisza újra magához rendelt.

Két levelet nyomott kezembe, olvassam el. Mindkettőt Czernin írta. Válasz volt Tisza írására, amelyben a miniszterelnök felvilágosítást kért tőle: miért nyilatkozott előttem, hogyan került az interjú a berlini sajtóba és van-e megjegyzése az utólag megjelent szöveggel kapcsolatban?

Az egyikben azt írta Tiszának, azért fogadott és nyilatkozott előttem, mert én, az audienciát kérő írással együtt Tisza egy hozzám intézett magánlevelét küldtem be hozzá! Ebből arra következtetett: annyira meghitt emberek vagyok a miniszterelnöknek, hogy kendőzetlenül beszélhet előttem... A másik levélben kijelenti, a berlini közlés őt is meglepte. A megjelent szöveg pedig alkalmasint nem adja pontosan vissza kijelentéseit.

Menekülés a hadüzenet napján

Kértem Tiszát, engedné meg, hogy Czernin két levelére, amelyet kegyes volt megmutatni, közvetlenül is válaszolhassak a követnek.

— Nem bánom. De mutassa meg nekem, mielőtt elküldi.

A Czerninnek szánt választ, felháborodott hangú, tiltakozó írás volt, másnap bemutattam Tiszának az interjú eredeti szövegével együtt.

Elolvasta leveletem, Rosszalással adta vissza: — Tulságosan kemény a hangja.

Most a Czernin által ellenjegyzett interjú francia szövegébe mélyedt. Olvasta. Itt-ott hangosan, mintha szemének nem hinne és a fülét hívná tanuságul.

És amikor a kézirat végéhez jutott el, ahol a követ megköszöni az interjút, szerencsés utat kíván és így ellenjegyzi az egészet: „Az ön Czerninje”. Tisza így szólt:

Női- és férfiszövetek

va amint

selyem ujdonságok

nagy választékban

Gyári lerakat! **SERILANA** Gyári árak!
Minorita-palota. 2545

Egy oradeai kereskedő tragikomikus esete

Vallást szokás szerint a husvéti ünnepekre szerződésileg „eladta” boltját cselédjének, aki komolyan vette a szerződést és saját tulajdonának tekintti az üzletet

Oradeáról jelentik: Tragikomikus esetről beszélnek Oradea kereskedőkörében. A zsidóknál köztudomásulag szokás, hogy a husvéti ünnepek előtt minden olyan holmijukat eladják, ami „chomec”, vagyis nem husvét. Ez az eladás természetesen csak képletes és

a husvéti ünnepek eltelte után minden az eladó tulajdonába megy vissza.

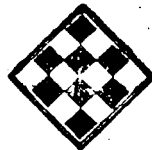
Az ilyen „eladásról” a felek a vallási előírásoknak megfelelően „szerződést” is készítenek.

Az egyik helybeli kereskedő szintén „eladta” az üzletében levő összes árukat cselédjének. A szerződést is elkészítették és azt a kereskedő magánál tartotta. A cseléd azonban komolyan vette az „üzletet” és éjszaka bement a kereskedő hálószobájába, ruhájából kivette a szerződést, másnap reggel pedig beült az üzletbe és árulni kezdett a maga számájára.

A póruljárt kereskedő kétségbeesve szaladgál fűhöz-fához. De semmit se tehet, mert az „üzletet” komolyan vevő cseléd kezében ott van a „jogait” biztosító szerződés.

Gütermann gép- és gomblyukselyem

gyári

védjegy

Ha jó anyagot választ és helyet az elsőrendű kivételre, akkor feltétlenül követelje azt is, hogy ruháját valódi természetes selyemfonállal varrják meg. A valódi gépselyemmel készült varratokat sohasem kell átvarral.

Figyeljen a gyári védjegyre!

— Küldje csak el neki a levelét Ugy, ahogy megírta.

A választ két és fél évvel utóbb kaptam meg rá, amikor, a készülő romániai hadüzenet idején, riporton, újra Bucurestiben jártam és a hadüzenet pánikba fuló napján

Czernin ur nemcsak megtagadta, hogy a követség külön vonatán menekülhessek a román fővárosból, de időt és fáradságot nem kimélve, személyesen járt el, nehogy esetleg a bucuresti-i német követség különvonatán vehessenek majd egéruat.

De ez se volt neki elég, hanem a serény és fáradhatatlan férjü a Szigurancián is jelezte, hol lakom s jó lesz engem rögtön lefogni.

Marghiloman Alexandru későbbi román miniszter elnök a memoárjaiban kitér erre a nem éppen angyali nyugalomban eltöltött napomra.

Az 5 jóvoltából és az 6 automobilján jutottam el (most már megmondhatom), filmbe illő versenyfutás után, a lekészt, utolsó vonatot megelőzően át a magyar határon, onnan egyenesen Wild József, magyar határrendőrségi kapitány karjaiba.

Jobb volt-e így? Nem tudom.

Mert ha akkor csak Czerninen mulik, a késő öregségemre már régen semmi gondom.

Zöldágra jutok még aznap.

BUZIAS
GYÓGYFÜRDŐ
ROMÁNIA, VAHREIM

BIZTOS GYÓGYHATÁS SZIV és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomszusz, hólyaghurut és kiürüléssel idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes stb.) eseteiben a legjobb eredménnyel

IVÓKURÁK, szakszerű orvosi kezelés

KITÜNŐ KONYHA, ELSŐRENDŰ SZÁLLODÁK. Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, napfényes stranddal. A CFR vonalán 50%-os utazási kedvezmény. Állandó katonizene. Pausál-kurák az „Europa” utazási irodák után.

FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-től (OKTÓBER 1-ig) Prospektust, felvilágosítást szívesen küld **MUSCHONG BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ R. T.**
2582 **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, (Banat) BUZIAS.**

Az életmentő kés útja a huszadik században

Hülll Hümér professzor a modern operációról

BUDAPEST, április 20.

Megmérni a kort, amelyben élünk, izgató feladat. És problematikus, mert hiányzik az a bizonyos „történelmi távlat” amely a fejlődés tárgyilagos szemléletéhez okvetlenül szükséges. Amely már annyiszor bélyegezte bűnösnek a megelégedettek korát és annyiszor aranyozta glóriával a szürkék és türök fejét... Talán még soha elégedetlenebbek nem voltak az egykoruak, mint századunkban. A huszadik századot divat szidni. Nem háládatlanság? Ez a cikk az életnek egyik kicsiny, az életmentésnek nagy területén fogja bizonyítani, hogy igen. Az újságíró leírta hűségesen ami a nagy sebésszel, Hülll Hümérrel folytatott beszélgetés után megmaradt benne.

Aki egyszer ennek a századnak kulturtörténetét megírja, valószínűleg fog találni határozott korszakokat is, amelyek fordulópontot jelentettek a fejlődésben. A jelen krónikása: az újságíró, a kortárs nem vállalkozhatik ilyen feladatra, különösen, ha gyakorlati eredményekről akar beszámolni. Mert a találmányok évszáma sokszor messze mögötte marad a gyakorlati megvalósítás dátumának. Meg aztán egyesek kísérlete még nem az általános gyakorlat. Bizonyára voltak a század elején kirurgusok, akik ugyanugy dolgoztak, mint a múlt század közepén, aminthogy ma is lehetnek maradiak, akik az utolsó husz év vívmányait nem akarják felhasználni.

A tudományt, különösen a kés tudományát, a mely nem kis mértékben technika is, inkább az evolúció, mint a revolúció viszi előre. Az idő, a gyakorlat, a fejlődni akarás folytonosan mossa a tudomány kavicsait, amelyek közé ritkán kerül újabb kö, de a régiék mindig csiszolódnak, finomodnak, gömbölyödnek...

A „vörös-műtő” titkai

A híres „vörös-műtő” 1909-ben már készen állt. Csempének barátságos viszonyára már akkor kitérték a vér féltetésebb vörösét, amikor az operáció még sok vérrel járt. A professzor akkor már sterilizált gummikeztyűvel operált. Az a régi sebész, aki még meztelen, sőt gyűrűs kézzel nyúlt nyitott hasakba, már régen a múlté volt, az orvos-tudomány hőskorának legendás szobrává merevedett. A professzor, aki először húzott Magyarországon gummikeztyűt és elsőnek kent a sebekre jódot, 35 évvel ezelőtt már maszkot rakott a szája elé. Akkor már tudták, hogy a kihelt levegő negyvenezer csirát visz négyzetcentiméternyi sebfelületre. A professzor kínos pontossággal végezte a „hemosakodás” szertartását, sterilizált köpenyt és keztyűt húzott magára, műszereit gőzből adogatta az ápolónő és a seb fölél maszkos orvosok hajoltak. Ezek ennek a századnak külsőségei a műtőben. Micsoda változást jelent a mult sebészéhez képest!

Mit szólna vajjon, ha feltámadna és idelátogatna az öreg Réczey tanár, aki az 1840-ben megjelent első „Sebészeti műtét” előszavában ezt írta: „A sebészet kiművelése által annyira fejlődött, hogy további fejlődése nem várható”...

A mai professzor merné-e mást írni, mint épp

az ellenkezőjét: olyan szédülélesen gyors a fejlődés, hogy a folytatás minden tekintetben várható!

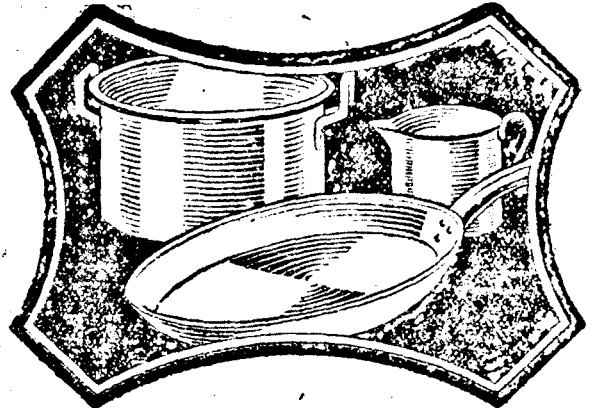
Mi volt hát a mi századunk haladása? A jövő krónikása négy óriási eredményt fog a század eddig lepergett éveinek javára írni.

Először a fájdalom megszüntetését. A műtőasztal nem kinpad többé! Bámulatos tökéletességre emelkedett az érzéstelenítés. A fájdalom mindig az emberi test felületén, külsőjén keletkezik, onnan van vezetés az agyvelőbe és ott egy szerv, amely a fájdalmat tudatossá teszi. Az idegrendszer teljesen hasonló a telefonhálózathoz. A vezetéket a legkülönbözőbb helyeken meg lehet bénítani. Ki lehet kapcsolni a készüléket: ez a helyi érzéstelenítés. Meg lehet szüntetni az idegekben a vezetést: ez a gerincvelő-érezéstelenítés. Végül a központot is el lehet némitani: altatás. E században nemcsak az altatási mód fejlődött, az éter-belehelés, hanem egyéb lehetőségek is. Ma már a vérbe fecskendeznek vagy a végébe juttatnak olyan anyagokat, amelyek az agyvelő fájdalmérzését megszüntetik.

Másodszor: csodálatosan kiegészítette Semmelweis felfedezését. Meg kellett tanulni úgy operálni, hogy az orvos ne vigyen fertőző anyagot a sebbe! Rájöttek, hogy a legtekélyesebb fertőtlenítő: a meleg. Azelőtt a sebbe került baktériumokat, bent a sebben ölték meg vegyszerekkel. Az új feladat az volt, hogy egyáltalán ne vigyenek be fertőző anyagot. Ha minden elővigyázatosság ellenére mégis megtörténik, akkor rendelkezésre áll egy nagyszerű felfedezés, (ami azonban még

A vértelen operáció és a vértömlesztés

Óriási változáson ment keresztül a vértel való bánásmód! A mai jó sebész, a végtelékig takarékoskodik a beteg vérével. A vértelen operálás nemcsak annyit jelent, hogy az orvos lefűzi a végtagot, hanem azt is, hogy a mellékvesének egy termékét, az Adrenalinot fecskendezi be, ennek következtében a műtét területén összehúzódnak az erek és vérzés nélkül lehet operálni. Az Adrenalin használatát a japán Takamine-nek köszönheti az orvostudomány, de érdekes, hogy a mellékvesének ezt a kiváló tulajdonságát nálunk előbb ismerték — a mészárosok. Ha megvagták magukat, a marha mellékveséjének levét nyomták a sebbe és a vérzés azonnal elállt... Ma a sebész nemcsak takarékoskodik a beteg vérével, hanem — ha valamiképpen elfolyt — pótolni tudja! Ha nincs az erekben elegendő folyadék, akkor a szív ezt a hiányt erősebb és szaporább összehúzóda, sokkal pótolja és így kifárad. Az ereket tehát fel kell tölteni. Bizonyos sóoldattal is szép eredményt lehetett elérni, de az igazi sikert az jelentette, hogy megintulták: a vért át lehet ömlesztteni egyik emberből a másikba! Csakhogy azt látták, hogy az átömlesztett vért néha elfogadta a szervezet, sokszor azonban súlyos mérgezési tünetek keletkeztek. Egy Amerikába kivándorolt osztrák orvos, Landsteiner jött arra rá, hogy a vérkép szempontjából az embereket négy csoportba lehet osztani. Szabályokat állított fel, hogy melyik csoportból lehet a másikba vért fecskendezni. Felfedezéséért Nobel-díjat kapott. Ma ez az eljárás olyan tökéletes, hogy néhány perc alatt

Fazekat és egyéb konyhaedényt VIM könnyűséggel tisztít!

VIM

mindent tisztít

mindig nem tökéletes!): bizonyos gyógsavókat fecskendeznek az érbe. Különösen a hashártyagyulladás az, ahol erre előre készül a sebész, beölti a beteget és így a szervezet inkább legyőzi a fertőzést, mert immun anyagokat kapott.

megállapítani, ki, melyik vércsoportba tartozik? Az amerikai hadseregben minden katona személyi-lapján fel van tüntetve, melyik csoportba tartozik a vére, hogy ne csak ő kaphasson, ha sebesülésben elvérzik, hanem bármikor ő is rendelkezésre állhasson sebesült bajtársának. Különösen annyira kifejlődött a vértömlesztés, hogy a kórházakban nagyszámmal nyilvántartják a véradakozókat. Ennek az imponáns gyakorlatnak csak egy csökevénye van meg nálunk: szegény medikusok és ápolónők állnak a betegek rendelkezésére. A vér-adakozásnak rekordereit könnyel el a klinikák és kórházak. Van aki ötször, tízszer, tizenöt-ször adott már vért. Persze mindegyiket a legnagyobb gonddal vizsgálják meg, mielőtt elfogadják modern „véráldozatukat”.

A röntgen és a rádium

A század eddigi fejlődésének negyedik hatalmas tényezője: a röntgen és a rádium. Budapesten az első röntgenkészülék nem klinikának jutott, hanem az Óbudavárában volt látható. Szórakoztatta a közönséget, mert megmutatta mennyi ércpénz van a zárt bugyellárisban... Akkoriban a birtással foglalkozó öreg professzorok nagyon bizalmatlanok voltak Röntgen találmányaival szemben, mert feltették a csonttöréseknél „nagyszerűen” kiépített, tapintó-diagnosztikát. Ma már nemcsak a csonttöréseknél vált nélkülözhetetlenné, hanem agydaganatot, tüdőmegbetegedést, gyomorbajt, bőrelváltozást, vese és hólyag betegségeket röntgen

CENTRAL | CORSO | URANIA | SELECT

vasárnap, hétfőn és kedden d. u. 3 órától

Csak nekem dalolj!

Világláger.

Főszerepben:

Grace Moore

Amerika legnagyobb énekesnője.

HÉTFŐN D E 11 és fél órakor MATINÉ.

Moszkvai éjszakák

Al. Granowsky remekműve.

Harry Baur—Annabella

VASÁRNAP D E 11 és fél órakor MATINÉ.

Pinty és Ponty

legmulatságosabb vígjátéka.

VIII. Olivér

VASÁRNAP és KEDDEN 11 és fél órakor MATINÉ.

Koldusgrófnő

Szórakoztató, bonyodalmas német zenés vígjáték.

Dolly Haas
Willy Eichberger
Adele Sandrock
Theo Lingen

HÉTFŐN és KEDDEN D. E. 11 és fél órakor MATINÉ.

nélkül pontosan megállapítani majdnem lehetetlen.

— Mindezek a dolgok tették — monja mosolygós elégedettséggel a professzor —, hogy az elmúlt évtizedekben öröm volt élni és dolgozni. A sebészet olyan volt mint Kalifornia, ahol valamikor minden ásonyomnál aranyat találtak. A jó öreg Réczeynek azonban mégis kicsit igaza volt, mert most a sebészet olyan fordulóponthoz ért, hogy valószínűleg az orvostudomány nagyszerű haladása által működésének több nagy területét el fogja veszíteni...

Ilyen lesz például a tuberkulotikus seb gyógyítása. Ma még a tuberkulotikusan beteg tudónek azzal biztosítanak nyugalmat, hogy vagy feltöltik a mellüreget levegővel és így a tüdő visszahúzódhat, meggyógyul, vagy a beteg tüdő fölötti bordákat eltávolítják. Ezekre a heroikus műtétekre természetesen nem lesz szükség, ha sikerülne valami savót vagy ellenmérget találni, amely a tuberkulózis bacillusát elpusztítja. Ez biztosan meglesz egyszer! A tuberkulózis megelőzésére máris van egy eljárás: a francia Calmette-féle. Beoltják a csecsemőket legyengített bacillusokkal és akkor azok tuberkulotikus környezetben sem kaphatják meg a vést. (Emlékszünk még a tudomány lübecki kis martirjaira?)

Biztosan el fogja veszíteni a sebész a rákot, mint operációs területet. Igaz, hogy ezen a téren ma még semmit sem tudunk. Fogalmunk sincs, miért szabadul fel egy sejt, amely elkezd nőni a többi rovására és elpusztítja a szervezetet. Ha idején kivágja a sebsz a szervezetből a lázadó sejtcsoportot, meggyógyulhat a beteg, de a gyógyulás esélye mindössze öt százaléki! Ez bizonyára azért ilyen kétségbeesítően súlyos, mert a rákbetegségnél a szervezet elveszti ellenálló képességét. Ha sikerülni fog valamiképpen a szervezetet ellentállóvá tenni, akkor a műtetre szükség nem lesz!

Nem lesz szükség sebészi beavatkozásra az anyagcsere-megbetegedések következtében létrejött elváltozások (bazedov, epekó, stb.) nagyrésznél sem!

Belgyógyászati és nem sebészi uton fogják gyógyítani a gyomor- és patkóbél-fekélyt. Bizonyára sikerül rövidesen olyan diétákat találni, hogy a fekély nem fejlődhet ki, vagy ha kifejlődik, meg lehet szüntetni.

Az áldott kés tehát elveszti sok-sok működési területét. De azért ne essék kétségbe a sebész! Mert lesznek — új területei!

Tökéletesedni fog a sérülések, csonttörések gyógyítása. Egyes nyugati országokban máris sokkal fejlettebb, mint nálunk! Okvetlenül szükséges, hogy Magyarországon a baleseti sebészet számára külön osztályokat, a csonttörések kezelésére intézeteket (Zander) létesítsenek. A fejlődés útja: pontosabb lesz a törések összeillesztése és az összeillesztett végtagok teljesen egészségesek, munkaképesek lesznek. A régi gipszkötések mellett el-sorvadt a végtag izomzata és a töréssel szomszédos ízületek megmerevedtek.

A kozmetikus-sebészet csodái

A törött csontokat nemcsak összeilleszteni, hanem szükség esetén ugyanazon szervezetből vett másik csonttal pótolni lehet. Ez a „szükség” száz százaléki jelentkezett a világháború alatt és valószínűleg csodatevésekre kényszerítette a sebészetet. Megtörtént, hogy ellőtt állkapcsokat a lábszárcsontból lemetszett, hajlékony csontlemezekkel pótolták!

Fejlődni fog a sebgyógyítás. A fertőzés elkerülését még sokkal jobban lehet tökéletesíteni és a fertőzött sebek gyógyítását savókkal lehet fejleszteni.

Fejlődés várható a mechanikus zavarok (bél-szűkületek, tágulások helyükből kimozdult szervek) megszüntetésében.

És ha az előbb említett haladást követik, keznek, akkor tökéletesedik a kozmetikus sebészet. Akkor lesz jogosultsága, nem fog annyi kockázattal járni! Ma a kozmetikus sebészettel szemben az igazi, vérbeli, nagy sebészek olyan álláspontot foglalnak el, mint a középkori kirurgusok a szülészettel szemben. Azt tartották, hogy — nem méltó férfhoz. „Csupán kozmetikával indikált műtétet nem vállalok! — jelenti ki határozottan a professzor. Hja, hibetetlen összegű kárterítésekért íté meg a bíróság, ha a kozmetikai műtét nem sikerül! És a sebészek joggal kimélik idegeiket. Hiszen amugyis sok megpróbáltatásnak van kitéve idegrendszerük és nyilván ennek köszönhetik, hogy

náluk rövidebb ideig csak a pincérek és a fodrászok élnek...

Talán legnagyobb új területe lesz a sebészetnek: a szervek átültetése. Hiszen a vérátömlesztés is már szerv-átültetés! Varsóban van egy orvos, aki több mint száz esetben friss hullák vérével spriccelte át és ez a vér állítólag éppugy három hétig élt, mint az élő embertől vett vér.

Ma még nem mutatnak nagy eredményt az élőszerv-átültetések, de a kísérletek rendkívül érdekesek. Össze lehet varrni két patkányt, együtt élnek tovább, közös hasüregük van és a mesterséges ikerpárból ki lehet vágni két, sőt három vesét is! A patkányok mégis elevenek maradnak, bizonyítva, hogy a szervezet pazar luxussal van kiáldítva! A teremtés luxusának köszönhető, hogy ki lehet venni fél szemet, fél tüdőt (egy eset volt!) egész gyomrot, több méter belet az emberből — a szervezet komolyabb károsodása nélkül!

— Ha még megemlítem, hogy a röntgen a rádium mint gyógytényező jóformán kihasználatlan és a jövőben még sok-sok finomságra rá kell jönni, akkor ugy gondolom, hogy a közeljövő perspektíváját talán egy rongyszedő hitvány lámpásával megvilágítottam... — hangzanak szerényen Hüttl professzor befejező szavai.

SIKLÓS FERENC.

Etvágyat és emésztést elősegíti az

Előpataki ásványvíz

Gyomorbántalmak, májbajok, vérszegénység eseteiben kiváló gyógyhatásu.

Főlerakat: 1874

Kardos Miklós utódai

Arad, Str. Eminescu No. 16. Telefon 6--86.

Végetért a parlamenti ülészak

Konfliktus Manolescu-Strunga és a Banca Nationala között

Bucarestből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor Tatarescu miniszterelnök a parlamentben felolvasta a királyi kéziratot, amely bezárja a képviselőház és a szenátus ülészakát. A királyi kézirat foglalkozik az ország

általános és pénzügyi helyzetével, valamint a megszavazott törvényekkel és a költségvetéssel. Különösen kiemeli a hadsereg felszerelésének fontosságát, kapcsolatban a Skoda-szerződéssel és a nemzeti ipar kifejlesztésével. A leirat záró része rendkívüli fontossággal bír, amennyiben megállapítja a kormányzás állandóságának szükségességét. Slavescu kamarai elnök tartott ezután beszédet és rövidesen összefoglalta a parlament tavaszi ülészakán elvégzett munkát. Fél 12 órakor Tatarescu miniszterelnök a kormány tagjaival a szenátusba ment át, ahol szintén felolvasta a királyi kéziratot.

A legújabb Bernard Shaw-vice

G. B. Shaw: Be kell vallanom, hogy regényének a vége elsorangu. — És a kezdete? — Ott még nem tartok...

A gazdasági bizottság mára hirdetett ülését a jövő hétre halasztották. Manolescu-Strunga kereskedelem és iparügyi miniszter ma egyórás megbeszélést folytatott Antonescu pénzügyminiszterrel, akit felkért arra, hogy közvetítse a tárgyalásokat az iparügyi minisztérium és a Banca Nationala között, miután a Nemzeti Bank magatartása folytán zavarok állhatnak be a Manolescu-Strunga által felfektetett új külkereskedelmi rendszerben. A kereskedelem és iparügyi miniszter leszögezte, hogy a gazdasági bizottság határozatait a bankjegykibocsátó intézet nem vizsgálhatja felül. Antonescu pénzügyminiszter most platformot keres a konfliktus elsímitására.

Bucurestiben,

CALEA VICTORIEI

legforgalmasabb részén levő nőikonfectio üzlet raiont akar létesíteni fixre, gyermek konfectio rövidáru vagy méteráru részére. Komoly ajánlatok „Biztos” jellegre Rudolf Moise S. A. Bucuresti, I. Bdul Bratianu 22. továbbit. 2580

BLOCH H.

Erdély legrégebbi fotoszaküzlete. Szolid árak! Szakszerű kiszolgálás! Legmegbízhatóbb fotolaboratorium!

Gyorspostai szállítások vidékre. ARAD, BULEV. REGINA MARIA No. 22. A Dacia kávéházzal szemben, 2601

A sárga cipőm

Az Aradi Közlöny számára írta:

Szip Emi

Van egy régi ismerősöm, békevilágból maradt rám.

Foglalkozása, vagyis néhai foglalkozása, neve, külseje mellékes, fő, hogy a boldog világban bizonyos kávéházban engem is kinttett azzal, hogy apróbb összegeket örökbe fogadott tőlem.

Igen, egyszer pedig mellém állott, összemérte a cipőjét a cipőmmel.

— Nézze, — azt mondja, — a maga lába éppen az én mértékem. Mikor jelentkezhetem egy pár cipőért?

Hat-hét pár cipőn alul nem odta az ember abban az időben. Erőyiből egy párat, ugyebár, mindig ki lehetett selejtezni, pláne ilyen bájos lélek kedvéért.

— Akár holnap, — mondom, — csak ne jökor gyere, fel ne költö.

— Ne féljen semmit. Mi, fiatal szerkesztők, tekintélyt tartotunk, az idősebbek és gyengék nem tegezhetik vissza minket.

Másnap délben megjelent a jó ember, elvitt egy pár betétes, gombos cipőmet, igen tetszett neki. Sőt meg is köszönte franciásan, viccesen:

— Merszi bien!

Istenem, ha eszembe jutott, csak be kellett nézni a szusteremhez, csinált új cipőt. Pénzről szégyelt volna beszélni.

Volt egy elegáns barátom, annak a cipős szekrényében valami huszonöt pár cipőt láttam.

Jó magam a hét párat is leszállítottam idővel ötre, négyre, háromra. Nem muszáj a cipőt teaurálni. Mindig rendelhetek új cipőt, ha akarok, nem igaz?

Az öreg azért nem hagyott cserben. A multokban, mondjuk félévenként jelentkezhetett, az újabb időben esztendőben egyszer kapja meg a pár cipőjét.

Megjegyzem, nem ismerem rá a cipőmre a lábán. Ujjászületik az a pár cipő, ragyog, mint a lakk, meg mint a vadgesztenye. Egyszer elmágyarázta, hogy nem szabad kiadni pucolni a cipőt, az embernek magának kell kicsontozni, csak akkor lesz szép a cipő.

Jól van, a minap szembe jön az öreg a járdán. Talán érdekli magukat, sárga cipő volt rajtam. De ha magukat nem érdekli, az öreget mondhatom, érdekli. Rögton a lábamra néz.

Jaj nekem, hova dugjam a lábam. Az öreg egyellen egy pár sárga cipőmet gusztálja. Éz a sárga cipő most a harmadik tavaszt látja.

Igen, igen, rendelék újat is, csak olyan hanyag vagyok, ismernek.

Jelzem, még igen elfogadható állapotban van a sárga cipőm.

Elfogadható. Bár az öreg kicsit csóválta a fejét, atyáilag:

— Hogy lehet ebbe a cipőbe járni magának, ni az a repedés ott elől a-bal cipőn, a másikon is csupa repedés a bőr. Majd az én lábamon nézze meg.

Reggel értejt a sárga cipőmért. Ezért járok most pár napig megint tekete cipőben, kérem szíves elnézésüket.

A nemzetközi vásár alkalmával szerezte be szükségletét és ajándékát

Rosenstein M. cégnél
Budapest, Apponyi-tér 5. sz.
(Belvárosi Takarékpénztár-épület.)

**Finom bőr- és bőrdisz-
műárakülönlegességek**

BOURJOIS

Soir de Paris

E HO FOLYAMÁN A
BOURJOIS
MÁR EGY DOBOZ

Soir de Paris
PUDER VASARLÁSNAL DIJMENTESEN
AD ÖNNEK EGY ÜVEG CSODAS
Soir de Paris
KÖLNIVIZET

Meghiusult az új bolgár kormány megalakulása

A száműzött Czankov miatti nem alakulhatott meg a kormány

Szófiából jelentik: A bolgár kormányválságot eddig nem sikerült megoldani. Tosev volt belgrádi követ, a deznált miniszterelnök tárgyalásai eddig nem vezettek eredményre. Dikov, aki az előző kormány-nak is igazságügyminisztere volt, tárcavállalását ahhoz kötötte, hogy a nemzeti szocialista mozgalom vezérének, Czankovnak szám-

űzetését vonia vissza. Ennek a kívánságnak a teljesítését viszont a kiszemelt hadügyminiszter, Zlatev tábornok, aki a megbukott kormány-nak volt a vezetője, ellenezte.

A nehézségek olyan súlyosak, hogy Tosev követ valószínűleg a délután folyamán visszaadja megbízatását a királynak.

A jó gazdasszony ékszere — a konyha.

Minden gazdasszony legfőbb gondja: a tisztaság. S nehéz ezt elérni, ha a padló nincsen betakarva Stecki Adolf-féle linoleummal és az asztalok nincsenek bevonva az olyannyira praktikus viaszos-vászonnal. A Stecki-féle linoleum és viaszos-vásznak egyszeriben megoldják a tisztaság nehéz problémáját.

LINOLEUM
ADOLF STECKL

VIASZOSVÁSZNAK,
GUMMIARUK,
GUMMIKABÁTOK
FULGARINE,
KOKUSSZUTÓK

ARAD, Bdl. Reg. Maria 12.
BUCURESTI, Str. Lipscai 29.
BRASOV, Str. Reg. Carol 34.

Mussolini husvétii üzenete:**Ebben az évben nem lesz háboru**

Nehézségek merültek fel a francia—szovjet egyezményes tárgyalásokon — Lavall Madridba hívta a spanyol kormány

Párisból jelentik: A külpolitika legérdekesebb és sok kommentárhoz okot adó eseménye, hogy

váratlan nehézségek merültek fel a francia—orosz tárgyalásokon.

Francia politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Litvinovnak, a már Lavall által is bejelentett párisi látogatása elmaradt és a külügyi népbiztos Genfből egyenesen Moszkvába utazott. Hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy csupán a szerződés szövegének magyarázásánál merültek fel nehézségek és kijelentik, hogy a szerződést már valószínűleg a közeli napokban Litvinov és Potemkin párisi szovjetkötvet aláírják.

A felmerült nehézségek a segítségnyújtásra vonatkozó szakasszal kapcsolatban álltak elő. Jól értesült lapok fettegetéseiből kitűnik, hogy

a szovjet kívánsága szerint, tényleges támadás esetén Franciaország köteles volna a népszövetségi tanács döntésének bevárása nélkül, azonnal a megtámadott fél, tehát Oroszország segítségére sietni

Az Oeuvre és az Echo de Paris szerint Franciaország végleges választát a tegnapi államtanács után közölték a szovjetkormány képviselőjével.

Franciaország nem fogadta el ezt a feltételt, azzal az indoklással, hogy ezáltal összeütközésbe kerülne Locarno kötelezettségeivel.

Lavall külügyminisztert egyébként a spanyol kormány madridi látogatására hívta meg. Jó értesült körök szerint a látogatás célja francia—spanyol katonai együttműködés előkészítése. Lavall utazásának időpontját még nem határozták meg.

Az a négy nagyhatalom, Anglia, Franciaország, Japán és Olaszország, amely annak idején a Memel-vidékre vonatkozó egyezményt garantálta, ma közös lépést tett a litván kormányánál. Felhívták a kormányt arra, hogy tartsa tiszteletben a Memel-vidék autonómiáját és alkotmányát.

Itt írjuk meg, hogy Eden lord felgyógyult legutóbbi utazásai során szerzett betegségéből és ma választói kerületében nagyobb beszédet mondott. Előbb az angol hadsereg fejlesztéséről emlékezett meg és a kiadások emeléséről hangoztatta, hogy a kiadásokat csak a szükséghez mért legkisebb mértékben emelték fel. Majd áttért megemlékezéseiben a külpolitikai kérdésekre is és többek között a következőket mondotta:

— Az angol kormány felfogása a Népszövetség tekintetében nem változott meg. Külpolitikánk hű marad a Népszövetséghez és annak szelleméhez. Az angol kormány az európai biztonság olyan megoldását keresi, amely lehetővé teszi Németországnak a Népszövetségbe és a leszerelési értekezletre való visszatérését. Az angol kormány úgy érzi, hogy kötelességmulasztást követné el, ha nem járulna hozzá bizonyos óvatossági rendszabályokhoz.

A Daily Express római tudósítója hosszabb nyilatkozatot kapott Mussolini miniszterelnöktől a béke állásáról. Az újságírónak arra a kérdésére, hogy közelfekvé-e a háboru eshetősége, a Duce ezeket mondta:

— Nehéz a kérdés, Annyit mondhatok: Ebben az esztendőben nem lesz háboru!

SZÉPSÉG — KOZMETIKA

A legesenyűbb arcbőr is megjavul állandó ápolás mellett. Vegye Ön is igénybe a modern kozmetika segítségét és keresse fel Vajda Sándorné kozmetikai intézetét BUDAPEST, (Kigó-u. 2.), ahol a legmodernebb gépekkel végzik a szeplős, miteszeres, ráncos, szőrös és szemölcsös arcok rendbehozatalát. olcsó bértrendszer mellett. — Si parla italiano. On parla francais. English spoken. Man spricht deutsch.

A tavasz édes üzenetét hozza lelkünkbe a

FLEURS D'AVRIL

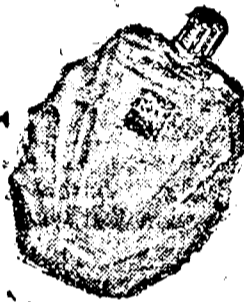
kölniviz, finom, meleg, különleges illata.

FLEURS D'AVRIL

a tavasz illatába szerelmes, szensibilis lelkek kölnivize.

Legrain

csak az eredeti csomagolásban VALÓDI

Allást foglalt a városvezetőség az Astra-gyár elvitelének komoly tervei ellen

Ursu János dr. nyilatkozata a mielőbbi tennivalókról — Készülnek már a kalkulációk a gyárüzem áttelepítésével kapcsolatosan — Mentjük, ami még menthető..!

Ursu Ioan dr., Aradváros interimárbizottsági elnök szombaton hazaérkezett bucuresti-i utjáról és személyesen vezette a városvezetőség ülését, amelyen az interimárbizottsági alelnök beszámolt az Astra-gyár Brasovba tervezett átköltöztetési hírével kapcsolatosan tett információs lépéseiről. A bizottság alelnöke felkereste a gyár aradi igazgatóságát, ahol megfelelőképpen informálódott a helyzetről, amely Aradra nézve igen lesújtó:

— Illetékes helyen, — jelentette a bizottság alelnöke, — kijelentették, hogy megbízást nyertek a gyár Brasovba való átköltöztetésének tanulmányozására és ennek az átköltöztetésnek részletes kidolgozására.

Ursu dr. maga is hozzáfűzte a városvezetőség ülésén, hogy magánaton Bucurestiben nyert információi csak alátámasztják az aradi értesüléseket: az Astrát vagy egészben, vagy részlegesen Brasovba vezényelték. Parecz Béla dr. hangsúlyozta ezután, hogy a város vezetőségének minden módot meg kell kísérelnie, hogy ezt a tervet még a végrehajtás előtt módosíthassa.

Az Aradi Közlöny munkatársa a városvezetőségi ülés után, közvetlen úton kért információkat Ursu dr. bizottsági elnöktől, aki a következőket jelentette ki:

— A gyár átköltöztetési tervéről én a munkaügyi minisztériumban értesültem, bár olyan formában, hogy mindez ideig csak tervezgetések folytak róla, de a tervek még nem éretek meg a realizálásra, tehát aktualitásuk sincsen. Mi a magunk részéről természetesen mindenképp felett a város érdekeinek szempontjából figyeljük ezeket a terveknek a kialakulását, amelyre már van precedens: az egykori Marta-repülőgéposztály leköltöztetése Brasovba.

— Érzésem szerint, — mondotta Ursu dr. — mindent meg kell próbálnunk, hogy megmentsük, ami csak menthető a város számára. Ez azt jelenti, hogy ha sor is kerülhet a gyár leköltöztetésére, talán annyi sikerül kiverekednünk, hogy ne az egész üzemet teljtsék át, hanem maradjon itt is néhány osztály: akár a mozdonyüzem, akár a géposztály, akár a vagon-műhelyek osztálya.

Hír szerint a kormány a szenátus egyik ülésén már meg is szavaztatta a gyárüzem átköltöztetéséről készült egyszakaszos törvényjavaslatot, amelyhez azonban még hiányzik a parlament másik házának hozzájárulása és az uralkodó szentesítése.

A GUTENBRUNN SZANATORIUM

BADEN bei WIEN

Az uri magyar társaság kedvelt tartózkodási helye. — Magyar orvosok. — Világhírű konyha. — Individuális diéták. — Szivallomás. — A házba bevezetett kénos fürdők. — Szórakozások: hánverseny, tánc, beldás.

Húsvéti népszokásaim

Aradi Közlöny

Mérai Sándor

Azoknak a tanulmányoknak mintájára, melyek a húsvét alkalmából hírt adnak spanyol, mexikói, eszkimó és palóc népszokásokról — a lapok mellékleteinek kedvenc csemegéi ezek, — megkísérlem és is följegyezni húsvéti népszokásaimat. Annál is inkább, mert meggyőződésem, hogy az egyes ember is van olyan exotikus, mint egy nép. Az én húsvéti népszokásaim például, amennyire visszaemlékezem kisgyermekkoromra, nyílt és szemérmetlen rablóhadjáratra hasonlítottak. Húsvét hétfőjén édesanyám szépen felöltöztetett sötétkék ruhámba, patyolatfehérre mosott pikényakkendőt kötött nyakamba, magamhoz vettem a locsolóflaskót, melyet előző este sajátkezűleg preparáltam — egy terpentines füvegről levakartam a vignettát, apám kölnivizéből s anyám parfümjéből néhány cseppet öntöttem az üveg aljára, az így nyert esszenst szinültig higitottam vízzel s a tejes folyadékkal felített flaska nyílását aztán rongydarabbal kötöttem be — s utnak credtem. A sarkon várt Murci. Spanyol eredetű ezredes fia volt, s apja pausáléban verte el minden héten csüörtök este, a nadrágszíjjal, akár volt rá oka, akár nem. Murci is szépen felöltöztették kedves szülei sötétkébe s ő flaskó helyett zsebóraszerű locsolót szorongatott nadrágzsebében — egyet a rovátkás, ujlenyomásra hegyes sugárban locsoló ál-zsebórát minden drozériában árulták akkoriban, s Murci bizonygatta, hogy sokkal praktikusabb, mint a flaska. Egyrészt, ha kis szerencsével járt az ember s megfelelő helyzetben érte az áldozatot, a fülbespiccelt hegyes sugárral éles fájdalmat lehetett okozni, másrészt vízzel is lehetett tölteni, ami sokkal olcsóbb. Murci tehát elkérte locsolóvizre otthon a pénzt, meg is tartotta, ellenben vízzel locsolt. Ilyen felett kommerciális érzéke volt Murcinak. Bevallom, akkoriban még nekem is. Az öntözködés gyors, átfogó és sikeres lebonyolításához például csukott konflist béreltünk, mert kiszámítottuk, hogy így jutányosabb. A konflis segítségével le tudtunk aratni egy délelőtt, reggel kilenctől déli egy óráig, harminc, ha jól ment, negyven kassai csaiádot. A kocsisnak, aki évközben családiankat amugy is fuvarozta s nekünk kivételes árat számított, egy forintot fizettünk a délelőttre, s ahol lehetett, loptunk neki szivart. Kilenc óra felé már elhelyezkedtünk a csukott kocsiiban és utrakeltünk.

Pontos tervrajzunk volt, sokéves gyakorlatunk, mélyreható terepismereteink. Percre dolgoztunk, udvariaskodás és nyújasság nélkül, gépiesen és komoran. A külső „glaszin” kezdtük el — csak tudnám, miért nevezték glaszi-nak? — s szűkülő körökben haladtunk a Belváros felé. Egy-egy állomáshelyre, legfőkébb három-négy perc jutott a kimerült időből. Kitanultuk, hogy a legrosszabb üzlet, ha egyszerre állítunk be valahová — ilyenkor csak egy selyem-, vagy bársonytojást adtak egyikünknek s a másikat egyszerűen megkínálták süteménnyel. Ezért, amíg az egyik fennjárt és inkasszált valahol, a másik lenni várt a kocsiiban; egyszer Murci ment előre, egyszer én s a másik aztán percek múlva, ártatlan arccal követte. Odafenn nem sokat tekerőriáztunk: a vidéki szalonokban a megterített asztalon édes vanília- és császárkörtelikor csillogott metszett üvegekben, gömbölyű

porcellántálakon diós- és mákoskalács dagadt halomra, a szobában uszott az ellocsolt pacsuli-víz édeskés szaga, a házigazda dörögő leereszkedéssel veregette meg vállunkat, a házikisasszony kisütve, felkolmizva s nedvesre locsolva selypitkezett s a háziasszony nyájas mosollyal lépett a zsurasztalhoz, ahol az ajándék-tojások és nyuszik sorakoztak. Nem sokat beszélünk. Köszöntünk, vilámgyorsan locsoltunk, ahol lehetett, loptunk a kocsisnak szivart, megittuk a császárkörtét, s mint egy inkasszáns, mint egy gázgyári számlakihordó, már loholtunk is odébb. Néhol a konyhában a vizesapnál utánatöltöttük a locsolóvizet. Nem kerültük el ismeretségi körünk alacsonyabb társadalmi rétegeit sem. Családunk suszterét éppen úgy fölkerestük, mint a város polgármesterét, vagy a főispánt, lihegve és fáradtan dolgoztunk, lépcsőn fel, lakásba be, a magányos öreg hölgyeket éppen úgy meglocsoltuk, mint leányos házakban a kisasszonyokat — s lenni a csukott konflis párnáin gyűlt a zsákmány, míg dél felé, kimerülten és émelyegve a sok császárkörtétől, ki nem kötöttünk odahaza.

Micsoda zsákmány volt ez! Ötven-hatvan finom, vörös, halványkék, rezedazöld, selyembe burkolt, kézfestéssel ékített óriási húsvéti tojás, tele a legnemesebb bonbonokkal, darzéval és a szerényebb szalóncukorral! Volt köztük egy, mely a körforgás során minden évben visszatért: egy panorama-tojás, melynek egyik végében kis üveglapon át lehetett betekinteni a tojás belsejébe, ahol arkádiai tájat pillantott meg a szemlélő, plasztikus figurákkal, pásztorral és juhokkal! Két

cukrász volt a városban. Megav és Kisváry. Másnap Murci elvitte a drága és nemes tojásokat Kisváryhoz és átalányban eladta. A pénzt feleztük. De Kisváry jövőre eladta ugyanazokat a tojásokat a kassai családoknak s így keringett a néhány száz tojás évtizedeken át kezeink között. Személyesen ismertük valamennyit.

Locsolnak-e még a fiúk a vidéki városokban húsvétkor s divat-e a húsvéti ajándék? Divat-e még az a szellemes locsolóeszköz, mely kabátgomblyukba dugott művirágból permetezett a gyanutlan hölgy arcába rózsaszagot? S mi volt a sok, bonyolult és együgyű húsvéti népszokás értelme? Ma már, hála analitikus barátainknak, tudom: a nyúl a termékenység, szaporaság szimbóluma, a tojás hasonlóan s hogy a fiúk megöntözik a lányokat, az is ósrégi tavaszi szimbólum. De mit segít a sok tudás? Határozottan változtak az utolsó években húsvéti népszokásaim.

Mérai Sándor.

Kleopátra védelmében...

Irta: GABOS JENŐ dr.

Az Aradi Közlöny a napokban beszámolt arról az egész világsajtót ujabban bejárt hírről, hogy Kleopátra egyiptomi királynő Párisban van eltemetve. A hír szerint Napoleon katonái hozták Kleopátra mumiáját a francia fővárosba, ahol sikkáig a Nemzeti Könyvtár egyik termében őrizték, utóbb pedig a könyvtár kertjében temették el.

A hír azért érdekes, mert mindeddig a legszorgosabb kutatás után sem sikerült Kleopátra mumiáját megtalálni és egészen bizonyos, hogy a legújabb hír is a fantázia szüleménye. Aki fővárosok muzeumaiban megfordult és ott mumiát látott, jól tudja, hogy a mumiák mind oly csunyak, hogy kellemetlen rájuk nézni. Elegendő volt tehát egy szép arcu mumiát találni és az emberek fantáziája már dolgozni kezdett. Szép arcu mumiá, ki-be a Nemzeti Könyvtár összes tisztviselői, hír szerint „szerelmesek voltak”, csak Kleopátra lehet.

Immár kétezer éve annak, hogy Kleopátra az ókor egyik leghatalmasabb birodalmának, Egyiptomnak trónjára lépett és kétezer év után az emberek képzeletét éppúgy foglalkoztatja, mint az elmúlt husz évszázad alatt. És ezen nem is csodálkozhatunk. Kleopátra szívét nem kisebb vágy fűtötte, mint az, hogy a világ királynője legyen. Szép volt, okos volt, jó érzéseiről sok esetben tett bizonyosságot, műveltséget, tanultsága abban az időben, угyszólván páratlan volt; mégis, nincs az a rossz emberi tulajdonság, nincs az a gonosz cselekedet, amit rá nem fogtak volna.

Emléke azonban még husz évszázad után is

élénken fennmarad és fenn fog maradni mindaddig, míg férfi rajongani fog nőért. Mert Kleopátra amellet, hogy ritka okos uralkodónő volt, elsősorban nő volt, nemének igazi képviselője, ki még ma is, kétezer év után, vonz, csábít és magával ragad.

Egy nő, aki még husz évszázad után is ilyen hatással van az emberekre, nem lehetett az az egyszerű személyiség, akit e néhány szóval intéztünk el: a legerkölcstelenebb nő volt, ki valaha a földön élt.

Egy nő, aki szellemének varázsával és ékes szólásával meghódította korának legnagyobb államférfiait, nem lehetett az a boszorkány, akinek a rómaiak elhíresztelték.

Egy nő, aki apja nyomdokain haladva, az akkor ismert világ minden pontjára elküldte követeit, hogy az alexandriai könyvtár nagyszerű gyűjteményeit ujabbn kincsekkel gyarapítsa, nem lehetett olyan fekete lelkű, mint amilyennek utóbb feltűntették.

Egy nő, aki tizenkilenc évszázad után is oly szerelemre lobbantotta egy fiatal francia tanárnak, Francois Champollion-nak szívét, hogy a végül kibetűzött Kleopátra névtől elbűvölve, évkig tartó tanulmányok után, életre keltett egy új tudományt, az egyiptológiát, nem lehetett az a korencs kurtizán, amilyen képen még ma is megjelenik a legtöbb ember szemében.

Nő volt, szép volt, termete életrajziói szerint

Wiesel Hermann

Sherg, Zimmermann és Buhus szövetek gyári lerakata.

Bélesárak nagy választékban.

Deteil

Strada I. G. Duca 14. Varba vezető uton.

En gross

olyan, mint a nádszál, és kecses, mint egy táncosnő, két nagy szeme úgy csillogott, mint két kék tó, aranycsillammal behintve, és e gyönyörű külső mellett ritka észtehetséggel és páratlan diplomáciai képességekkel megáldva. És ez már elég volt ahhoz, hogy minden rosszat ráfogjanak.

Gobineau „A renaissance” című nagyértékű könyvében azt írja, hogy az embereknek mindig kell egy-két bűnbak, hogy egyes korok valamennyi bűnét rájuk rakhassák. Így történt Kleopátrával is. Az ókor történetírói, mikor Egyiptom nőiről emlékeznek meg, tulságosan sokat beszélnek a nők érzéki és élvhajhász voltáról. A legelőkelőbb társadalmi osztályok leányai a mai felfogás szerint épp oly erkölcstelen életet éltek, mint az alacsonyabbrendű nők. És itt Herodotosra, a történetírás megalapítójára és első művelőjére kell hivatkoznunk, aki az egyik Ramses király leányáról és a hatalmas piramisokat építő Keops király leányáról a mai erkölcsi felfogás szerint a legszörnyűbb dolgokat írja le. Keops király szegény leányára ráfoglták azt, hogy a legnagyobb pirámist udvarlóival seregével építette fel. És tudni kell azt, hogy ehhez a pirámishoz húz éven át állandóan több, mint ezer ember hordta a kőveket és ez a piramis nagyobb területen fekszik, mint a római Szent Péter templom.

Csak természetes, hogy ha az egyiptomi nők ilyen hírből állottak, királynőjükről még sokkal többet beszéltek. Az újabb történetírók azonban már megállapítják, hogy mindez a rossz hír, ami Kleopátráról fennmaradt, nagyjából kitalálás. Ha olvassuk élete történetét, föltétlenül elnyeri szimpátiánkat.

Szinte meglepő, hogy a nagy királynő után egyetlen kép sem maradt. A híres olasz festők, Paolo Veronese és Guido Reni „Kleopátra” festményei csak szép elgondolások. Azt a néhány ritka érmet pedig, amelyen egy hosszas arcél körvonatai vehetők ki, ma vetéltársának, Oktáviának, Antonius feleségének tulajdonítják, ugyanígy, hogy még a nagynevű francia matematikus és filozófus Pascalnak az a kijelentése is, hogy ha Kleopátra orra valamivel kisebb lett volna, a világ sorsa másképpen alakult volna — meglehetősen kétes értékűnek látszik. Hivetől tehát egyetlen tanúság sem marad reánk. Amit róla tudunk, az a rómaiaktól ered, vagyis azoktól, akik gyűlöltek. A rómaiak rágalmazták meg, pedig abban az időben diktátorok és konzulok, Pompeius, Lepidus és Lucius feleségei egymás rekordját verték a házasságtörésben.

A rómaiak szemében Kleopátra az alexandriai Circe, a keleti boszorkány, a Lagidák vérfertőző leánya, a koronás kurtizán, a ledér szörnyeteg, egyszóval az „Egyiptomi Nő”, akinek éppen olyan fekete a lelke, mint a bőre. Valójában pedig egyetlen csöpp afrikai vér sem folyik Kleopátra ereiben, aki a Ptolemaios-fáraók egyik ágának sarja s ezek a fáraók dinasztikus okokból szentséggé tették a vérfertőzést, hogy megőrizze macedóniai eredetű tisztaságát. Kleopátrának ez a testi kiforgatása az erkölcsi rágalom következménye. S itt elgondolkodhatunk az élet furcsaságain. Miként kisebb vagy nagyobb társaságokban az emberek kikezdenek egy nőt, előbb sugdolóznak, később hangosabban beszélnek róla, s anélkül, hogy bármily komoly alapja volna, pusztán haragból, gyűlöletből, sértett hiúságból megrágalmaznak, valami költött históriát terjesztenek róla — teljesen ugyanígy van ez a történelem nagy női alakjaival is, akik erélyük, ambíciójuk és határtalan uralomvágyuk folytán, valamint akarataknak minden körülmények között való keresztülhajtásával egész népek haragját, gyűlöletét és ennek következményeképpen igaztalan rágalmaikat vonják magukra. Számtalan példát hozhatnánk fel a történelemből; de csak egyetlen egyet említünk itt fel, talán a legkirívóbbat: Borgia Lucretiát, kiről a nagy történetíró: Ferdinánd Gregorovius és az újabb kutatók, különösen Sabatini, megállapították, hogy jámbor, istenfelő volt, mindenki szerette; így a róla szóló rémtörténetek: egyszerű kitalálások, amikben nagy része van első férjének, Giovanni Sforzának, kitől elvált és Capellonak, Velence római követének, akinek hazaküldött hamis jelentései adják alapját a Borgiak elleni rágalomnak.

Adjuk meg tehát az elégtételt Kleopátrának is, aki — mint Myriam Harry írja — talán regényes volt és könnyelmű, inkább szerelmes, mint szenvedélyes, inkább gyönyörre vágyó, mint romlott, de emellett: a legvidámabb kedély, a leg-

Legszébb vágott és cserepes virágok,
2 éves magastörzsű tajfrózsák

legolcsóbban

Scharm Máriaánál

Csanádi Bank palota.

2136

szellemesebb társalgó, aki a latin nyelvet épp oly tökéletesen beszélt, mint a keleti nyelveket, művelt, olvasott, könyvedvelő.

Hogy nagy nő volt Kleopátra, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy meg tudta hódítani Julius Caesart, aki egyik legragyogóbb példája volt az emberi szellemnek és akiről a legnevesebb történetírók is megállapították, hogy minden időben és korban nagy emberré vált volna. Ki merné azt állítani, hogy Kleopátra pusztán testének igézetével, szemének villámoló kacintásával és érzékiségének perzselő tűzével hajtotta igába korának legnagyobb államférfiát és hadvezérét? Ha ez igaz volna, Julius Caesar bizonyára nem vesztegette volna el kilenc drága hónapját Egyiptomban, olyan időben, mikor — mint Ferraro írja — napok éveket és az évek századokat számítottak. A valóság az, hogy Kleopátra egyénisége, szelleme oly magával ragadó volt, hogy hatása alól nem lehetett könnyen szabadulni. Olyan környezetet teremtett maga körül, mely abban az időben legfényesebb volt az egész világon. Filozófusok, költők, rétorok egész serege vette körül. Főleg a nagy alexandriai könyvtárban tartózkodott a legszívesebben, mert ő is, mint minden Ptolemios a könyvek szeretetét uralkodásának egyik legfőbb gondiává és hagyományává tette. Az ő korában e híres könyvtár nyolcszázezer munkát tartalmazott, ami ebben a korban páratlan volt a világon. A Biblia olyan kedves olvasmánya volt mint az Aristoteles könyvtárából odakerült Odyssea vagy Szofokles tragédiái. Szorgalmas látogatója volt a híres alexandriai iskolának, amely a nemzetközi kereskedelem központjából a művelt világ fővárosává tette Alexandriát, ami méltán felkeltette Róma irigységét. Itt az alexandriai iskolán tanulta meg az idegen nyelveket, az irodalmat és az előkelő beszéd művészetét.

Diplomáciai képességeit és éleseszűségét ...

A legelvezetesebb
borvíz

MATILD

természetes
ásványvíz

Üdül!

Gyógyul!

Főlerakati:

1878

Kardos Miklós utódai

Arad, Srt. Eminescu 16. Telefon 6-86.

Maróth Annie Aradra jön

és bemutatja budapesti műsorát

Még frissen és elevenen él annak a hatalmas sikernek melege, amit Maróth Annie, a határokon túl is elismert zongora- és előadóművész aratott Budapesten, a sajátmaga által kreált művészi teljesítményével. Nemcsak a magyar főváros előkelő művészeti köreiből, de Párisban — ahová többek között őszi szerződése köti — felfigyelnek ennek a fiatal aradi származású leánynak különleges művészetére, amely mint egyik budapesti kritikus írta róla: „ritka, érzékenyen finom és különös illatú virág: mert ihletett nemcsak lélek, aki átnyújtja, aki ragyogó tehetségéből azt kitermeli — de bizonyos mértékben perszipiáló léleknek kell lennie annak, aki művészetét átérzi”.

A budapesti sajtó az elmúlt hetekben és a Belvárosi Színházban aratott nagy sikere alkalmával — kivétel nélkül arra a döntő megállapításra jutott, hogy Maróth Annie ezzel az univerzális művészetével, mely a zenét és a költészetet ilyen stílussal egybekapcsolja — teljesen egyedül áll. De szinte eldöntetlen maradt, hogy miben tökéletesebb és nagyszerűbb: zongorázásban, egészen ritka előadásában, vagy általános kulturájában?

Kárpáthy Aurél, a legmértékadóbb magyar esztétikus azt írja róla többek között a „Pesti Napló”-ban, hogy „Maróth Annie gazdag művészete olyan széles skálájú, hogy elragadó és meggyőző biznyságot tett a székely népi beszéd izességétől a francia szövegmondás legfinomabb árnyalásáig”. — Kóbor Tamás, a kiváló író hosszán és dicsérőn méltató kritikájában az „Újság”-ban végül is arra a konkluzióra jut, hogy Maróth Annie újból nagy sikerrel bizonyította be, hogy előadóművésznőnek éppen olyan kiváló, mint pianistának”. — Péterfi Tamás dr., a „Magyar Hírlap” nagyhirű zenekritikusa elragadó hangu beszámolóját úgy fejezi be, hogy a rendkívül tehetséges fiatal művésznő, aki a múlt évi bemutatkozása alkalmával is feltűnt nagy előadói, mint zenei talentumával, sugárzó intelligenciája mellett, nagy sikerrel bizonyította be, hogy

előadóművésznőnek épp oly kitűnő, mint pianistának”.

De szinte felesleges is Aradon Maróth Annie-ről írott legutóbbi budapesti kritikáknak ismertetése. Az elmúlt év őszén, amikor Aradon, a szülővárosában egyetlen estén fellépett, mindennél érettebben beszélt ő maga.

Maróth Annie budapesti sikere után most fejezi be cseh-szlovákiai turnéját és a magyar vidéki városokban való szereplését. Néhány hét múlva különböző meghívásokra Erdélybe jön és először Aradon lép fel, május 4-én, ugyancsak a Minorita Kulturházban, teljes budapesti műsorával. Estét a Sándor-iroda rendezzi.

KUN FÉNYKÉPEZŐGÉPEI

a legolcsóbbak és legjobbakkal!!
Bulev. Reg. Maria 1118

Nem akartad...

Mindent amim csak volt, mindent felkinálgam
Hét lakattal lezárt lelkem rejtett zugát
Örömmel kitártam
De te nem akartad...

A két karom vágyón nyíltól ölelésre
A szemem csillogott, az ajkam remegett
Forró asszonyszívem úgy nyujtottam neked,
Miért nem akartad...

Sebzett madár szárnya lehulló két karom
Bezárult a lelkem
Csak a szemem könnyes, ahogy elsőhajtóm
Jó, hogy nem akartad...

BERKES MARGIT

VICHY ÁSVANYVIZEK
A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRASAI
VICHY CELESTINS
CUKORBAJ, VESE- ÉS
HÓLYAGBANTALMAK,
KÖSZVÉNY ÉS ARTRITISZ
GYÓGYÍTÁSÁRA.

VICHY GRANDE GRILLE
MAJBAJOK ÉS EPE-
BANTALMAK ELLEN.

VICHY HOPITAL
GYOMOR- ÉS BELBANTAL-
MAK GYÓGYÍTÁSÁRA.

KAPHATÓ MINDEN PUSZERÜZLETBEN ÉS GYÓGYSZERTÁRBAN

VICHY
CELESTINS

Filialkat Erdély részére: Kardos Miklós Utócai Timisoara-Arad

A német fegyverkezés dermesztő árnya:

Hogyan lett öngyilkos a német hadiflotta

Az utolsó lobogójelzés a Scapa Flow tengeröböl börtönében — Ki adta ki a parancsot a páratlan öngyilkosságra? — „A mai nap tizenegyedik pontja”

Kinek érdekes — újra kezdeni..?

A németek ujjaszervezkedésének ténye foglalkoztatja most a nemzetközi politikai fórumokat. Az egész világ arról beszél, hogyan állít fel hadseregeket, tengeri- és légi-flottákat a német kormány, amelynek elve az, hogy csupán a többi európai hatalom példáját követi a fegyverkezésben. Miért nem követték amazok a német lefegyverzés példáját..?

Tudjuk, hogy a veszített világháború után a német fegyvereket valóban megsemmisítették a nagyhatalmak. Azonban kevesen tudják azt, hogy

a foglyul ejtett német hadiflotta milyen páratlan méretű öngyilkosságot követett el a Scapa Flow sziklás öblében, hol angol hajók őrizete alatt állott.

A német dreadnoughtok páncéltornyaiba hatalmas réseket vágtak, a messzihordó óriás-ágyukat gondosan kiszerelelték s a hatalmas, szürke hajótestek megvakított gigászokként leláncolva horgonyoztak láncaik pórázán. „Britannia rule the waves” — Britannia a tengerek ura! Egyidőben élelmes vállalkozók társas-kirándulásokat rendeztek a fogoly német hadiflotta megtekintésére, hiszen üres volt az egymás mellett álló csatahajók fedélzete, csupán a parancsnoki hidakon lézengett egy-két jelző-matróz és az öböl bejárata előtt harminc-negyven kilométernyi távolságban gyakorlatozott Freemantle angol altengernagy flottillája, — az őrség. Állítólag az altengernagy berendezésdásától féltette a saját hajóit s azért lögyakorlatokat rendeztetett velük a nyílt tengeren a Scapa Flow előtt..

Senki sem sejtette, mi készül.

1919. június hó 23-án is éppilyen mozdulatlan dermedtségben ringott a vizen a fogoly flotta, mint minden más napon. Bruno Brehm volt német tengerésztszjt jegyzi fel („Das war das Ende”), hogy aznap egy kiránduló angol diákvitorlás kereste fel a fogoly tengeri szörnyek muzeumát, amidőn

az „EMDEN” fedélzetén egy matróz jelent meg és kezeiben egy-egy jelzőzászlóval műkódésbe lépett.

Kék és piros zászlócskák libbentek kezében és aki tudta volna a német haditengerészet jelzőkódexét abban a pillanatban, az a következő üzenetet olvashatta volna ki a jelzésekből:

— „A mai nap tizenegyedik pontja!” — „Vigyázz, add tovább!” — „A mai nap tizenegyedik pontja!”.

A jelzés percek alatt szaladt végig halálos csendben az egymás mellé lehorgonyozott hajókon. A mai nap 11. pontjának jelentése: a hajókat azonnal elsüllyeszteni!

A jelző-matrózok kezeiben ütemesen lendülnek a színes zászlócskák, sietni kell, mielőtt még valamelyik angol hajón észrevennének valamit! Ent-

berek szaladgálnak a fedélzeten, csomagok repülnek a mentőcsolnakokba: minden német matróz, aki még hátramaradt a halott flotta mellett, elszánt, vad örömmel teljesíti az utolsó parancsot, amelyet nem tudni még ma sem, ki adott ki. Egyes csoportok a hajók mélyébe rohantak s csakhamar örvénylő zugással zuhog a víz a megnyitott hajótestekbe. Ugyanekkor az árbóccsucsokra mindenütt felröppentek a fekete vaskeresztes német hadilobogók, akár az ütközetekben:

— Torpedócsövek felnyitva!

— Kondenzátorok szabadok!

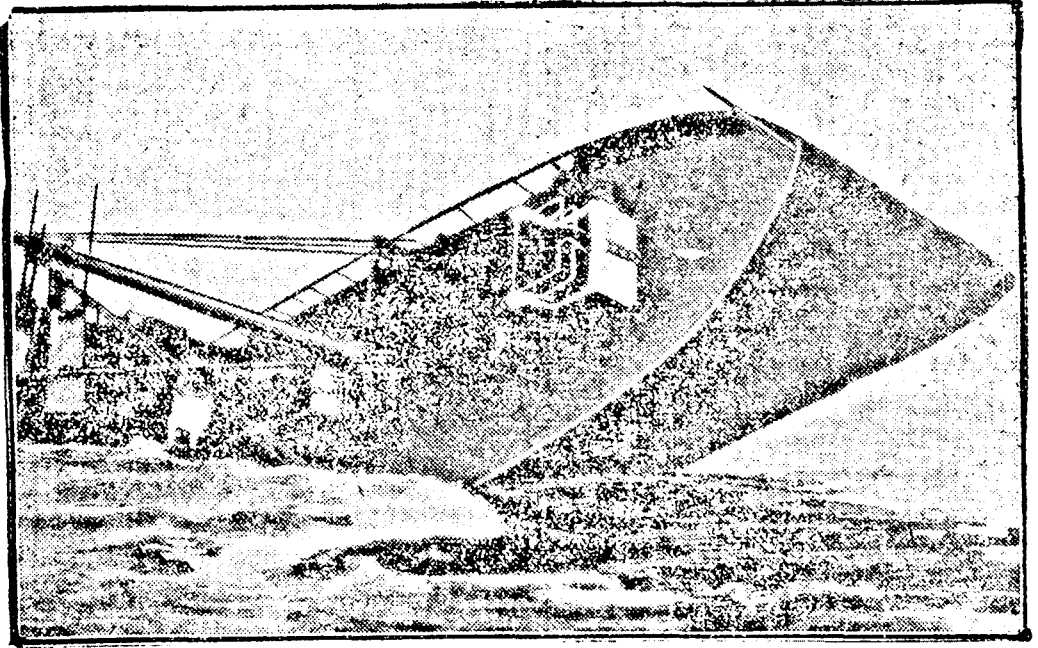
— A parancsot teljesítettük!

A vizalatti torpedócsövek závarzatán át harsogva tódult be a víz, s a szelepeken, melyeken át egykor félelmetes lövegek indultak haláltvivő utjukra. Most magukba-engedik a pusztulást: a

mentőcsolnakokon menekül legénysége a part felé. De ime, teljes gőzzel robog elő az angol őrizőhad is, hogy fegyverlövések, kiabálások, káromkodások kőoszával teremtsen rendet a terepen. Itt is, ott is felkerekednek a gépfegyverek és ugatva szólnak meg a könnyű parti ütegek, míg jeleket motollálnak az angol matrózok: „Vissza, vissza a fedélzetre, vagy lövünk!” Mintha óriási diószákokat ráznának, úgy szólnak a gépfegyverek, szuronyt szegezve parancsolják vissza a hajókra a mentőcsolnakokból a német matrózokat, zárják el a felnyitott hajótestüket. De a nagy hajók lassan süllyednek egyre jobban, egymásután dülnek oldalakra, töredeznek a páncélfalaik és

bomborobbanáshoz hasonló detonációval szakad fel itt is, ott is egy-egy fedélzet, az alulról feltörő víztömegek szörnyűséges nyomása alatt.

Egy óra alatt a német flotta kiszabadult fogságából. Az egykori csataszörnyek ott sorakoztak fel egymás mellé, a Scapa Flow százhusz méternyi mély tengerfenekén. A „Kaiserin” oly gyorsan süllyedt el, hogy a mentőcsolnakokat sem tudták már lebecsajtani róla, a „Markgraf” embezeit géppuskák ötödölték meg, a „Baden” és a „Hindenburg” dreadnoughtokat partnak futtatják az angol őrhajók, de a meredek sziklafalokról az utóbbi visszazuhan és azonnal elsüllyed. A német admirális vezérhajóját, az „Emdent” éppen még mentetik a „Frankfurt” és a „Nürnberg” cirkálókkal egyetemben, de a német hadiflotta végrehajtotta öngyilkosságát, a páratlan tengeri harakiri estig végleg befejeződött.

A „FRIEDRICH DER GROSSE” ÖNGYILKOSSÁGA

vizet. Arad, dagad, duzzad a víz percek alatt, ellepi a gépházakat, megtölti a fedélközt,

lassan-lassan oldalra dülnek a roppant hajótestek, mint a haldokló elefántok.

A tiszték még egyszer végigtekintenek a fedélzeten, mielőtt a deszkák résein áttörne a víz: igen, minden rendben, a parancsot teljesítették. A szürke tengeri óriások haldokolnak. A „Friedrich der Grosse” dördülve csapódik jobbfelére, óriási örvénybe hull alá, míg apró dióhéjaknak látszó

A megmentett cirkálókat derékvastagságnyl kábelekkal kötötték az angol Freemantle-flotta egységeihez az őrizők: a német matrózokat éjfélig halászgatták az öböl hullámai közül, hogy vasraverjék őket.

Igy történt tizenhat évvel ezelőtt a Scapa Flow tengeröblében.

Történt, — tehát ma: történelem.

De: érdekes most újra -- kezdeni..?

JAKAB GÉZA

„BÁRZAVA” Mészgyár és Kereskedelmi Rt.

Központ: Arad, Bulev. Regele Ferdinand 6. Telefon: 918. Sürgőnycim: Varfabric Arad. Lerakatok: Arad, Str. Marasesti 68. Telefon: 228. Timisoara III. Bul. Carol 46. Tel. 17-88.

Mész
Cement
Fehér cement

Fedőpala
Tüzifa és
mindennemű építkezési anyag.

Tenniszütőkben, labdáknban, cipőkben óriási választék 2576

SPORT-CENTRAL

Arad, Str. Moise Nicoara 2 sz.

Éurozás géppel és javítás. Összes sportcikkek

Ahol egy új légiszörny születik...

Látogatás Friedrichshafenben, a Zeppelin-városban — Hogyan készül a „Hindenburg“, a világ legnagyobb és legmodernebb léghajója? — Új korszak kezdődik a repülés történelmében: rendszeres léghajójaratok megindulását tervezik a világrészek között...

— Guten Tag, mein Herr... Még van néhány szabad helyünk a következő utra...

Ez a barátságos és közvetlen hang hallatszika a hátam mögött, miközben a fekete táblát olvasom, mely szerint az ember rögtön a helyszínen válthatja meg jegyét, ha esetleg kedve támadna egy kis délamerikai kirándulásra. Aki a hátam mögött áll, első pillanatra semmiben sem különbözik szürke munkauiformisában a Zepp-művek többi munkásaitól, de a következő percben már tudom, hogy új ismerősöm egyik főmérnöke a hatalmas telepnek és kérésre szívesen kalauzol végig a látóvalók között. Mert látóvaló az akad elég. A kis német városka, mely nemrégig még csak a turistákat vonzotta festői fekvésével, mióta megindultak a rendszeres légi járatok a délamerikai és az európai kontinens között, egyik napról a másikra fontos idegenforgalmi központtá változott. A repülőtér közelében hatalmas autótábor, rengeteg német rendszámú gépkocsi, de nagyon sok a svájci és francia is. A csoda, hogy ebben a kis német városkában már egészen megszokott s mindennapos lett, naponta az idegenek ezreit vonzza, s soha nem látott fellendülésre vezetett. Friedrichshafenben keveset politizálnak és még kevesebbet tudnak a világválságról. A repülőtér a közönség számára minden további nehézség nélkül hozzáférhető, azonban a Zepp-művek hangárjaiba és munkatermeibe, ahol az egész vidék szíve dobog, a bejutás már körülményesebb. Ez az óvatosság azonban egyáltalán nem túlzott és annál is inkább indokolt, mert mióta az új német óriásléghajó építéséről a nyilvánosság értesült.

Friedrichshafent és környékét a világ összes tájairól az ipari kémek serege árasztotta el, akik ellesni szerették volna azokat az újításokat, melyeket az új „Zepp“ építésénél megvalósítani igyekeznek.

Atmegyünk a repülőtérre, mely jó néhány pernyi séta és nem sokkal később ott állunk a hatalmas hangárban. Mint egy ósvilági hullócsontváza terpeszkedik felettünk a „Hindenburg“ duruminium bordázata, a szédtű magasságban munkások kopácsolnak és valósággal akrobatikus mutatványok között a végső simításokat végzik a készülő hajón. Ez a munka bármilyen egyszerűnek is látszik az első pillanatban, egyáltalán nem mondható könnyűnek és nemcsak kitűnő szakértelem, hanem elsőrangú idegek is szükségesek hozzá.

Az egyik asztalon tervrajzok fekszenek kitérítve és két fiatal mérnök hajol feléjük. Mikor melléjük érünk, kísérőm barátságosan egyiknek vállára üt:

— Na Fritz?.. Mennyire haladtunk a gázcellákkal?

— Ha minden simán megy, néhány nap az egész és készen is vagyunk — feleli a kérdezett és a tervrajzon pirossal kivonalozott részekre mutat.

— Tudniillik — folytatja most kísérőm ismét hozzámfordulva, az eddigi tapasztalatok arra kényszerítettek bennünket, hogy a gázcellák építésénél fokozottabb figyelemmel járjunk el. Még élénken emlékezetes bizonyára mindenki előtt a tragikus sorsu R 101, angol óriásléghajó borzalmas katasztrófája, melyet a szakértők megállapítása szerint a hidrogén töltésű gázcellák felrobbanása okozott és tekintve, hogy a magasabb régiókban, de különösképpen az óceánok felett, az időjárás kiszámíthatatlansága folytán egy esetleges vilámesapás végzetes katasztrófát okozhat.

a „Hindenburg“ az eddigi módszerektől eltérően robbanhatatlan heliummal lesz töltve...

Mellettünk munkások kis kocsiokon összegyűjtött burkolóanyagot visznek, a mérnök megállítja őket és int, hogy tapintsam meg a szürkés színű szövetet. Az ezüstös csillogásból, mely a magasban a Zeppnek imponáns külsőt kölcsönöz, ebben a percben semmit sem látni s a laikus előtt a lágy fogású anyag semmiben sem különbözik valami finomabb szövetből, készítése azonban gyártási titok és csakis a beavatottak ismerik.

A többi munkatérmeben lázas munka folyik és a varrógépek mellett a munkások és munkások dolgoznak szakadatlanul. A több kilométeres burkolat összeállítása és a vázra illesztése, egyáltalán nem mondható könnyű feladatnak.

Miközben ismét a repülőtér felé igyekszünk, az autón három apró munkásgyerek hancurozik. Összesen nem lehetnek többek tizenhat évesnél.

— Ha nagy leszek — mondja büszkén a legsepleősebbik — beállok én is a „Graf“-ra tisztnek, aztán körülutazom a Földet...

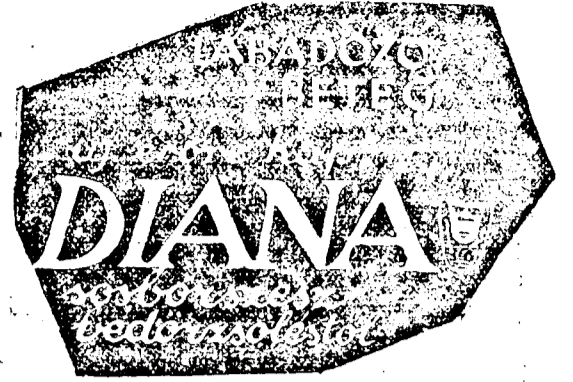
— Ugyan, te nyavalyás — torkolja le a másik — nem ilyen alakok kellenek oda, mint te vagy... Olyan mint a Rudi. Az aztán igen... Az már egyszer Japánban is volt...

Kísérőm elmosolyodik, de nem szól semmit, megsimogatja a kócos lurkót és látszik rajta, hogy nem is tartja olyan valószínűtlennak a dolgot. Mit lehet tudni?

Frösen alkonyodik, vezetöm a messzeséget kémleli.

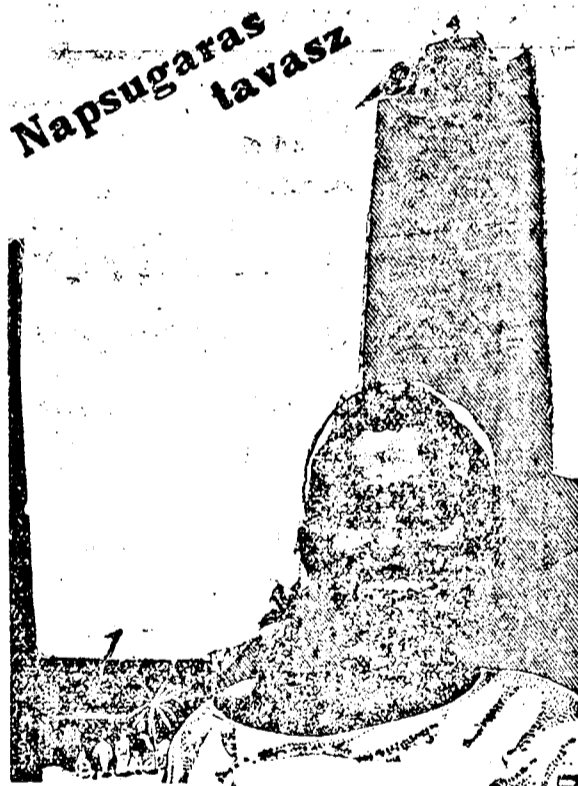
— Ha minden rendben megy, akkor nemso-kára itt kell lennie a „Graf“-nak... Természetesen ez nem biztos, mert hát félóra késés, vagy még több, egy ilyen hatalmas távolságon nem játszik szerepet...

Ebben a pillanatban elrobog mellettünk a „Reichspost“ hatalmas autója, hogy átvegye majd az érkező postát, mindenféle élénkség támad és a hozzátartozók szíve izgatottan dobog, arra a gondolatra, hogy néhány perc múlva az apák és testvérek ismét itthon lesznek. Autók érkeznek kíváncsiakkal, az irodákban csengenek a telefonok, érdeklődnek, hogy a „Graf“ bejutott-e már és a repülőtér korlátai mögött egyre sűrűbb lesz a tömeg, mad a hangárok felől katonás rendben menetelve, énekszóval a munkások közelednek. Fel-

emelő látvány ez az izgalom és lelkesülés. Számtalanszor lejátszódtott, de mégis nem mindennapi része a történelemnek. Iránytűzek gyuladnak, melyek a szelet mutatják, majd próbálják a reflektorokat, hogy a kikötés pillanatában minden rendben menjen. Lassankint besötétedik és a vakító fénycsóvák a svájci hegyek felett belefuródnak a sötétségbe. Végre. A távolból ütemes mormolás hallatszik, a tömeg mozgolódni kezd s néhány másodperccel később felvillannak a kabinok kivilágított lámpái a magasságban és a Zepp. oldalán levő jelzőlámpák erősen imbolyognak. Egy pillanatra minden szó elhallik, de aztán dörögve szakad száz és száz torokból a visszafojtott örömrivalgás. A reflektorok most egy pillanatra rávetődnek a hatalmas testre, mely vakító ezüstös fényben csillog, de aztán megfordulnak és a kikötés helyét borítják nappali világosságba. A zenekar a Deutschland-liedet játsza, a kötelek leföldnek a magasból és biztos kezek rögzítik. földre, a „Graf“ még zökken egyet, azután leállnak a motorok, a kabinok ajtajához odatoznak a lépcsőt és félórával később az egek vándora a hangárban pihenve, a délamerikai pampák napsütéséről álmodik...

STODOLNI DEZSŐ.

az 5 LLOYD Földközi tengeri utazásokon

a „General von Steuben“

(14690 bito reg. tonna)

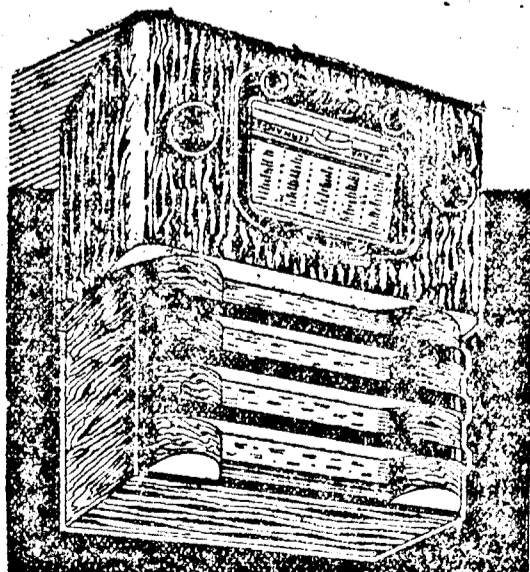
luxushajóval

április 4-től április 22-ig 360 RM-tól kezdve,
április 24-től május 9-ig 320 RM-tól kezdve,
május 28-tól június 16-ig 385 RM-tól kezdve

Spanyolország—Portugália — Atlanti szigetek —
Északafrika—Olaszország—Jugoszlávia — Malta
Görögország—Törökország—Rhodos— Palesztina
—Egyiptom.

Felvilágosítások és prospektusok készséggel
képviselőinknél:

Timisoaran: Norddeutscher Lloyd Bremen, Strada
I. C. Bratianu 10 Aradon: „Amerika“ utazási
iroda, Str. Eminescu 3.

1935 1935

Ne vásároljon más rádiót,
mert 6000 leitől 20 000 lejig

minden árkategóriában beszerezheti a jelenkor leg
jobb márkáját Electrodinamikus hangszóró Trio-
Tron csövek, rövid-, közép-, hosszú-hullámu be-
osztás, kiváló hangszínezet garatálják a

MINERVA RÁDIÓ

utolérhetetlen teljesítményét. 2510

Beszerezhető minden jobb szaküzletben. Követelje ezen kiváló gyárimány bemutatását!

A SZERVEZETÜNKBEN

napról-napra halmozódnak fel a mérgek

És mi élünk, anélkül, hogy védekeznénk ezen baj ellen. A betegségek lassan kifejlődnek szervezetünkben és azt aláássák. Amikor észreveszük a bajt, már nem tudunk azon segíteni.

Mennyire helyesebb, ha minden nap eltávolítjuk ezen mérgeket, amiáltal megőrizzük magunkat ezer és ezer fenyegető veszélytől, amelyek közül a legismertebbek a reuma, a csúz, a köszvény, az ekzéma, az elhárjasodás, az asztma, az ischiás, az aranyércsomók, az arteriosklerosis, vértululások és a gutaütés.

Ha minden hónapban tíz napos URODONAL kurát tart, szervezetéből eltávolodik a húgysavmég, szervezete pedig felfrissül. Ne hanyagolja el tehát ezen bölcs elővigyázatosságot.

URODONAL

meggátolja a szervezet megmérgezését.

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban.

BEJEGYZETT CIKK.
CHATELAIN GYARTMÁNY

Beszélőfilm készül Jókai legendás regényhőséről, a »fekete álarcu« Nopcsa Ferenc báróról

„Fattia Negrea” — álarc nélkül. — Arad- és Hunedoaramegye egykori „kisistene” 95 évig élt. — Száz törvénytelen fiat magas állásokba juttatta — Látogtás Deván Nopcsa Ferenc báró, „A szegény gazdagok” regény hőséne egykori híres szépségű imádoztjánál: dr. Balogh Pálnénál

A felejthetetlen Jókai egyik legcsodásabb regényének: A szegény gazdagoknak, a közhit szerinti hőséről, báró Nopcsa Ferenc legendás nevű arisztokratáról, Zarandmegye (a volt Aradm.) és Hunedoaramegye egykori rettegett kormányzójáról, „kisistene”-éről és a nagy magyar mesemondó örökéletű, romantikus alkotásáról, most szindarab készül, amelyet ugyanakkor beszélő filmmé is feldolgoznak. A film rövid időn belül elkészült és meglevenednek előttünk azok az izgalmas események, rablókalandok, amelyekből a halhatatlan, a lángelmű Jókai a hunedoaramegyei népregek alapján a világirodalom egyik legragyogóbb regényét megalkotta.

A mű főszereplője állandóan fekete álarcot (Fattia Negreát) viselt és ezért a híres regényt köznyelven Fattia Negrának is nevezik, akinek azonban Jókai a báró Hátszegi nevet adta. Ez a regény főalakja, akit Jókai a népmondák felhasználásával főúri rablóvezérnek, hamispénzgyártó rablógyilkosnak, erdélyi gangster-haramiának festett le. Az aradmegyei és a szomszédos hunedoaramegyei falusi nép báró Nopcsa Ferenc akkori dúsgazdag főispánról, néhai Erzsébet királyné későbbi főudvarmesteréről — aki százhusz évvel ezelőtt, 1815-ben született és 95 évig

élt — hihetetlen történeteket, legendákat terjesztettek és az Erdélyben akkoriban témák után kutató Jókai ezeket használta fel a szegény gazdagok című izgalmas regényében.

A kitiltott Jókai-regény

Ma már el sem képzelhető, hogy milyen óriási, lázas feltűnést keltett Jókai regényének megjelenése az egész országban, de különösen Arad és Hunedoara megyékben. A hatalmas munka, amely a két vármegye főúri társas életének is vonzóan színes korrajza volt, hihetetlenül kapóssá vált. A sok mendedára való tekintettel, a regény megjelenése után, Jókai megtagadta a közösséget azal a feltevéssel, mintha báró Hátszegi (Fattia Negrea). — Nopcsa Ferenc volna. Ez a báró Nopcsa, aki a farcadini eredetű Nopcsa-család sarjadéka, egyáltalán nem volt népszerű, mert összes ősei a bécsi császári udvar kegyeit keresték. Ezért különösen a köznép haragudott és ez a magyarázata annak, hogy végül még alaptalan rémtörténeteket is koholtak a főispánjukról.

Az álregényhős báró Nopcsát nagyon gyűlölték mind a két vármegyében. Hogy miért? Hiteles feljegyzések szerint típusa volt az erőszakos, hatalomra vágyó férfinak. Koromfekete arcú, parancsoló fellépésű, csodálatosan nagy erejű, a szeme áthatóan villogó, az egyénisége ellentmondást nem tűrő. Amit akart, annak teljesülni kellett abban az ország-részben, amelyben ő koronázatlan fővel uralkodott. Valósággal kisistennek képzelte magát. Emiatt alattomban gunyolták, erős fantáziával megtették Fattia Negrea rablóvezérnek és az ellene szított gyűlölet az 1848-49-es szabadságharc idején véres zendülésben tört ki. Az elnyomott parasztság egy éjszaka megrohanta báró Nopcsának Zamban lévő kastélyát, mert mindenki azt hitte, hogy az a részke a rettegett Fattia Negrának és hogy ott

kivégezhetik. De a kastélyban nem találták meg a bárót, mert ő akkor Bécsben volt. A feldühödött nép erre csaknem teljesen lerombolta a zamii ősi kastélyt, berendezését összezúzta, kincseit pedig elrabolta. Éppen úgy, mint 1918. októberben és novemberben sok nagybirtokon történt, aminek a mai generáció szemtanúja volt.

Az 1867. évi koronázást követő alkotmányos korszakban már csendes öregúr volt Hunedoaramegye egykori diktátora.

A Hunedoara megyében megbukott „kisisten” annyit mégis meg bírt tartani hatalmából, hogy amikor Jókainak nagy feltűnést keltett regénye megjelent, kitiltatta a két vármegye területéről. Deván és az egész vidéken csak lopva, félve, bujva merték olvasni Fattia Negrea lázasan izgató kalandjait. Jókai Mórának, aki akkor írói hírnevének legnagyobb magaslatán állt, kínos jelenetei voltak a báró Nopcsa-család néhány fiatalabb tagjával, akik a regény miatt felelősségre vonták az irodalom koronázatlan királyát.

A kiöregedett oroszán és a gyönyörű főorvosné

Azonban egyetlen urinó még Deván is bántódás nélkül olvashatta a kitiltott regényt. Ez a hölgy dr. Balogh Pálnak, Hunedoara megye akkori főorvosának csodálatosan bájos hitvese volt. Dr. Balogné a múlt század hatvanas éveiben, mint gyerekasszony került Devára, ahol az urát kinevezték vármegyei főorvosnak. A nagyműveltségű, finom ízlésű főorvosné rövid idő alatt valósággal udvart teremtett magának hódolói nagy seregéből és még hozzá az ura is figyelmes és előzékeny, igazi ur volt. Deva és a vármegye egész előkelősége: a zsentrik és a mágnások országosnevű szereplői, csaknem naponta ellátogattak Balognék volt Magyar-uccai házába, amelyben kedves éveket töltöttek el. A kis szalonban dr. Balogné mindig elbájoló mosolya fogadta rajongóit. A nyugalomba vonult báró Nopcsa diktátor is mindennapos vendége volt a Balogh-kuriának. Több évvel ezelőtt újságrírói ambícióból én is ellátogattam dr. Balognéhoz, aki engem is lebilincselő szívéllyességgel fogadott és készséggel mondta el Fattia Negráról az alábbi, eddig nyomtatásban meg nem jelent intimításokat:

— A mi házuk második otthona volt a híres és gyűlölt Nopcsa Ferencnek — kezdte

A modern építészet

nagszerepet juttat az üvegnek és tükörnek, dekoratív higiénikus és könnyen tisztán tartható.

2512

Kérjen tanácsot és árajánlatot
díjmentesen

PINTÉR & Co.

tükörgyár és üvegcsiszolda

ARAD,

Str. Ioan Calvin 39.

Modern matt mintás üvegek

Allandó raktár mindennemű
bel- és külföldi üvegekből!

F. FISCHER-cég

Bulev. Regina Maria 19. — Telefon 357.

Legjutányosabb árban vásárolhat:
Zsákot, zsineget, vízmentes ponyva-
vásznat, malomhevedert. — Minden-
nemű kárpitvs kellékeket, olcsó
matracgrádlit, ablakrolóvásznat és
szép olcsó nyugagyakat.

2575

HÁROM VERS

Az Aradi Közlöny számára írta:

Lombory András

Vásártia

Vásár van itt a faluszélen:
Piros kendők, mézeskalácsok...
Kiöltözötten a legények
S járnak — sűrűnek a leányok;
A „bábos” sátránál megállnak:
Nézik a tükrös szíveket,
Bölcső is van a szívek mellett
S mézes-huszárr is integet.

S szól a legény: — Juliska, kedves,
E szívet neked megveszem
S ha úgy akarnád: ezt a bölcsőt
Szüretre mellé helyezem...
Szemét lesütve szól a lányka:
— Nem bánom, Pista, tegye meg,
De ha igazán szeret... akkor
Még a — huszárt is vegye meg!

A vers halála

— Levél a szerkesztőhöz —

Kedves barátom! Verset kértél,
Írjak és küldjek! — Mondd: minek?!
A vers: manapság már nem érték,
Költészet? Oh ki érti meg?!
Fároszok, költők, Krisztusok,
Olympusz, telve istenekkel,
Pillangó-szárnyu ritmusok...
Ki törődik ma mindezekkel?

Tudom, hogy volt idő, mikor még
Szép volt a föld és dus a lélek,
Itt járt Apolló s rimbe zengtek
Üdvét a költők istenének,
De lásd: halott a régi vész:
Nincsen keletje semmi szépnak;
Mindenki rabja lett a nyers,
A szív nélküli durva gépnek.

Nem cseng a rim: a gépszírének
Üvöltének a légen át.
A derűs, lágy, költői vénák,
Hogy bírnák a gép ritmusát?!
Pár év! s az ember is kivész
A legutolsó Gráciával
És itt marad s gyilkolási kész
A gép — technokráciával!

Virágének

Virágzanak a fák, bokrok,
Szivárványszínű lett a kert,
Az uton is csírák fakadnak
S a méhkirálynő nászra kelt;
Szeretkezik csodás erővel
Apró bogárkák szűz raja
Termékenyítő langy erőben
Most szül tavaszt a földanya!

Ma még csak a virágot látjuk;
A lányok arcán vig mosoly,
Ki gondol most: a jégverésre
S asszonyra, kinek könnye foly?
A színes bluzok tarkasága
Játékos csalfa délibáb:
Tűnő tavasz, muló szerelmek!...
— Én már tudom, hogy — nincs tovább!

Százados ősi kuriámra
Vajudó lázak ömlenek,
De a mohlepte kövirózsán
Látom, hogy hideg könny remeg:
Más úgy hívja, hogy — esti hurmat:
Lángarcon szépítő csoda...
— De kár, hogy a husvéti fényben
Mindenütt ott a — Golgota!

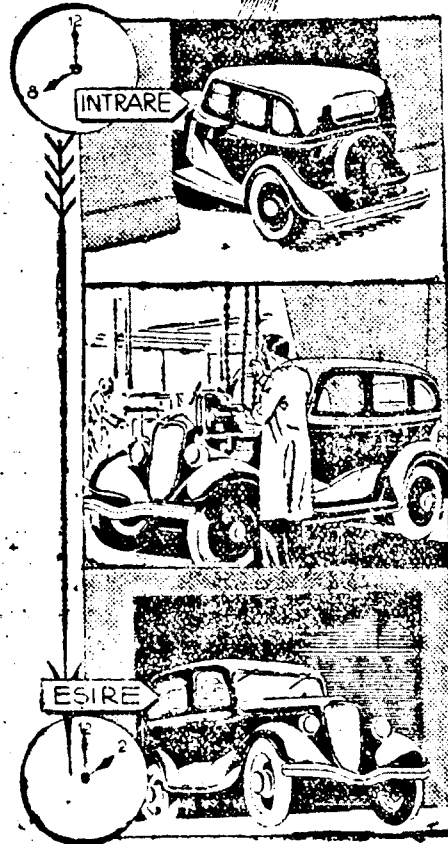
POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48.

Ford

ISMÉT UJÍTÁST VEZET BE

AKÁRMILYEN tartós is legyen az Ön kocsijának a motorja, elérkezik, az a idő, amikor revizióra szorul. Kellemetlen idő, mert ez a felülvizsgálat időbe telik, ami megnehezíti az Ön üzletének a vitelét. A jövőben elkerülheti ezt a kellemetlenséget. E célból viszont elárutitunkkal UJ SZOLGÁLATOT VEZETTUNK BE A MOTOROK KICSERÉLÉSÉRE. A legegyszerűbb és leggyorsabb módon működik a rendszer. Saját üzemünkben történik ez a revízió, ugyanazokkal a gépekkel és ugyanazon szisztéma szerint, mint amelyek a gyártáshoz használnak. A munkáért garatosságot vállalunk. Viszonteladónk raktáron tartanak általunk felülvizsgált motorokat. Ha ezek egyikéhez megy, olyan kocsival, amelynek motorját felül kell vizsgálni, azonnal kicseréli azt. Kiveszik a motort, kicserélik egy már megjavítottal, azután szabályozzák. Ez a művelet mindössze 6 órát vesz igénybe. Olyan motorja lesz tehát, amely TELJESEN EGYENÉRTEKU EGY UJ MOTORRAL 8000 leiért a 4 hengeres és 10.000 leiért a 8 hengeres motornál. Felvilágosításokat minden hiteles viszontelárutító ad.

I. M. A. S. A.

Intreprindere de Masini si Automobile S. A.
Arad, Calea Radnei 37-39.

vagy a
Ford Româna S.A.R.
BUCUREȘTI

HERCZEG FERENC

a legégetőbb problémákról nyilatkozik az Aradi Közlönynek

„A holnap kötelessége, hogy elpusztítsa a mátt”

A világpolitika nagy eseményei és izgalmas fordulatai közepette eltörpülnek az élet apró problémái. Irodalom, művészet csak nyugalmas légkörben tud rendkívül alkotni. Kétezer éves az a közmondás, amely szerint „fegyvercsörgés közben hallgatnak a Muzsák”. Mégis: vannak művészek, él az irodalom. Ha csendben is, de alkotnak a művészek s ezek az alkotások csak azért nem érnek el átütő, az egész világ figyelmét felkeltő sikert, mert a napi élet millió gondja eltereli róluk a figyelmet.

Dolgozószobáik magányában, vagy a kávéházak zajában alkotnak, ma is írunk és költünk remekműveket. Nem érdektelen, hogy bemutassuk egynéhány prominens íróművész portréját. Mondják el ők véleményüket: a világról, életről, művészetéről és magukról.

Elsőnek az örökké aktuális Herczeg Ferenc mondatai álljanak itt. Kevesen érték el egyszerre az erkölcsi és anyagi sikert olyan rendkívül mértékben, mint ő. — ez a siker annál megérdemeltebb, mert féltéken irtózott egész életén át az olcsó hatáskeltéstől, reklamtól és magánéletének nyilvánosság elé vitelétől.

Herczeg Ferenc kertje már kora tavasz pompájában áll. Kedvenc rózsái már rügyeznek. Ő maga dolgozószobájában várja az újságírókat. Korát meghazudtoló frissességgel válaszol minden kérdésre s mondatai éppen olyan cizelláltak, mint írásai.

— Kegyelmes uram ma ugyszólván vezére az irodalom ugynevezett konzervatív ágának. Érdekes volna, ha éppen Ön volna az, aki választ adna arra: mi az ok a „rég” és az „új” irógeneráció közti harcok. Mért érzik a fiatalok az

öregék gáncsvetését s mért hiszik az öregek azt, hogy a fiatalok gyűlölik őket?

— Irodalmi kérdéseknek nagyobb jelentőséget szoktak tulajdonítani, mint amekkorát megérdemelnek. De csak írók, mert rajtuk kívül az ilyen kérdések alig érdekelnék valakit. A népek és az emberiség életében cinyészően jelentéktelen szerepet visznek. Egyáltalában baj az, hogy ellentét van régi és új írók közt? Csak hadd legyen, ez vele jár a haladás ingamozgásával. *Isten mentsen, hogy a fiatalok ugyanolyan irányba lendüljenek, mint az öregek! A Holnap kötelessége, hogy elpusztítsa a Műt.* A Holnap költője azonban nem polemikával fog felülkerekedni, hanem azzal, hogy értékesebb, aktuálisabb, az eleven életben mélyebben gyökeredző dolgokat ír. Ez nem probléma, melyet meg kell oldani, hanem természetes és szükséges folyamat.

Mi kegyelmes uram szerint ma a legégetőbb szociális, tudományos és kulturális probléma?

— Nézetem szerint az, hogy a népek emancipálják magukat a nemzetközi diplomácia alól. A mai diplomácia módszereit semmi sem jellemzi annyira, mint az a körülmény, hogy nincs Európában józanészű ember, aki a háborút akarná, az összes nemzetközi tanácskozások és akciók pedig abból a töltevéből indulnak ki, hogy a népek veszedelmes fenyegetések, melyeket csak erőszakkal és furfanggal lehet visszatartani attól, hogy egymás vértében ne fűrődjenek. Minden európai államban a polgárok óriási többsége szerény kisember, aki súlyos munkával keresi meg a kenyerét és roskadozik a közterhek alatt; ezeket a becsületlen szegény embereket a nemzetközi fórumokon olyan férfiak képviselik, akik a kevélység és a beteges érzékenység iskolájában nevelkedtek.

— *A tömeg számára mindig aktuális a: pancn el circenses, a kenyér és a cirkusz problémája. A kenyér problémáján a politikusok törrik a fejüket, de baj van a cirkusszal is. A mozi egyre nagyobb mértékben hódítja el a színház közönségét. Lehet, hogy meg is öli ezt az ősrégi műfajt?*

— *A film és a színház csak félreértésből lettek egymás riválisai. Ha mindegyik felismerne a saját lényegét, akkor nem lehetne közöttük összeütközés, mert különböző dimenziókban keresnék a boldogulásukat. A színház: művészet; a film: technika. Egyikük sem pótolhatja a másikat. Azt hiszem egyébként, a film még nem is eszmélt rá a saját hivatására, talán azért nem, mert nem művészek, hanem tőkepénzesek monopolizálják. A film ma még elég ostoba módon a színházat malmolja. Színháznak azonban mindig csak szurrogá-*

tum marad. A sikereit ezen a téren annak köszönheti, hogy kitűnő színházi előadások kliséit állítja szembe azokkal az igazi, közepes eredeti színházi előadásokkal, melyekkel az emberiség tuinyomó többségének be kell érnie. Egy elsórangu, eredeti operával vagy drámával azonban a legtökéletesebb filmelőadás sem tud versenyezni. A film majd csak akkor fogja megtalálni a saját páratlan lehetőségeit, ha azt fogja adni, ami a lényege, amit rajta kívül senki és semmi nem tud produkálni.

— *Ki az a magyar író, akinek könyveit legszívesebben olvassa?*

— Nem hiszem, hogy akadna író, aki erre

a kérdésre választ adna, hiszen a válaszával egy író kiemel, de ötvenet megbánt. Erre a kérdésre tehát én sem válaszolok.

— *Min dolgozik jelenleg kegyelmes uram?*

— Egy Rákóczi-regényen. Annyira vagyok vele, hogy két-három hónapi munkával be tudnám fejezni. Rákóczi egyéniségében az van, hogy nagyságát nem a sikereinek, hanem a csodálatos jellemereinek köszönheti. Nagyszerű jelenség ez: egy férfi, aki az állhatatosságával föléje tud emelkedni a sorsának!

Bucsuzunk. Herczeg Ferenc felkel, átsiet gyengélkedő édesanyjához.

Szentgyörgyi Elvira.

SZÉKREKEDÉS ESTE **GRAIN DE VALS** MEGHAJT
HIZÁSI HAJLAM EGY LEFOGYASZT

Egy aradi urileány férjhez ment az amerikai Packard-autógyár vezetőjéhez

A boldog fiatalasszony husvét vasárnapján indul Aradról Amerikába

A szerelem mindenható erejét bizonyítja az a romantikus házasság, melyet a napokban kötött az egyik fiatal bájos aradi lány, *Kozsinek* Ida, akinek választottja a sors kiszámíthatatlan rendelése folytán messzi tengereken át a világ másik oldaláról érkezett el Aradra, hogy elvigye innen messzi hazájába fiatal menyasszonyát. A romantikus házasság hátterében egy bájos novellába illő szerelmi idill húzódik meg. *Kozsinek* Ida két évvel ezelőtt budapesti rokonainak látogatására utazott. A feltűnően szép aradi urileányt csakhamar a hódolók serege vette körül. Egyike volt az udvarlóknak *Gábriel* Ferenc az amerikai Packard autógyár vezetője, aki komoly mély vonzalommal viseltetett a leány iránt, de ügyei vissza szolgálták hazájába, s így fájo szívvvel vett bucsut a leánytól, engedelmet kérve arra, hogy az új világból leveleivel néha felkereshesse.

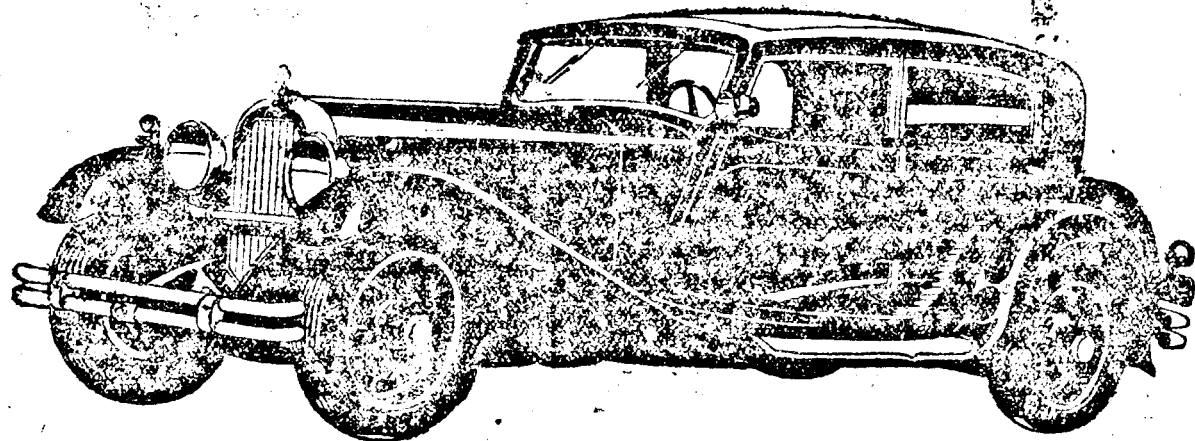
A leány is haza jött Aradra s csak a posta közvetített a két messzire szakadt szerelmes között egy-egy szomorú hangú levelet, melyben a fiatalok kiöntötték egymásnak szívük nagyodását, mint azt örök idők óta teszik a szerelmesek. *Kozsinek* Ida Amerikában lakó nagynénjét is felkereste a fiatal *Gábriel* s mikor a fogadószobában szerelmese rámosolygó fényképére bukkant, nem tudta elfojtani érzéseit és mindent elmondott a leány nagynénjének, aki elhatározta, hogy pártfogásába veszi a fiatalokat.

Ettől fogva minden gyorsan ment, a nagynéni levélileg értesítette a szülőket, hogy készüljenek el arra, hogy leányukat elrabolja egy fess amerikai fiú, aki különben Erdélyből származik *évek óta szereti Idát*. Levelek jöttek, levelek mentek s a leányos házban megindult a készülődés: habos batisztok, selyem fehérneműk, himzett pizsamák készültek el ördögös gyorsasággal, csipkék, damasztok végszámra tornyosultak a fehér leányszobában. Boldog izgalom, vőlegényvárás ragyogta be a leányos család napjait. S mikor megérkezett a várva-várt derűs, napsütöttearcú, fess barna fiú, mindenki látta, hogy itt egy ragyogó leány-álmom vált valóra s *Kozsinek* Ida a boldog menyasszony büszkén és boldogságtól kipirult arccal ment vőlegénye karján az anyakönyvvezető elé.

A nagynéni is elküldötte üdvözlőit Amerikából s miután a szép szavaknál többet ér a tett, egy gyönyörű villát rendezett be a fiatalok otthonául nászajándékképpen. Az aradi leányok kongregációjának tagjai szombaton délután összegyűltek a Minorita Kulturházban, hogy elbucsuzzanak szerencsés társnőjüktől, aki mosolygó arccal és könnyes szemmel ölelte meg leánytársait.

A szülők is kisírták és kiörvendezték magukat leányuk szerencséje fölött s napok óta bucsuznak a fészekből kirepülő teremtéstől, aki vasárnap reggel a Rapiddal indul Aradról és akit Hamburgból 24-én visz a „Washington” nevű hajó új élete, ismeretlen sors és ismeretlen boldogság felé.

Az
Austro-Daimler és Steyr autók
minősége, kivitele és eleganciája
utolérhetetlen!

Telefon 8-99.

Táv. cím: Kálmán Arad.

88

Vezérképviselő

A. Kálmán, Kereskedelmi és Ipari Részv. Társ. Arad

„Ne várj többé...”

A párisi Sureté

és a budapesti rendőrség útján kereszteti eltűnt férjét egy aradi uriaszony

Weisz László, a „Perfekt” vésnői műhely volt tulajdonosának kalandos útja Timisoarán és Bucurestin keresztül a francia fővárosig — Allítólag felesége okmányait ajándékozta barátjának

A basarabiai lány letartóztatását és az okmányok elkobzását kéri a feleség

Weisz László volt aradi vésnök története megérdemli, hogy helyet foglaljon a rohanó napok krónikájában. Néhol romantikus regényrészletek bontakoznak ki belőle, helyenkint detektívtörténet konturjait veszi fel, de tragédia is található benne; egészben véve pedig: az Élet. Amelyben éppen úgy megtaláljuk a romantikát, mint a tragédiát, vagy bűnügyi izgalmakat, mert a sors fantáziája végtelen...

A történet ott kezdődik, amikor Weisz László, az aradi „Perfekt” vésnői műhely tulajdonosa úgy találta, hogy ez a csendes kisváros már nem felel meg igényeinek, nagyobbra és többre vágyott, mint nyugodt kisexisztenciára. A vésnöknek előlben találmányai is voltak, amelyek a reklámpropaganda terén jelentettek újítást, s amelyek kiaknázására Aradon nem is gondolhatott. A fiatal vésnök elhatározta tehát, hogy feladja aradi üzletét és nagyobb városba költözik. A következő állomás Timisoara volt, Weisz László azonban már előre tisztában volt azzal, hogy ott sem telepedik le véglegesen, a virágzó bánati város csak átmeneti állomás szerepét töltötte be.

Timisoarán is jól ment a vésnői műhely, Weisz László szorgalmas ember volt, aki ambícióval dolgozott, mert nem akart megállni egy helyen, energiája előre hajszolta. Egy szép napon a vésnök, aki akkor már többszáz ezer lei megtakarított pénzzel rendelkezett, közölte feleségével, hogy Bucurestibe költözködni. Eladta timisoarai üzletét is s utra keltek a lehetőségeket kínáló főváros felé. A vésnök itt nagyobbarányu vállalkozásba akart fogni, egyszerű vésnői műhelyt nyitni, másrészt penziót berendezni, amelyet felesége vezet. A tervet valóra is váltották, megnyitott a vésnői műhely és hatalmas házbérrel megfelelő helyiséget vettek bérbe a penzió részére is.

A csalódás bekövetkezik

A csalódás tulságosan hamar következett be. A bajok a penzionál kezdődtek, itt fizettek rá jelentős összegeket, viszont a vésnői műhely sem jövedelmezett annyit, mint amennyire Bucurestiben a megélhetéshez szükség lett volna. A nehéz munkával, takarékosággal és élmességgel szerzett százazrek megdöbentő gyorsasággal elusztak és egy szép napon Weisz László arra ébredt, hogy előlör kezdheti a küzdelmet. Találmányait sem tudta megfelelő módon értékesíteni, úgy hogy a házaspárra súlyos anyagi gondok nehezdedtek. Változtatni kellett a helyzeten és Weisz László hamarosan kitervelette, hogyan vezesse új irányba a zátonyra jutott hajót.

Egy napon a vésnök közölte feleségével, hogy a budapesti mintavásárra utazik. Ennek éppen egy esztendeje. Weisz megmagyarázta feleségének,

hogy ez az egyetlen eshetőség arra, hogy újra felküzdjék magukat. Kijelentette, hogy a mintavásáron értékesíteni fogja reklám-találmányait és a kapott pénzből teremtenek új exisztenciát. Az uriaszony örömmel fogadta el a tervet és miután már nem volt annyi pénzüik, hogy a vésnök elutazhatott volna, eladta kézimunkáit, sőt ruhá-nemüi egyrészét és ily módon teremtették elő az utiköltséghez szükséges pénzt. Weisz László elutazott Budapestre.

Egy ideig sűrűn jöttek a levelek, sőt pénzküldemények is érkeztek a bucurestii lakásba. Weisz László hírül adta, hogy több budapesti céggel folytat tárgyalásokat, egyik-másik találmányt sikerült is eladnia, sőt kilátás nyílik arra, hogy új exisztenciát alapítson. Amíg a levelezés folyt, az uriaszony, mitsem sejtve, boldogan várta a jó híreket. Abban sem talált semmi kivételevőt, hogy férje a mintavásár elmúltával még hónapokon át Magyarországon tartózkodott. Egy szép napon azonban elmaradtak a levelek és nem jött több pénzküldemény sem. A feleség nyugtalankodni kezdett, talán valami szerencsétlenség érte férjét. Még várt egy héttig, majd levelet írt férje egyik, Budapesten lakó rokonának, akit megkért, nézzen utána, mi történt az urával. Onnan sem jött válasz. Újra írt. Másodszor, harmadszor, negyedszer... írt az aradi rokonságnak, itt azonban nem tudtak a férjéről. Végre megjött Budapestról az oly türelmetlenül várt levél. Férjének nővére írta. S a kapott, néhány sor tragikus meglepetést hozott.

A budapesti nőrokon rövid levelében közölte, hogy Weisz László nem tartózkodik már Budapesten. Elutazott. Párisba ment a szerencsét próbálni.

— Ne is várd többé, nem tér vissza — közölte a levél.

A rokon tapintatosan, de érthetően mást is közölt a megdöbent feleséggel. Azt, hogy Weisz László nem érkezett egyedül Budapestre.

Egy basarabiai leánnyal jött, akivel még Bucurestiben ismerkedett meg, beleszeretett és magával vitte a további küzdelembe.

A leány pedig örömmel követte. Együtt utaztak el Párisba, miután Budapesten nem sikerült megfelelő módon értékesíteni a találmányokat. És az aradi vésnök kijelentette nővéreinek, hogy nagyon sajnálja feleségét, azonban a sors különválasztja utjüket.

A feleség lesújtva vette mindezt tudomásul. Végül pedig értesítette Aradon lakó szüleit, akiknek segítségét kérte, hogy hazajöhessen. Édesanya nyomban a fővárosba utazott, eladták a berendezést, amiből az adósságokat egyenlítették ki, majd együtt jöttek vissza Aradra, ahonnan a kalandos pályafutás elindult. Az iratok rendezésénél az uriaszony furcsa felfedezésre jutott, megállapította, hogy férje minden iratát, az állampolgársági bizonyítványától kezdve az utazási bizonyítványig és az utlevéltől kezdve a személyazonossági igazolványig, magával vitte. Még az iskolai bizonyítványokat is. És ez a megállapítás arra a gondolatra ébresztette az uriaszonyt, hogy férje feleségként, az ő nevében szerepelteti a basarabiai leányt. A történetek után most már bizonyosra vette, hogy előre kitervezett szűkös tör-

Lábunkkal

egy egész életen át járunk. futkosunk és állunk. Kiméjjük és óvjuk őket. Szereltesük cipőinkre a kellemes viseletű PALMA-OKMA talpat, amely tartós, rugalmas, vízhatlan és olcsó.

PALMA-OKMA

tént és arra a logikus meggyőződésre jutott, hogy irataira — a barátjának volt szüksége, aki ezeknek segítségével Weisz Lászlóként szerepelt úgy a budapesti, mint a párisiak előtt. Ez a meggyőződés megfelelő lépések megtételére bírta.

A házassági tragédia

Az elmúlt napokban két levél indult Aradról: az egyik a budapesti rendőrfőkapitányságnak, a másik a párisi állambiztonsági hivatalnak, a Sureté-nek szölt. A budapesti főkapitányságtól információkat kért arranézve, hogy meddig tartózkodott Budapesten Weisz László, hova utazott és volt-e vele egy hölgy, akit feleségként szerepeltetett. A párisi állambiztonsági hivataltól viszont azt kérdezte, a francia fővárosban tartózkodik-e Weisz László és van-e vele egy, a felesége nevében bejelentett nő. Ebben a beadványban Weiszné részletesen ismerteti a történeteket, kifejti gyanuját és

azt kéri a párisi rendőrségtől, amennyiben a nő tényleg az ő nevében szerepel, tartóztassák le hamis névhasználat, cselás, valamint a hatóságok félrevezetése címén.

Kéri egyben, foglalják le eltulajdonított iratait és juttassák el hozzá Aradra. Végül pedig férjének pontos címét kéri, hogy ellene megindíthassa a tartásdíj iránti pert.

Eddig a történet. A következő felvonásokat már a rendőrségi jegyzőkönyvekben írják. A beadványok nyomán néhány nap, vagy hét múlva talán már rövid hirt hoznak a párisi lapok egy basarabiai leány letartóztatásáról. Pár sorban... egy aradi házassági tragédia nem érdekli a Szajnaparti metropolis publikumát.

Weisz Lászlóné pedig szülei házában él és számolja a további napokat. A levél ekkor érkezik, talán mindjárt válaszolnak is, talán mégis visszatér a jobb belátásra jutott férj...

Talán happy-end is lesz ebből a házassági tragédiából. Ki tudja... az Élet szereti a váratlan fordulatokat...

MARÓSI RUDOLF

AUTOBOX-GARAGE

ARAD,

Str. Muresianu 5. Telefon 3-92.

Az egyetlen garage, amely a német és francia autoclubok védnöksége alatt működik. Tekintse meg az új levegő-pumpákat. MICHELIN- és GOODIAR-GUMMIK kaphatók.

Eladók: egy BERLIET-AUTÓ elsőrendű állapotban, csak 11 liter benzin kell 100 km.-kint és egy TAXIMETERÓRA

2576

Kristyóry-sütődében

naponta 3-szor friss kenyér és luxus sütemény.

Délután friss krumplis kenyér. — Rozskenyér,

kétszersült stb.

2520

ARAD, Str. Consistorului 22 sz.

BERETVÁS ÉS SARLÓS

BUDAPEST, IV., Váci-uca 20. szám.

FEHÉRNEMŰ KÉSZITŐK. NYAKKENDŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

Nélkülözéstől retteg egy ideg- beteg aradi milliomosnő

Özv. Wadowsky Gusztávné, az egykor híres aradi színésznő tragédiája — A lutheránus egyház gondozza a beteg milliomosnőt, az elhunyt férj végrendelete alapján

Szeretetház épül a Wadowsky-örökségből

Arad egyik csendes mellékucájában éli le monoton napjait egy magával tehetetlen, idős uriaszony, akit valaha lelkes közönség ünnepelt, amikor a ragyogó rivaldafény sugarában a színpadon megjeleni. Fehérkötös ápolónő őrzi féltő gonddal az idegbeteg uriaszonyt, akinek nevétegykoron áhitattal emlegették a festett kulisszák világának rajongói. Özv. Wadowsky Gusztávné, akinek férje a békeidőkben széles körben ismert aradi nagykereskedő volt, évekkel ezelőtt halt meg, ma millió örökség kamatait élvezhetné, ha a sorsnak egy furcsa, kegyetlen szeszélye ideg-betegé nem teszi.

Körülbelül négy esztendeje annak, hogy Aradon meghalt Wadowsky Gusztáv volt nagykereskedő, aki millió vagyonának egy részét rokonaira hagyta, egy másik részt, körülbelül félmillió lejt pedig az aradi lutheránus egyház rendelkezésére bocsátotta, hogy abból szeretetházat építsen. Az örökhagyó azonban kikötötte a végrendeletben, hogy a vagyont csak özvegyének halála után osztják fel, az örökség addig együtt marad és kamatait az özvegy élvezi. Wadowsky Gusztáv azonban tisztában volt azzal, hogy akkor már idegbeteg feleségének támogatásra és gondozásra lesz szüksége és ezért úgy intézkedett, hogy a kamatokat a lutheránus egyház vegye fel és azokból lássa el és gondozza az özvegyet. Az egyház pontosan eleget is tett az örökhagyó kívánságának, a város egyik csendes mellékucájában lakást vett ki az özvegy számára, ápolónőt szerződtetett mellé és minden tekintetben gondoskodik róla.

Az egykori aradi színésznő milliomos lesz

És Wawra Emilia, az egykori híres aradi színésznő a jólét közepette sem tudja leküzdeni rögeszméjét.

A millió vagyon tényleges urnője — nélkülözéstől retteg és folyton attól fél, hogy egy napon nem lesz ennivalója.

Még az inflációs időkben indult el ez a tragédia, ez a vihar, amely abban az időben tombolt a pénzvilágban, rendítette meg az uriaszony idegeit, akkoriban mindenki spekulált, mindenki idegen valutákat vásárolt és ez a járvány az akkor dús gazdag aradi nagykereskedőt sem kímélte. Wadowsky hatalmas összegeket fektetett be valutákba — és vesztett. Nagy erőfeszítéssel tudta csak megmen-

teni vagyona egy részét. S az akkori izgalmak tették tönkre az uriaszony idegeit, Wadowsky Gusztávné súlyos beteg lett és folyton arról fantáziált, hogy leszegényedtek, nem lesz miből megélniük, kenyérgondjaik lesznek és férjének minden megnyugtatója sem gyakorolt rá hatást, a szerencsétlen uriaszony lelki egyensúlya véglegesen felborult. Már férje életében is állandó ápolás alatt állt és ezért bizta az elhunyt feleségét egyháznak gondjaira. Néha, az utóbbi időben, rövid percekre vagy órákra visszatér a beteg tiszta öntudata, de azután ismét visszazuhan a lelhargia ködös országába... s a beteg fantázia ismét nyomorról álmodik...

Felépül a Szeretetház

Lutheránus egyházi körökben már felvetődött a gondolat, hogy felépítik az elhunyt nagykereskedő végakaratahoz képest a szeretetházat és abban helyezik el özv. Wadowsky Gusztávnét. A tervnek számos híve van és ennek tulajdonítható, hogy

az első lépés az elgondolás megvalósítására megtörtént: az aradi lutheránus egyház 330 ezer leiert házat vásárolt,

megvette a Granicerilor-uca 26. számú földszintes házat. A tervek szerint itt állítják fel a Wadowsky-hagyatékából az aradi lutheránus szeretetházat. A vásárlás természetesen csak

SCHUBERT-DAL

Irtó: K. VAS ANNA

Ti apró versek, hulló levelek,
Mikor megyek el én is veletek?!
Száz lepkeszárnyu pillangófogat
Röpititek még fénykocsikat?

Tündérmesék szép, távol éjjelen
Kinyújtottam kis tenyeremet én
S gyermekkezembem egyéb nem maradt
Mint tarka, színes konfetticsapat.
Virágszirmokból rózsaszínű hó...
Nem törpék kincse: vers — illuzió
Hívó szívekre örömet havaz,
Am nekem nem virit ki több tavasz...

Ó versek, hulló őszi levelek,
Tört lelkem áztatom itt veletek.

Tegye othonát

kényelmessé és lakályossá a világszabadalmazott Epada betétes modern ülő és fekvő butorokkal, melyeket szolidáron készíti 2578

Wolf András

kárptos mester

Arad, Str. Horia 2 sz. (volt Szántay-palota)

a kezdet volt még, mert a tervek szerint emeletet építenek rá, miután díszművész-intézményt is létesítenek a szeretetház mellé.

A számítások szerint a Wadowsky-hagyaték csak a kezdet munkálataihoz lesz elég és arra gondolnak, hogy

a többi pénzt nagyarányú lutheránus akció segítségével szerzik meg,

s a hívek adományaiból váltják valósággyá teljes egészében a szép elgondolást. A tervezés egyelőre javában folyik, de bizonyos, hogy hamarosan már konkrétumokkal áll hívei elé az aradi lutheránus egyház.

Addig is, amíg a szeretetház elkészül, özv. Wadowskyné-Wawra Emilia, a halvaon felüli beteg uriaszony gondos őrizet alatt tölti napjait. Éjjel-nappal vigyáznak rá, minden kívánságát — a lehetőséghez képest — teljesítik s szájalommal, megrendülten hallgatja a környezetet a beteg panaszaikat, amint az éhenhalás veszélyéről fantáziál — egy millió aradi vagyon névleges urnője.

Akitől a sors megtagadta azt a kegyet, hogy a sok szépséget, amelyet anyagi gondoktól független emberek élvezhetnek, valaha is birokolja. Utazás, ruha, társasági élet... mindez oly távol fekszik ettől a csendes kis lakástól, ahol egy valamikor ünnepelt színpadi csillag, az aradi társaságok egykori kedvence vonatja az idő országútján roskatag, széjjelhulló élet-szekerét...

(—rosi.)

A világ legjobb kerékpárjai

kedvező részletfizetésre kaphatók.

Szenzációs olcsó gummi árak.
10 vezető márka nagy választékban.
Gyermekeknek olcsó áron kaphatók

Hammer Zsigmond és Fia

Bul. Regele Ferdinand 27. 1132

Motorcsolnak

elsőrangú, teljesen új JOHNSON motorral, felszereléssel

eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában

N e m z e t k ö z i
gyűjtőforgalom,
Vámolások,
Beraktározások

„INTERCONTINENTALA” Bányai Szállítási Vállalat
R.-T. ARAD. 2583

Költözésnél villanyát az ATOM-cég olcsón és pontosan átszereli.
Arad, Str. Stroescu 7. sz. 2603

Akinek az égbolt az íróasztala

Hogyan kell mérőldes betűket írni a kék égboltozatra..?
A „füstreklámirás“ kulisszatitkaiból

Newyork, április.

A modern reklámművészet legromantikusabb ága kétségkívül a „füstreklámirás“. A fehér füstreklámokat a kék égboltozatra „írják“. Az írószerszám könnyű kis repülőgép, amelynek a farából egyenletes masszákban gomolyog elő a sűrű, fehér füst.

A füstreklámirás természetes hazája Amerika, ahol a hirdetési művészeteknek ezt az érdekes ágát „sky-writing“-nek nevezik. A repülőgép pilótája a „sky-writer“, magyarul: ég-író.

Captain O. C. Le Boutillier, az amerikai reklámpilóták primadonnája, a következőkben számol be mesterségéről:

— En „sky-writer“ vagyok, egyike azoknak a fickóknak, akik a városi népségnek a kemerevedést okoznak, amikor gépükkel a város felett bukfenecznek. Minden bukfenec egy betűt, vagy betűrészletet jelent, amely a repülőgép farából varázsolódik elő.

— Ilyen látványban volt Newyorknak része például, amikor felfedezte, hogy háromszáz éves és elhatározta, hogy ünnepelni fog. A várost feldiszipelték, katonazenekarok jártak ott az uccákon, a felhőkarcolók ablakából színes papírdarabokat szórtak az uccákra. Az ünneplés fénypontját az a kis repülőgép képezte, amely egy Mc Mullin nevű angol pilóta vezetésével felrepült, hogy ünnepi beszédet írjon a kék newyorki égboltra...

Egy kis kellemetlen epizód tízezer láb magasságban

— Körülbelül tízezer láb magasságban írni kezdett. Lenn Newyork milliói figyelték. A milliók egyszerre szörnyülködni kezdtek. Végig zizegett a tömegben: a pilóta megőrült, értelmetlen kriksz-krakszokat rajzol a levegőbe. Később aztán felfedezték: a szerencsétlen pilóta visszafelé ír, tükörből az egészet szépen el lehetett olvasni. És a szegény pilóta az egésztől nem tudott semmit. Legalább addig nem, míg le nem ért a repülőterre. Itt tudta meg, elvörösödött és lángoló arccal el-sietett.

— Ilyen bizarr kis eseteknek kell előfordulni, hogy a tömegek megtudják a „sky-writer“ kulisszatitkait. Kevesen tudták addig, hogy ha a pilóta rendszeren, balfelől kezdve ír-

az égre, akkor az uccán álló tömeg csak felfelé olvashatná el az írást. Így a pilóták kis táblázat alapján írnak, amelyre tükörírással van felírva a szöveg.

— A hivatásos „sky-writer“ pompásan trenirozott légi akrobata. Végigsüvit az égen, cikázva, bukfenecet hányva és visszafelé írva. Ezt persze akkor tudja csak csinálni, ha egyszerre tudja figyelni a tervrajzait, kormányozni a gépét és légnomással a füstfejlesztő vegyszerek kiáramlását irányítani.

— Egy égre író repülőgép körülbelül 200 font vegyszert visz magával. Ez elég egy rövid mondat leírására, a bőbeszédűség nem a „sky-writer“ előnye. Amikor a walesi herceg néhány év előtt Newyorkba érkezett, a Sky-writing Corporation elnöke elhatározta, hogy pilótáival csak ennyit írta a megérkezés pillanatában: „Hello, Wales“. A newyorki angol követ azonban ezt méltóság-sértőnek találta és azt ajánlotta, hogy a pilóták a következőket írják az égre: „Isten hozta, királyi felség!“ Ezt már túl hosszúnak találták. Akármelyik pilóta, aki ennyit akarna írni, kifogyna a benzinből és füstből. Ez az üdvözlés körülbelül 25 mérföld hosszú lenne. Hogyha egy automobílos dühös, amikor kifogy a benzinből, mit szólnon egy reklámpilóta, aki tudja, hogy milliók nézik megkezdett mondatát. Ez is megtörtént az egyik newyorki reklámpilótával, aki három betűt felírt az égre és nyugodtan tovább kanyargott és csak leszállásánál vette észre, hogy csak három betűt írt.

— Az égboltra íróknak, sajnos, nincs radiummijuk. Ha véletlenül egy helyesírási hibát ejt, akkor nincs más tennivalója, mint visszamenni és egy füstvonallal kihuzni a szükségtelen betűt. A híres amerikai cigaretta, a „Lucky Strike“ behirdetésénél megtörtént, hogy a pilóta két „k“-val írta a Luckyt. Elég hamar észrevette a hibát, visszacsüvitett és kihuzta a szükségtelen „k“-t. A tömeg üdvívalgásba tört ki az „elmés vicc“ láttára, a pilóta ötszáz dolláros jutalmat kapott és csak mi, a kollégái tudtuk, hogy tényleg helyesírási hiba volt a hőstett.

— Még a legrutiniozottabb „sky-writer“ is gyakorol minden reklámot, mielőtt kimerészkedik a város felé. Vannak persze nagyon nehéz betűk is. Ilyen például az „m“

betű, amelynek utolsó két szárát külön-külön kell meghuzni, anélkül, hogy az előző szárát szét ne rombolná. Ez azért nehéz, mert az előző szár — füstből van. A legkönnyebb betű az „l“. Az én prakszisomban előforduló feladatok közül a legkönnyebb az volt, amikor Angliában ezt kellett leírnom: „OXO“. Ezt a szót előlről vissza, vagy visszáról előre, egyformán írhattam le.

— Mi, égírók, kts, gyors repülőgépeket használunk, olyanokat, amelyek nyugodtan megrepülnek az óráként 135 mérföldes távolságot és 10 perc alatt tízezer lábnyira repülnek. A pilóta lába alatt egy kis pedál van, amelyet, ha megnyom, a repülőgép dühösen köpködi a füstöt. A füst a kiomlása után 30—40 láb vastag füstszalaggá terül szét.

— Tegyük fel, hogy a város fölött akarok írni. Ha a nap a város déli szélén van, akkor jócskán északra repülök, hogy a közönség megvakulás nélkül szemlélhesse a betűt. Ha a szél nyugat felől fúj, akkor a város nyugati részén írok, hogy a betűket el ne fújja a város felől a szél.

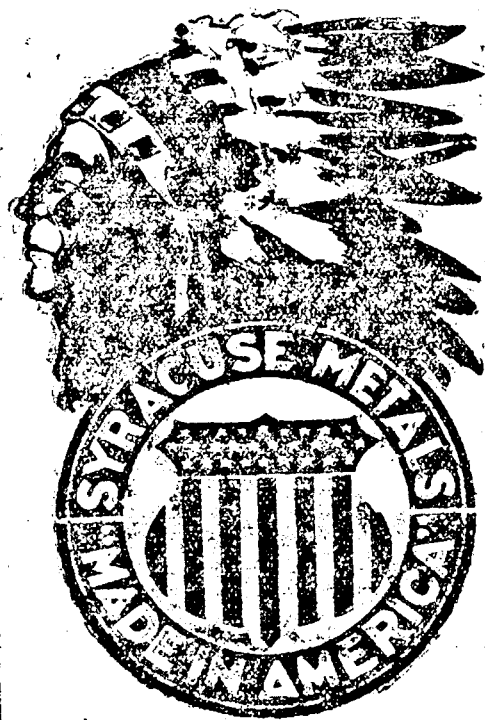
Hare a légáramlattal

— A másik probléma az, hogy nem változik-e még hirtelen a szél iránya. Elvégre az a kereskedő, vagy gyáros, aki ezer dollárt fizet egy rövid mondatért, elvárhatja, hogy hirdetése néhány percig látható legyen. A tapasztalt pilóta, mielőtt írni kezdene, mindig kiereszt egy kis füstöt, hogy megláthassa, hogy milyen tartós. Tízezer láb magasságban a betűk tartósan megmaradnak, még akkor is, ha 10—20 mérföldnyire elsodródhatnak egymástól. Legtöbbnyire két mérföld magasságban írunk, ahol a szél járása egyenletes.

— A nap balfelől fekszik, a szél szembe fúj, lenyomom a pedált és megkezdem az írást. Most aztán nincs helye a fértovázásnak. A mondatot néhány pillanat alatt le kell írni, mert öt perctől legfeljebb egy félóraig tarthat. Vágtatás! Kis repülőgépem merőlegesen áll, amint leírom az „l“ betűt. Ezután elrepülök a következő betűig. Leírtam azt is, leírok még néhány betűt és közben öt-hat mérföldet visszarepülök, hogy az egyik „l“-re rátegyem a pontot. Figyeljék meg kérem, hogyan írom le a „t“ betűt. Látják? Jó magasan repültem el felette, amint ráteszem azt a kis vonalat, amely a „t“-t befejezi. Nem szabad az első füstszalaghoz közel repülnöm, mert különben szétzavarom az egész betűt.

— Na! Most kész a mondat. Lesikünk vagy ezer lábnyira és megnézzük, hogy mit írtunk. Elég szépen fest az egész... A nap munkája befejeződött. Vissza a hangárhoz.

P. H. Gy.

Ugye! Szak a „Syracuse“ védjegyre

A „SYRACUSE“

csapágyfémek a világhírű Stanley Process hu-

tafolyamat után lesznek előállítva és így minőségük

utolérhetetlen!

Különböző minőségek az összes üzemek részére. Speciális ötvözetek lokomotív-kisvasúti kocsi-Dieselmotorok és autómobilok stb. csapágyaihoz.

SYRACUSE csapágyfémek kizárólag Amerikában készülnek

óvakodjunk silány minőségű utánzatoktól, mert a védjeggyel és a „SYRACUSE“ névvel sok visszaélés történik.

Vezérképviselőlet Kelet-Európa részére:

A. Kálmán Részv. Társ., Arad.

Telefon 8—99. Távirati cím: K a l m a n a A r a d.

Ez a Syracuse fémek eredeti káda-csomagolása.

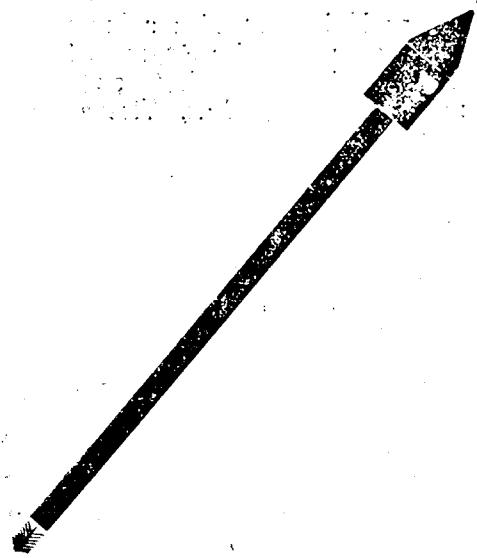
Ilyenek a Syracuse fém-tömbök.

Vas- és fémöntés
Műlakatosság
Gépműhely!

164

LADISLAU
ASSSAEL
LÁSZLÓ

Magánjáró átalakítás
garancia mellett. Fogas-
kerék marrás. Speciális
NOVOTEX-kerekek ké-
szítése. — Gyártom a
mezőgazdaság összes
gépeit. Malomberende-
zések saját modelljeim
szerint prima kivitelben.

ARAD, Calea Radnei No. 35. sz.

HIREK

Feltámadott!

Nem értem a villamosság rejtett titkát, de felhasználjuk a villamosság erőit. Nem értjük a husvétüi üres sir csodáját, de kitarjuk lelkünket az életet megtartó husvétüi reménység előtt. Ha csak nagypéntekig tesszük meg életünkben az utat, az örökös gyász, reménytelen küzdelem volna az enyészettel és végnélküli éjszaka. A nagypénteki embernek inkább kell a bün, mint Isten! Szabadon bocsájtja Barabást és megfeszíti Jézust! A világ a bün otthona és martaléka. Minden nap elvesz egy darabot a szépségedből, egészségedből s úgy játszik ételleddel, mint a gyermek a szappanbuborékkal. Kicsiny élettedben minden nyugalmat és reményt a husvétüi feltámadás nyújt! Üres a sir! Rothadást nem lát az Igazság, Jóság, Szentség, Ártatlanság! Testvérem! Jöjj, a holdog husvétüi ünneplök seregében tedd meg az utat Nagypéntektől Husvétüig! Nehéz az ut, mert hitedet teszi próbára, de így látod meg a legyőzött bünt és a feltámadott Jézust! Bár életed szomorú s járj a golgotai uton, de hallod husvétüi örök ígérletét és örök reménységét: Feltámadott! ... Feltámadunk!

Vizaknai Wesmás Károly.
ref. lelkész.

— MELEGEBB LESZ AZ IDŐ. Kevés felhő. hőemelkedés, keleten esetleg záporosók, déli felhők.

Legszebb KERTIBUTOR KREBS & MOSKOVITZ

ARAD, új Neuman-ház.

Mindenféle kefe, kosár, lábtörölő, nád és tollporoló
Nagyon olcsó árban kapható. 2518

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a vasárnapi és hétfői római katolikus, valamint protestáns husvétüi ünnepe napok miatt, további a keddi törvényes munkaszüneti nap miatt 1. hó 25-én, csütörtökön reggel jelenik meg a szokott időben.

— VASÁRNAP ÉS KEDDEN: SZIGORU MUNKASZUNET. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium — egyes lapok híradásával szemben — rendeletet adott ki, amelyben közölte, hogy vasárnap, április 21-ikén és kedden, április 23-án szigoru munkaszünet lesz.

— Tatarescu és a halászok. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök a jövő héten dunai kirándulásra megy és ez alkalmával vizsgálja felül a dunai halászok sérelmeit, amelyeket a lehetőséghez képest orvosolni fog.

— A Bürger-sörgyár nem gyárt sört ez évben. Targumuresről jelentik: A Bürger-sörgyár elhatározta, hogy az idei nyáron nem gyárt sört. Megállapodást kötött az oradeai Dreher-Hagenmacher-gyárral, amely a targumuresi gyár régi vevőinek leszállítja szükségletüket.

— Elhalasztották a községi orvosok képesítési vizsgáját. Bucurestiből jelentik: A községi orvosok május 2-ikára hirdetett képesítési vizsgáját május 7-re halasztották.

— Európai birkózóbajnoksági küzdelmek Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: A görög-római amatőr európai birkózóbajnokság eddigi küzdelmeiben a magyar Kálmán József könnyü súlyban pontozással vereséget szenvedett a dán Kurlandtól. Rihetzký János magyar pedig a középsúlyban fölényes győzelmet aratott a dán Eiksen ellen.

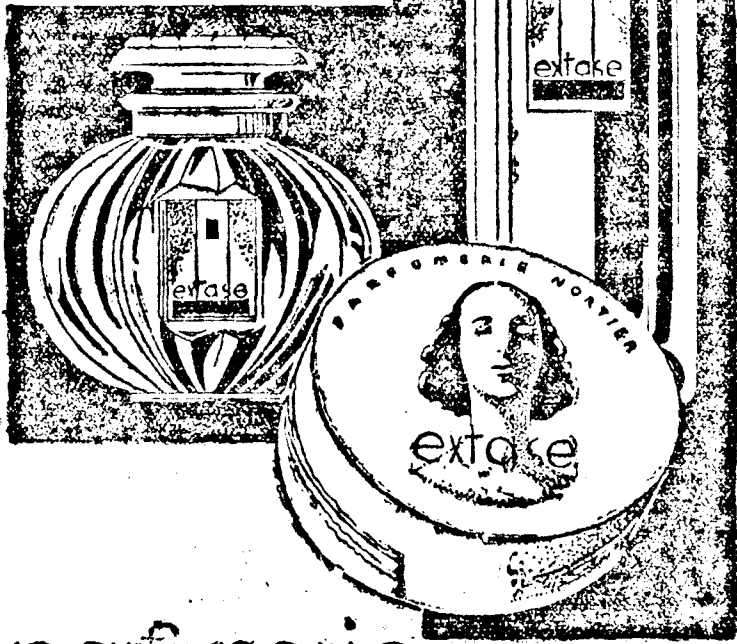
— Husvétüi kitüntetések Magyarországon. Budapestről jelentik: A hivatalos holnap száma közli, hogy a magyar miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó Hannauer dr. váci római katolikus püspöknek, dr. Geduly evangélikus és dr. Ravasz László református püspöknek a hitélet terén szerzett érdemeik elismerésül az első osztályu magyar érdemkeresztet adományozta. Ezenkívül almási Bajogh Elemér felsőházi tagnak, Vida Jenő felsőházi tagnak, a Magyar Általános Köszénbánya vezérigazgatójának és Madarassy-Beck Marcelnek, a Pesti Leszámitoló és Pénzváltó Bank vezérigazgatójának a közélet és a közgazdaság terén kifejtett érdemeik elismerésül szintén az első osztályu érdemkeresztet adományozta a magyar kormányzó.

SALÁTÁHOZ,
FERMENT-ECET!
ENNÉL JOBB — MÁR
NEM LÉTEZHET.

Kapható minden jobb fűszerüzletben: 0.5 és 1 literes üvegekben. 1638

Kölniviz,
puder,
parföm,

extase

parfumerie
NORTIER

— Egy új italméresi adó. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium új rendelete értelmében mindazok a kereskedők, akik egyben italméressel is foglalkoznak, a jövőben az engedély kiadása alkalmával 600 leit kötelesek fizetni.

Legújabb divat után

készülnek

férfi-öltönyök, felöltők

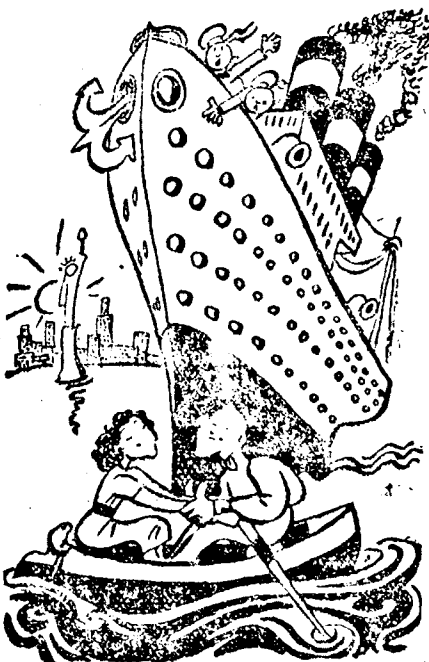
mérsékelt áron

BARANYI szabónál 2565

Arad, S.rada Bratianu 17.

— Elutasították Pastia szabadlára helyezési kérelmét. Bucurestiből jelentik: Pastia, a gyilkos volt bíró kérvényt nyújtott be a vizsgálóbíróhoz és kérte kaució ellenében szabadlára helyezését. A vizsgálóbíró elutasította a kérést.

Szereltem

— Édesem, nincs a világon olyan hatalom, a mely elválaszthatna bennünket egymástól...!

— Ingyen utaznak a versenyeken résztvevő diákok. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága ma rendeletet adott ki, amelyben a román ifjuság versenyekre utazó diákoknak ingyenes utazást biztosít. Minden utazónak a Soc. Ti. nerimei Romana állit ki egyéni igazolványt, a melynek ellenében ingyen utazhat a vasutakon. A diákok harmadosztályon, a kísérő tanárok másodosztályon utaznak.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztonságosan felrissziti. — Az orvosi tudomány számos vezériféria meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz mint alapos és kellemes hashajtó mindig kitünően beválik, miért is szoptató nőknél elválasztáskor kiterjedten alkalmazzák.

— Az árvaszék csak az igazságügyminisztériumon keresztül perelhet. Érdekes pert tárgyalt ma az aradi törvényszék, az árvaszék hat eseten pert indított azok ellen, akiknek kölcsönüket folyósított és akik nem tettek eleget fizetési kötelességüknek. A beperelték nevében dr. Weinberger pergátló kifogást emelt és kifejtette, hogy az árvaszék csak egyik osztálya az aradi törvényszéknek és mint ilyen, nem perelhet önállóan. Csupán az igazságügyminisztériumnak áll jogában megindítani a pert. A törvényszék elfogadta ezt az álláspontot és kötelezte az árvaszék képviselőjében megjelent Lepa Valér dr. állami ügyvédet szerezze be az igazságügyminisztérium meghatalmazását.

Költözködők figyelmébe!

Szerelési munkálatokat,
csillárokat a legjutányosabban készít és szállit
2605 kedvező részletfizetés mellett

Koch Dániel

Bundák és szőrmetárgyak nyári gondozását

mérsékelt áron vállalja **Joanovits Antal** szücsész. Alapítva 1882. A r a d, Str. General Grigorescu 2. (a Megyeház melletti-ucca)

A beteg várja a gyógyító szérumot...

A válópöri járvány ellen emeli fel tiltó szavát a katolikus egyház

»Házassági gangsterek...« — Akció a válás megnehezítésére — Wild
Endre dr. nyilatkozata

Holtomiglan — holtodiglan...

Valaha régen, jóformán alig emlékszünk rá, nemcsak frázis volt ez, hanem valóság. Ma — muzeumba való antikvitas...

Végigsétálunk a népes törvényszéki folyosón. Ott állnak a házaspárok. Gyűlölet izzik minden szavukban, a feketetaláros bírák előtt ellenségekként állanak ifju és idős házaspárok és családi intimitásokat teregetnek ki mosolygó hallgatóság előtt. Rombadótt otthonok maradványain járja groteszk táncát — a válási járvány. Amely mindegyre terjed, amelynek ősz, meggondolt házaspárok éppen úgy áldozatul esnek, mint az ifju meggondolatlanok, mindegy: fiatal, öreg, gazdag, vagy szegény... a bíróságok asztalain magasba tornyosulnak a válóperi akták és botrányok szennyes hullámain hányódik szeszélyes a kormányosát veszített házasság-hajó...

A budapesti rádió hetek óta, minden vasárnap, az ünnepi Istentisztelet során prédikációt közvetít — a házasság válságáról. Valamelyik prédikációban ostorozó szavakkal bélyegezték meg azt, aki harmadikként behatol egy házaspár életébe és felborítja az ott-hont. „Házassági gangsterek“-nek nevezte őket a prédikáló pap. Egy másik szentbeszéd-ből pedig

egy új akció konturjai bontakoztak ki, a katolikus egyház új akciója — a válás ellen.

Intervenció a kormányoknál

A prédikáció ugyanis kifejtette, hogy a katolikus egyház az utóbbi időkben tömegesen elszaporodott válások miatt sorompóba lép, hogy harcot vívjon a család intézményéért. És világos célzás történt arra, hogy

egyházi mozgalomra is gondolnak, amelynek célja interveniálni a kormányoknál a válásokra vonatkozó törvények módosítása érdekében.

És ha már nem küszöbölhető ki a polgári törvénykezésben teljesen a válás, legalább tegyék azt jóval nehezebbé, mint amilyen most.

Az aradi válóperi járvány semmiben sem marad mögötte a többi városokénak. Sőt, a vidéki városokban vezet, hiszen alig mulik el hét, hogy több, botrányos válás ügye ne kerüljön a bíróság elé. Nézzük, mit szól ehhez az egyház?

Ime: dr. Wild Endre, kiérdemesült minorita rendfőnök nyilatkozata:

— A válások igazolására sok és különféle okokat hoznak fel, amelyeket részint az embe-

rek gyöngeségeiből és bűneiből, részint tárgyi körülményekből merítenek.

— Először is mindkét házastársnak érdekéből, akár ártatlan az egyik fél s ezért a bűnös féltől elválni jogában áll, akár hibás s azért a terhessé és kényszeredetté vált kötelektől feloldandó. Azután a gyermek érdekéből, aki nem kaphat kellő nevelést. Végül az emberiség közjából, amely megköveteli, hogy azok a házasságok, amelyek már ugysem érhetik el természetes céljukat, teljesen megszűnjenek, másrészt pedig, hogy a házastársaknak törvényes módjuk legyen az elválásra, mert így elejét lehet venni azoknak a büntényeknek, amelyek a békétlen házások együttéléséből és kötöttségéből könnyen származhatnak. Azt hajtogatják, hogy a törvényeket a megváltozott körviszonyokhoz, az emberek közfelfogásához, a művelt emberiség szokásaihoz és erkölcsiéhez kell alkalmazni, amelyek egyenként, de különösen együttvéve, hangosan tanuskodnak amellett, hogy az elválás szabadságát bizonyos okokból engedélyezni kell. Mások még tovább mennek s meré-

Meghívó próbakezelésre! **Szeplők, szemölcsök, hajszálak** végleges kikezelése aranoiával. Tanítás diplomával

„ROYAL“ kozmetikai szalonba
Budapest IV., Váci-ucca 21. Telefon 86—0—38.

a válás lehetősége, a családi szövetség folyton inog, vagy legalább folytonos aggodalommal és gyanakvással jár. Az egyik oldalon a kölcsönös jóindulat és a javak közössége csodálatosan megerősödik, a másik oldalon a válások lehetősége miatt siralmasan meggyöngül. Itt a házastársak hűségét erős bástyák védik, amott a hűtlenség gonosz csábításainak tág tér nyílik. Az egyik oldalon a gyermek fölnevelése biztosított, a másikon még a világra-jövele is a legsúlyosabb veszélynek van kitéve. Itt a családi és rokoni viszálykodások számára zárva az ajtó, amott a békétlenség tág kapura talál. Itt a nő méltósága védve van, amott a nők állandóan abban a veszélyben forognak, hogy miután kiszolgálták férjüek értékiségét, elhagyják őket.

„A válás — fertőző betegség“

És mivel a családok széttűllesztésére s az országok hatalmának megdöntésére semmi sem olyan alkalmas, mint a romlott családi értékek, könnyen beláthatjuk, hogy

a családok és az államok boldogulásának nagy ellenségei a válások,

amelyek a történelem tanúsága szerint a magán- és a közéletben a legbűnösebb szokásoknak tág kaput nyitnak. S annál súlyosabbak a bajok, ha megfontoljuk, hogy semmiféle féke-

ELISABÉTA premier mozgó

április 20., nagyszombattól bemutatja országos premierként

SIRLEY TEMPLE

az 5 éves filmsztár a legparányibb, de legnagyobb filmprimadonna bűvös, bájos filmujdonosságot, a

„BABSZEMKISASSZONYT“

A film előtt legújabb Fox hirdó és mulattató MICKI MAUS. 2062

szen azt mondják, hogy a házasság, mint mérőben magánszerződés, más magánszerződések módjára, a szerződő felek megegyezése és akarata alapján is felbontható, akármilyen okból.

XI. Pius pápa 1930. december 31-ikén „Casti connubii“ kezdetű enciklikájában, ezek ellen az „örültségek“ ellen idézi Isten törvényét, amelyeket emberi rendelkezések, népek fölfogása, vagy törvényhozók akarata meg nem gyöngíthet: „Amit Isten egybekötött, ember el ne válassa.“

A trienti szent zsinat visszautasította azt az állítást, hogy terhes együttélés, vagy hűtlen elhagyás címén a házassági kötelék felbontható volna, sőt még a házasságtörést sem fogadta el okul.

Amennyi előny szól a felbonthatóság mellett, ugyanannyi kár, még pedig az egyénre és az emberi társadalomra nézve végzetes károk járnak a válás nyomában. Ha megvan

zö erő nem tudja többé az egyszer megadott válási szabadságot biztos és meghatározott korlátok közé szorítani. Nagy a példa hatalma és még nagyobb a szenvedélyeké. S ezeknek a vonzására a válási kedv napról-napra szélesebben terjed s mint fertőző betegség megtelepi a lelkeket, vagy mint megdagadt folyó, mindent elsöpör. Mindezt bőségesen igazolja a folyton növekvő erkölcsi zűllés és a családok hallatlan pusztulása, ott, ahol a kommunizmus van uralmon.

A nyilatkozat mindenesetre érdekes és ha az ember nem is fogadja el százszázalékosan az abszolút szigorú egyházi álláspontot, a mai válási járvány mindenesetre gondolkodásra kell, hogy készítse a társadalomtudósokat... Valamit mégis csak tenni kell a tömegesen felbomló családi tüzhelyek alátámasztására. A járványok ellen szérumot adnak a betegnek...

A megbetegedett Otthon — várja a gyógyító szérumot... (M. R.)

S. A. INDUSTRIALÁ ARAD-BRAD

Részvénytőke 17 millió.

Legjobb minőségben szállítja a következő anyagokat: tört követ (minden nagyságban) kockakövet (kis és normális nagyság), szegélykövet, gránit, andezit és bazalt követ stb.

Bányák! Sebisen, Surducon, Radnán, Lucareten.

2597

Utkövezés — Mészhomok-téglagyár — Erdőtermelés — Fűrészáru, fűrészelt anyagok gőzölése (gőzölt bükkfa) — Talpfatermelés.

Fürdővilla Erdély legszebb fürdőhelyén Moneasan, olesó penzióval!

SPORT KÖZLÖNY

Odahaza senki sem proféta...

Két csapatra való aradi futballista rugja a labdát az ország különböző egyesületeiben

Sikeresen szerepelnek mindenütt az aradi futballisták — csak Aradon nem

Aradváros futballsportja mindenkor arról volt nevezetes, hogy kitűnő játékosokat termelt és volt idő, amikor az aradi futballisták Arad labdarugó sportjának szereztek dicsőséget. A változott és egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok, amelyek ugyan általános jellegűek, de Aradot talán még más városoknál is súlyosabban érintik, a futballsportban is jó néhány éve éreztetik hatásukat. Az aradi futballkiválóságok, akik nem találtak megfelelő elhelyezkedést, nem tudták kellőképpen megélethezésüket biztosítani, kénytelenek voltak vándorbotot venni a kézbe és oda menni, ahol megélhetésüket biztosítva látják. Az évek hosszú során súlyos vereségek érték az aradi futballt, olyan vereségek, amelyeket arad zideig kiheverni nem tudott. Nem szó nélkül azokról a játékosokról, akik már évek óta a földön rugják a labdát, mint Auer, Tékai, Bali, Walter, Ladányi, Mágori és még mások, hanem csupán azokról a futballistákról, akik Románia különböző városaiban gyümölcsötvetik Aradon szerzett futballtudásukat.

Az ókirályság futballsportja rövid néhány év alatt hatalmas fejlődési folyamaton ment keresztül és főként a bucuresti futball szintje emelkedett olyannyira, hogy ma már teljesen egyenrangú a legjobb erdélyi csapatokéval.

A fővárosban kínálkozó munkalehetőségek és a sportmecenások áldozatkészsége az aradi klasszisfutball színé-javát Bucarestbe gyűjtötték

és az évek során át így jutottunk el ahhoz az időhöz, amikor Bucaresti kétségtelenül fejlett futballsportját 4 csapat képviseli a Nemzeti Bajnokságban és négy fővárosi csapatnak sikerült magát a Román Kupaküzdelmek elődöntőjébe felverekednie.

Erdély minden részéből találkozhatunk futballistákkal Bucarestben, de kétségtelenül Arad játsza ebben a „vezetőserepet”, miután városunkat csekély tizenegyet, tehát egy egész csapattal való futballista képviseli. A Bucarestben élő aradi játékosokból az alábbi csapat volna összeállítható:

	Burdan Venus	
Gábor ASCAM		Albu Venus
Rónai CFR	Braun Juventus	Cuiedan CFR
Comlosan ASCAM	Theimler CFR	Gyebrovsky CFR
Medve CFR		Barbu II. CFR

Ha alaposan megvizsgáljuk ezt az együttest, megállapíthatjuk, hogy nem is olyan rossz csapat lenne és alighanem bármelyik aradi divíziós együttes elcserezné jelenlegi csapatát ezzel a tizeneggyel.

Ez a helyzet azonban nemcsak Bucarestben, hanem — kisebb mértékben — más (aradi és regáti) városokban is, ahol szintén több, mint egy csapatra való aradi származású futballista segíti sikerre az idegen színeket. Petrosaniban a Jiul AC együttesében Bulik, Cosma, Medve és Szabados, a Parangul-CFR-ben Kántor és Mondok, Oradeán a CAO-ban Czinczer, Weichert és Rónai, Timisoarán a Ripensia-ban Schwarz Söbi, Brailában a Franco Romana-ban pedig a fél Transylvania, Bódi, Mánits, Filimon, Kossek és Ivanov rugják a labdát. Ebből a garnitúrából is kiállítható egy csapat és pedig:

	Czinczer CAO	
Medve Jiul		Szabados Jiul
Bódi Franco-Romana	Kossek Franco-Romana	Weichert CAO

Kántor Parangul-CFR	Cosma Jiul	Bulik Jiul
Schwarz Ripensia	Mánits Franco-Romana	

Ez az együttes sem sokkal gyengébb a „bucuresti-i” csapaténál és a nemzeti bajnoki egyeteket ezt a csapatot is szívesen vallják magukénak. Ezzel szemben az aradi futballsport, amely két ilyen csapatot tud „nélkülözni”, ma — ugyszólván — holtpontra jutott, mert nem tud egyetlen olyan csapatot felmutatni, amely régi nagy hírnevéhez méltóan képviseli a város futballsportját. Itt-ott elérnek még az aradi csapatok is valamelyes eredményeket (Gloria—Romania 3:0, AMEFA—Unirea-Tricolor 3:3), de ezek csak azok a bizonyos kivételek, amelyek erősítik a tényállást: az aradi futballsport színvonalának dekadens voltát. A helyzet azonban nem teljesen vigasztalan, mert hiszen csak az egyesületeken és azok hozzáértő vezetőin áll, hogy az aradi futball színvonalát ismét felfelé iveljen.

Több gondot és fáradságot kell fordítani az ifjúsági csapatokra: fegyelmeztet és a mai modern futballra alkalmas játékosokat kell nevelni és akkor (ha a felét el is veszik tőlünk) Arad futballsportja rövid idő alatt ismét a régi fényben fog tűndöklölni.

CSÁKY VÉSNÖK
BÉLYEGZŐI
A LEGOLCSÓBBAK, LEGIOBBAK
1455 **ARAD, STR. BRATIANU 9**

O Kisorsolták a közép-európai kupameccs-csapatot. A közép-európai kupabizottság már kisorsolta az ezévi közép-európai kupaküzdelmeket, amelyek június 16-ikával kezdődnek és szeptember 15-ig befejezést nyernek. Az idei kupaküzdelmekben csak a régi résztvevők startolnak (jövőre Svájc is bekapcsolódik) és még kialakulatlan, hogy melyik ország részéről, melyik együttes jogosított a kupaküzdelmekben való részvétellel.

Elegánsan és gond nélkül öltözködhet a „RATA” ruházati vállalatnál Arad, Strada dr. Cleo Pop No. 14. (Ortutay-palota)

ahol mérték után rendelhet elsőrendű kivitelben divatöltönyt, raglánt, felöltőt, női kabátot, kosztümöt stb. napi 20.—, heti 140.—, vagy havi 600.— leies kényelmes részletfizetés mellett: — Árunk nem magasabbak a készpénzárnál!

Unnapi események sorozata várja a Nemzetközi vásár látogatóit Budapesten és a nagy magyar vidéki városokban. — Keddtől, április 23-tól kezdve érvényes a MAV 50 százalékos utazási kedvezménye

Budapestről jelentik: A nemzetközi mintavásárral kapcsolatban újítás, hogy ebben az évben május 3—13. között a magyar vidék legnagyobb városai ugyancsak különleges eseményeket készítenek elő, amelyeket a külföldi közönség e célra engedélyezett külön utazási kedvezménnyel kereshet fel a vásárigazolvány alapján. Budapest a vásár idejére a szezon legnagyobb sporteseményeit és a téli évad legsikeresebb szindarabjainak és koncertjeinek reprizét tűzte ki.

Május 4-től 12-ig nemzetközi teniszbajnokságokat rendeznek. Május 5. és 12. között futják a tavaszi szezon legnagyobb lövőversenyét. Május 5-ikén zajlik le a magyar kardvívók bajnoksága. Május 12-ikén pedig az osztrák—magyar futballcsapat Európa Kupa-

Az Intellegerea vezet a kerületi bajnokságban

— a tavaszi eredmények alapján

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban ma derbit játszanak, az SGA és az Intellegerea meccselnek egymás ellen. A bajnokságban a tornászcsapat három ponttal vezet, de a tavaszi eredményei az Intellegereának jobbak, mert ha csak a tavaszi eredményeket vesszük alapul, úgy az Intellegerea áll az élen. A tavaszi szezonban a legnagyobb visszaesést a Transylvania mutatta, amely hét meccsből mindössze 3 pontot szerzett. A tavaszi eredmények alapján így fest a táblázat:

1. Intellegerea	6	4	1	1	17	8	9
2. SGA	6	3	2	1	18	7	8
3. Olimpia-PTT	5	3	2	—	10	6	8
4. Unirea	6	3	1	2	10	10	7
5. Tricolor	7	2	3	2	18	11	7
6. Soimi-CFR R. A.	5	3	—	2	12	6	6
7. Juventus	6	2	1	3	9	18	5
8. Hakoah	6	1	2	3	10	16	4
9. Transylvania	7	1	1	5	12	16	3
10. Sparta	6	1	1	4	11	29	3

Nagy érdeklődés a Ripensia-AMEFA-meccs iránt

Vasárnap a Gloria-pályán a Ripensia és az AMEFA csapatai meccselnek a nemzeti bajnoki meccsek során és a mérkőzés iránt szokatlanul nagy az érdeklődés. Az AMEFA bemutatkozását a bucuresti-i sikeres szereplés után nagy érdeklődéssel várja a közönség, de azután nem utolsó sorban a Ripensia játéka is, a CAO felett aratott győzelem után, nagy érdeklődésre tart számot. A csapatok a már ismertetett összeállításban fognak játszani és hatalmas küzdelem várható a fontos bajnoki pontokért. Vasárnap délelőtt a mérkőzés jegyeit elővételben a Fehér Kereszt szálloda halljában árúsítják.

O Venus—IAR 8:0. Bucarestből jelentik: Venus—IAR (Brasov) 8:0. Barátságos mérkőzés.

O Mégis lejátszák az őszi AMEFA—CAO meccs 10 percét. Ellentétes híradások láttak napvilágot az ominózus CAO—AMEFA mérkőzés ügyében, amelyben, mint ismeretes, a március 30-iki Consiliul Federal ratifikálta a Biroul Federal ítéletét és 2:1-el igazolta a meccset. Ezzel kapcsolatosan olyan hírek jelentek meg, hogy a hátralévő 10 percet nem kell lejátszaniuk a csapatoknak, most azonban, mint a hivatalos közlönyből kitűnik, a hátralévő 10 percet Aradon, július 21-ikén fogják a csapatok lejátszani.

döntője csigázza fel a labdarugó sport nemzetközi közönségének érdeklődését. Ugyanaznap este kerékpár-verseny zajlik le a Mille-város pályán.

A vásár ideje alatt közel 50 gazdasági kongresszust is tartanak Budapesten.

Alig akad szakma, mely ne rendezne nemzetközi, vagy országos összejövetelt. A kongresszusok mind április 23. és május 13. között zajlanak le, mert ebben az időben lehet a Nemzetközi Váár husvét keddjén kezdődő 50 százalékos utazási kedvezményével Budapestre felutazni. A visszautazásra a kedvezmény május 3-tól 23-ig tart. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges vásárigazolvány a nagy utazási- és menetjegyrodáknál, valamint a vásár tb. képviselőinél beszerezhető.

FAJENCE falburkoló munkálatokat prima csehoslovakiai lapokból **Olcsó árban** **CERAMICA** kályhás-cég, Bdul Regina Maria 9. sz., I. emelet. (SZILAGYI) 1471

Amikor Boselnek aradi üzlettársa volt és Castiglioni Aradon vásárolt gyárat

Hogyan vásárolta meg és vette személyesen is birtokába Castiglioni az Astra-gyárat? — Egy aradi szalónkocsi történelmi regénye
Csöndes beszélgetés Aradon Bosel egykori üzlettársával

Bécsben ma visszavonultan, az üzleti életől magát távontartva él az inflációs idők egyik szédítő karriert megfutott embere, aki annak idején

egymaga vállalkozott arra, hogy megkontreminalja a kontinens egyik legjobban fedezett és legszilárdabb pénzgésgét: a francia frankot.

Ez az ember Bosel Zsigmond.

Csak kevesen tudják, hogy ennek a karriernek a kezdet-kezdetén egy aradi szemtanúja is volt, aki évekig üzlettársként együtt dolgozott Bosellel. Molnár Miksa, a aradi Max Molnár & Co.-cég beltagja a háborus időkben ismerkedett meg Bosellel és röviddel a forradalom előtt vált meg tőle.

Érdekes megemlíteni, hogy az inflációs idők másik nagy hőse: Castiglioni is üzleti kapcsolatok fűzték valamikor Aradhoz.

Bosellel való ismeretségének történetét Molnár Miksa a következőkben mondja el:

— Bosel Zsigmondot, az Unió-bank és a bécsi Bodenkreditanstalt későbbi elnökét, még abból az időből ismerem, amikor a Bosel és Rosenbaum textil-cég tulajdonosa volt. 1915-ben ismerkedtem meg vele. Én, mint tiszt szolgáltam Bécsben és a véletlen hozott össze Bosel-lel. Már akkor nagyszabású és fantasztikusnak tetsző üzleti elgondolásai voltak. Üzleti sikereinek talán három titka volt: felismerte a rendkívüli helyzetben rejlő energiát és lehetőségeket, tudott az emberekkel bánni és volt fantáziája. A utóbbinak jellemzésére talán elég a következő epizód:

A Grabenen mentünk és Bosel egyszerre megállt. Pillanatig mozdulatlan maradt, majd pedig az előttünk lévő ház-sorra mutatva, a világ legtermészetesebb hangján ezt mondta:

— Ezek a házak egyszer az enyémekek lesznek.

— Tréfás, vagy megbolondultál? — kérdeztem.

— Nem. Ez nem tréfa. Majd meglátod, hogy ezeknek a házaknak egyszer én leszek a tulajdonosa.

— És nem is telt el olyan sok idő. Bosel beváltotta szavát. A Graben házai az ő tulajdonába kerültek. Hogyan jutott ideig? Egyik sikeres üzletet a másik után bonyolította le. Hosszu ideig társa voltam és a Kärtner-strasse egyik házán még nemrégiben is — évekkel Bécsből való eltávozásom után, — ott volt a „Bosel und Molnár“ céget jelző tábla.

— Bosel a legkülönbözőbb áruüzletekkel foglalkozott. Meg volt az a tehetsége, hogy tudott kis dolgokból nagyvonalu következtetéseket levonni. Egy időben órákat és gyűrűket vásárolt, magánfelektől is. „Három nappal

ezelőtt, — mondotta egy alkalommal nekem, — ezerötszázért vettem egy briliánsgyűrűt egy szegedi embertől. Ma háromezret ígérnek érte. Ezt a jelenséget nem szabad figyelmen kívül hagyni“. Néhány percig hallgatott, majd pedig megjegyezte:

„Ezek azok az idők, amikor szegény emberek rövid idő alatt meggazdagodhatnak“.

— Esténként együtt jártunk kávéházba. Bosel rengeteget beszélt terveiről és egy este 10—15 feketekávé is megivott. 1917-ben megszakitottam vele az üzleti összeköttetést. Ő marasztalt, rá akart beszélni, hogy tartsak ki mellette, de én nem akartam üzleteiben követni. Ekkoriban elkerültem Bécsből és csak később, a forradalom után jártam újból az osztrák fővárosban. Bosel ekkor karrierjének tetőpontján állott. Röviddel ezután indította meg a francia frank elleni kontremint, amelybe belebukott. De ekkor még ő volt Bécs nagy embere. Egy alkalommal csodálkozva láttam, hogy az uccán sorfalat állnak az emberek. „Kire várnak?“ — kérdeztem.

— Bosel jön erre nemsokára autóján, — hangzott a válasz — és ajándékokat oszt a szegények között.

— Megkísérlettem, hogy felkeressem egykori üzlettársamat, de nem lehetett hozzá be-

Legújabb tavaszi
női kabátok,
női ruhák

RADO

divaláruházában
CONSUM-TAG

ARAD-TIMISOARA

Legnagyobb választék
legújabb minőség
legolcsóbb árak

1319

jutni. Titkárok egész légiója háritotta el a látogatók ostromát. Leveleket is irtam neki, de nem juttatták el hozzá. Csak később, egyetlen levelemre kaptam tőle választ. Rendkívül barátságos hangon irt és közölte, hogy délután tíz órakor vár a bankban lévő irodájában. Én azonban csak tizenegy órakor jöttem le szállodai szobámból, a levelet pedig a szálloda személyzete nem hozta fel. Így tehát elestem ettől a találkozástól is.

— Azóta csak azt tudom róla, amit néha a lapokban olvasok. A Schein bécsi nagy szőnyegvállalat részvényeit vásárolta meg, de az üzlet vezetésében már nem vesz részt. Mozgalmas élete volt. Mint nagyon kis, jelentéktelen ember kezdte és egy nagyhatalommal: a francia frankkal vívott csatában bukott el.

A másik történet a következő:

Castiglioni szédítő iramu pályafutásának egyik állomása az aradi Weitzer-vagongyár megvásárlása volt.

Később megvette a Marta-üzemet is és ő alapította meg a jelenlegi Astra-gyárat. Az érdekes üzlet előzményeiről és körülményeiről beszélgetést folytattunk Vigyázó Lászlóval, az Astra-gyár nyugalmazott vezérigazgatójával, aki a következőket mondta:

— 1920. elején történt. Már régebben hire járt annak, hogy új tulajdonost kap a gyár. Richard von Schöller, a vállalat akkori főrészvényese likvidálni kívánta itteni érdekleteit. A tulajdonos személyének változásáról azonban pontos adatokat még nem kaptunk. Egy reggel, amikor a gyárba bementem, a portás a következő szavakkal fogadott:

Modern butorok
és autók kárpitozása
legolcsóbban
Papp Sándor
2594 Strada Lae Barna 58.

— Vezérigazgató ur, itt van az új tulajdonos...

— Az új tulajdonos? Mikor érkezett?

— A hétórás vonattal jött és azt mondta, hogy nemsokára tovább utazik.

— A portás még elbeszélte, hogy valami vel reggel hét óra után több ur érkezett, közül az egyik csak ennyit mondott: „Én vagyok az új tulajdonos. A vezérigazgató urral akarok beszélni“. A portás először akart hinni a fülének, de végül is bevezetett az urakat a váróterembe. Amint később megtudtam, a gyár eladása váratlanul és hihetetlenül rövid idő alatt történt. Richard von Schöller felajánlotta Castiglioni-nak Bécsben az akkori aradi Weitzer-vagongyár részvényeit. Rövid tárgyalás után rendkívül olcsó árban állapodtak meg és

Castiglioni szinte ötletszerűen és láttatlanban, anélkül, hogy akár csak egy bizalmi emberét is leküldte volna előzőleg Aradra, megvette az aradi gyárat.

Amikor ide ellátogatott és üdvözöltem, elővette óráját és ezt mondta:

— Negyven percem van, vezérigaz-

gató ur. Ez alatt meg akarom tekinteni a gyárat.

— És valóban csak negyven percig maradt Aradon. Végigkalauzoltam a gyártelepen majd pedig — a negyven perc elteltével — Castiglioni Bucuresti felé folytatta. Ugyancsak Castiglioni aradi szerepléséért függ össze szalónkocsijának története. Akkoriban kerültek eladásra a volt főúrcégek szalónkocsijai. Castiglioni többet is megvásárolt, ezek között Ferenc Ferdinánd szalónkocsiját is, amellyel a monarchia volt trónörököse a sarajevói uton Boszna-Bródig utazott. Castiglioni elhatározott, hogy vadonatúj, modern szalónkocsit készített magának. Ezt a szalónkocsit Aradon építettük meg. Ötven tonna volt a súlya, fürdőszobája volt és a legkényesebb izlést is kielégítő, bátran fejedelmének mondható komforttal volt berendezve. Amikor a szalónkocsi elkészült, Castiglioni utasítására Bécsbe szállítottuk. A kocsi azonban rossz időpontban érkezett. Ugyanazon a napon jelentek meg a bécsi lapok különkiadásában a Castiglioni pénzügyi összeomlásáról szóló szenzációs cikkek. A szalónkocsi még néhány hónapig Bécsben maradt és aztán visszatért az országba:

a román királyi család vásárolta meg...

Ha valaki egyszer a Pénz drámai fordulatokban gazdag, izgalmas regényét megismeri, akkor feltétlenül néhány oldalt kell szentelnie Boselnek és Castiglioni-nak, a Pénz e két varázslójának is.

Molnár Tibor.

ERIKA, IDEAL

gyári új írógépek kizárólagos képviselője.

Használt írógépekben nagy választék. Nagy kellekraktár. Előnyös árak és feltételek. Kérjen ajánlatot.

Császár
írógéplerakat
Arad, Str. Gen. Berthelot 8.
Telefon 893.

Redőnyrugók

minden méretben besze-
relve, legolcsóbban
beszerezhetők:

Gartner Márk és Fia

épület, mulakatos- és mér-
legkészítő cégnél 2599
Arad, Str. Baritiu No. 4.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új pénzügyi törvény megszüntette az adókiivetésnél
a hites könyvelők működésétÁllami tisztviselők vizsgálják az üzleti könyveket — Ha szabálytalanságot követnek el, fel-
függesztéssel, sőt elzárással bünteti őket a törvény — Mostanig ismeretlenül maradt új mi-
nisteri rendelkezések.

A legutóbb megszavazott sok új pénzügyi törvény között olyan is van, amelyről mostanig semmire került nyilvánosságra, pedig a kereskedelmi és iparvállalatok működését nagyon közelről érinti. Ez az új rendelkezés megszüntette a hites magánkönyvelők szerepét az adókiivetési eljárásnál és ezt a munkát magasabbrangú pénzügyi tisztviselők hatáskörébe utalta. A törvény a legszigorubb szankciókat tartalmazza az esetre, ha az ilyen állami tisztviselő a könyvvizsgálathoz bármilyen szabálytalanságot vagy visszaélést követ el. Ilyen esetben azonnal felfüggesztik állásából ha cselekménye súlyosabb eibirálás alá is tartoztatják, tekintve, hogy az állami fontos érdekeit érinti ez a működés. Mint emlékeztetés, néhány évvel ezelőtt vezették be a hites magánkönyvelők működését az adókiivetési eljárásba és azóta ők fontos feladatot végeztek. Az adók megállapítása előtt a „verifikálási” eljárásnál átvizgálták az üzleti könyveket és a pénzügyigazgatóság ez alapon konstataulta a jövedelmet és ezt a bázist használta fel az adó kiivetésénél.

Antonescu pénzügyminiszter ismeretlen okok miatt hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy megszünteti ezt a rendszert és a könyvvizsgálathoz az állam hivatalnokaira bizza, mert őket mint köztisztviselőket sokkal gyorsabban és eredményesebben lehet teletöltségre vonni az esetleges szabálytalanságokért. Az új törvény például azt is tartalmazza, hogy az esetben, ha a pénzügyi tisztviselő a legcsekélyebb mulasztást követné el és az a felülvizsgálathoz kiderülne, nyomban elbocsátandók és büntető eljárás is indulna ellenük, de viszont ugyanilyen eljárás nem volt lehetséges a magánhivatalnokoknál. E törvény ismertetését most aktuálissá teszik az 1935-36. évi adókiivetések, mert ezeket számos esetben megelőzik a könyvvizsgálathoz, a verifikálások és a jegyzőkönyvfelvelelek. A magánkönyvszakértő kirendelését az adózó a fellebbezési bizottságtól kérheti, ha az adókiivetéssel nincs megelégedve és a fellebbezési bizottság dönt afelőtt, hogy szükség van-e hites könyvszakértő meghallgatására.

A nemzetközi dunahajózási kartell ellen panaszkodnak
a bucaresti-i gazdasági körökA dunai áruszállítás legnagyobb részét német, magyar és francia hajóstársaságok bonyolít-
ják le — A nagy árueporthoz idegen hajókat kell igénybevenni

Rövid idővel ezelőtt jött létre a román-német és a román-osztrák kereskedelmi szerződés, amely tudvalegyleg lehetővé teszi, hogy tőlünk igen jelentékeny mennyiségű mezőgazdasági áru, fa és élőállat kerüljön ki Ausztriába és Németországba. Ennek ellenében azonban a kormány kénytelen volt nagy engedelményeket tenni a külföldi hajóstársaságok számára, hogy azok jussanak hozzá az exportálandó áruk szállítási hasznához. A román-osztrák kereskedelmi szerződésbe ugyanis bele kellett venni azt, hogy a bécsi rendelkezéssel exportálandó gabonát kizárólag osztrák hajók szállítsák. A román-német kereskedelmi szerződés pedig azt tartalmazza, hogy a többi exportálandó áru felét német hajókon szállítsák a Dunán.

Bucuresti-i közgazdasági körökből szerzett információ alapján azt közli a fővárosi sajtó, hogy ezek a szerződési pontok erős kritikát váltottak ki és rámutatnak arra, hogy Románia dunai szakasza 1200 kilométer hosszúságú és az áruk 40 százaléka hazai eredetű, tehát a mi hajóinknak kellene a szállítások legnagyobb részét lebonyolítani. A valóságban ennek mégis ellenkezőjét látjuk. A mi áruink a német, osztrák, magyar és francia hajóstársaságok kartellje következtében az említett országok társaságainak hajóin, tehát nem román zászló alatt érik el a rendeltetési kikötőt. Pénzügyi körökben szükségesnek tartják, hogy a kormány kezdjen új tárgyalást és igyekezzen megváltoztatni a mai kedvezőtlen helyzetet.

Budapesti Nemzetközi Vásár

május 3-13.

Több mint 200 ipari szakma bemutatója.
Textil kiállítás — Divatrevue — Villamossági kiállítás.
Repülőgépkiallítás — Autószalon.

50%-os utazási kedvezmény.

Érvényes:

Magyarországon az odautazásra április 23. — május 13-ig.
a visszautazásra május 3. — május 23-ig.Romániában: csak a visszautazásra május 3. — 19-ig,
Vizummentes határátlépés.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható: 2075

Aradon: 1. Franciso Sándor, Bul. Reg. Maria 10.

2. WAGONS-LITS//COOK Menetjegyiroda, Minorita-palota.

MEGEGYEZTEK A POSZTÓGYÁRAK ÉS A HADÜGYMINISZTERIUM. Bucuresti-i jelentés szerint a hadügyminiszterium és a posztógyárak között létrejött a megegyezés. Méterenkint 383 lejt fizet a hadügyminiszterium a posztóért és a véltelarat a Nemzeti Bank folyósítja abból az alaptól, amelyet a belföldi kölcsönből e célra létesítettek. Egyelőre 150 ezer méter posztót vásárol a hadügyi koncsár.

A Kereskedelmi Testület közgyűlése. Az Aradi Kereskedelmi Testület 1935. évi rendes közgyűlést május 12-én, vasárnap délelőtt fél tizenkét órakor tartja meg a Bul. Regina Maria 13. sz. alatt levő egyesületi helyisége nagytermében. Tárgysorozat a következő: Elnök megnyitja. 2. A főtitkár évi jelentése és felszólalások ennek kapcsán a gazdasági események tárgyában. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése és a zárószámadások jóváhagyása. 4. költségvetés 1935. évre. 5. Indítványok (beterjesztendők a titkári hivatalnál 5 nappal a közgyűlés előtt.) Erre a közgyűlésre az Aradi Kereskedelmi Testület tagjait alapszabályszerűen tisztelettel meghívjuk. Domán Sándor elnök, Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár.

MINDEN UTAS HAROMEZER LEIT HOZHAT MAGAVAL A KÜLFÖLDRŐL. Az aradi, debecsi, pecicai és laulmarei vámhivatalok ma táviratot kaptak a pénzügyminiszteriumtól, mely azt közli, hogy minden utas legfeljebb 3000 lejt hozhat magával. Ha ennél többet találnak nála, lefoglalják és jegyzőkönyvet vesznek fel az esetről.

A Semmitőszék fizetésemelést ítélt meg az állami aranybányák munkásainak. Baiamareból jelentik: Mint ismeretes, a baiamarei és hunedoaramegyei állami aranybányák munkásai fizetésemelést kértek, azonban az igazgatóság vonakodott ezt megadni. A munkaügyi felügyelőség az aranybányák munkások kérését a legfelsőbb semmitőszéki döntőbíróhoz terjesztette fel, amely több napig tárgyalta a bányamunkások kollektív szerződését. Az ülésen Ratescu semmitőszéki bíró elnökölt és résztvettek: Boticiu Romulus bányakerületi titkár, Lazarescu baiamarei bányavezető, Gheorghescu hunedoarai és Cherechesiu bányavezetőigazgató. A Semmitőszék a bányamunkásoknak, beosztás szerint 5-10 százalék béremelést állapított meg.

Nemzetközi dohánybörzét alapítanak a balkáni dohánytermő államok. Bucurestiből jelentik: Török és Görögország, Jugoszlávia, Bulgária és Albánia megbízottjai néhány nappal ezelőtt értekezletre gyűltek össze a törökországi Istanbulban. A fenti nagy dohánytermelő országok megbízottjai nemzetközi dohánybörzset megalapítását készítik elő, hogy megszűnjön az az óriási verseny, amely a világpiacon az utóbbi időben lerontotta az árakat és megkárosította az említett államokat. Az új, hatalmas dohányeladási szervezetet Franciaország finanszírozza, székhelye Istanbul lesz. A törzset egyik feladata az exportálandó dohányok feldolgozásának ellenőrzése és a külföldi piacokon való elhelyezése, hogy minél magasabb árakat érthessenek el. Ez alkalomból közöljük, hogy a drága egyiptomi cigaretta gyártásához rendszeresen Törökországból szállítják a dohányt Egyiptomba. Mivel Egyiptomban nincs dohánytermelés, viszont a török dohány elsörendű minőségű, az egyiptomi cigarettagyárak már eddig is több mint egy millió kilogrammot szereztek be Törökországból és mint Ankarából jelentik, ez évben ennél sokkal több dohányt vásárolnak az egyiptomi gyárak Törökországban, ahol most prima termést várnak.

95 százalékkal csökkent két év alatt a kényszeregyezségek száma. Az igazságügyminiszterium statisztikai osztálya részletes kimutatást készített az utóbbi években létrejött kényszeregyezésekről. Az 1933. és 1934. évi esetek összehasonlításánál megállapították, hogy 95 százalékkal csökkent a kényszeregyezési kérvények száma. A regátban és Bucovinában 1933-ban 2094, de 1934-ben már csak 143 kényszeregyezési kérvényt adtak be, tehát a csökkenés 95 százalék. Jeliemző, hogy a bucaresti-i (ilfovi) törvényszéken 1933-ban 646, de 1934-ben csak 41 kérvényt adtak be. Ardealban 1933-ban 449, tavaly pedig 88 folyamodvány érkezett be, tehát a csökkenés 80 százalék. A kérvényezők legnagyobb része (53 százalék), több mint tíz év óta önálló cégtulajdonos, 17 százalék pedig több mint 20 év óta önálló.

Cserépkályhák

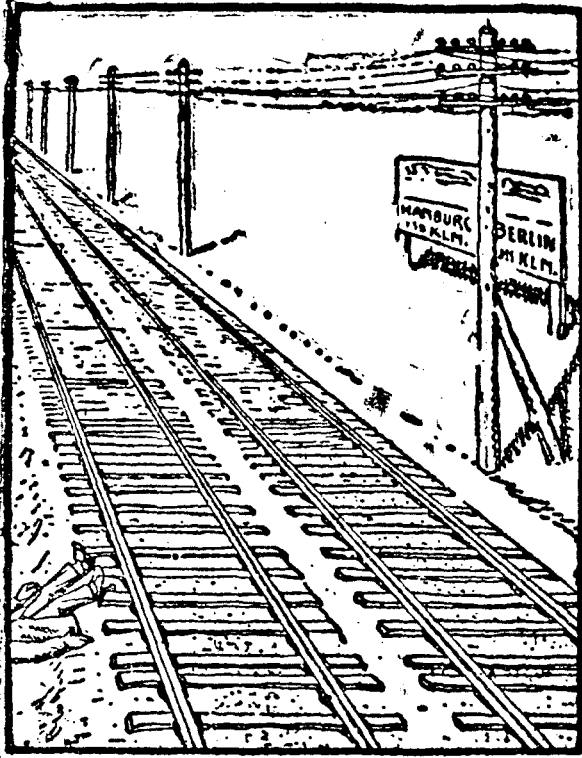
legolcsóbban,
szakszerűen a
66 éve fenálló

BALOGH

kályhagyárban Arad, Str. Cuza Voda
50. szám alatt szerezhethők be.

Javítások, átrakások és minden a szakmába vágó munkák olcsón és jól ugyanott.

Egy jegy és más semmi

A sínek melletti hulla zsebében egy Berlinből Hamburgba szóló jegyet találtak.
Megállapítandó: megölték a pályán vagy kísérték a vonatból?

Nyitány

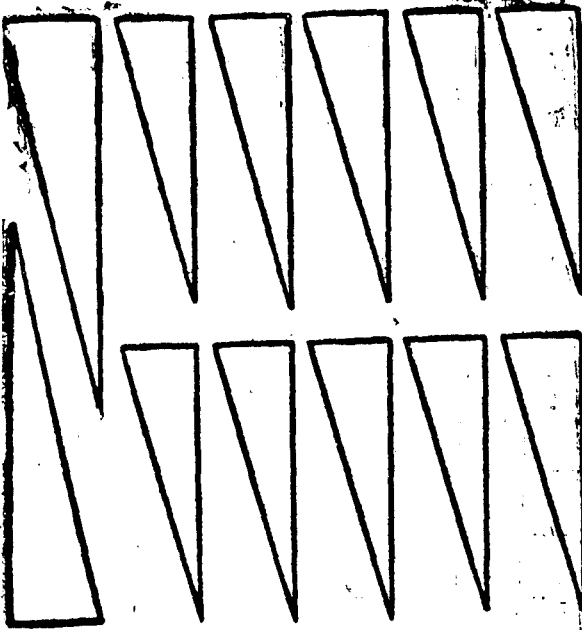
Csanády úr nyolchetes szabadságáról hazatérve, a szobában tartózkodó szobalányra rászólt: — Miért nem húzta föl mindennap mind a két röföt, ahogy megparancsoltam?
Miből következtetett a szobalány haragjára?

Körözés

Három körrel osszuk az ábrát 8 részre úgy, hogy mind egyikbe egy-egy kaktusz jusson. (A köröknek nem kell egyenlő nagyságnak lenni.)

Összerakó

A 12 ABRABÓL EGY NÉGYZET ALLÍTHATÓ ÖSSZE

Keressd a megoldást!

Egy nyáron szombat reggel elindultam kőtnapos kirándulásra a környékbeli hegyekbe. Szokásom szerint nem vittem magammal semmi mást, csak enniivalót és egy összecusukható alumíniumpoharat. Éjjel egy szénakazal tövében aludtam takaró nélkül.

Vasárnap este hazafelé menet véletlenül találkoztam egy barátommal, aki figyelmeztetett, hogy báró Kazáréknál 9 órakor egy mulatság lesz, melyre feltétlenül várnak. Megígérttem, hogy elmegyek. Perze nem mentem el.

Hétlőn találkoztam újra a barátommal, aki már 2 lépésnyirel azt kérdezte: Miért nem voltál Kazáréknál? Miből tudhatta ezt, noha senkitől semmit nem hallott a lezajlott mulatságról??

Hamis tanu

Bíró: Hol állt Ön, mikor meglátta, hogy a torony egyetlen ablakán a függőnyt felhúzták?
Tanu: A kútnál.
Bíró: Hány méterre van a kút a toronytól?
Tanu: Öt.
Bíró: Hány méter a torony átmérője?
Tanu: Tíz.
MIÉRT NEM FOGADTA EL A BÍRÓ A TANU VALLOMÁSÁT?

Gyönyörű, modern dióháló és ebédlő, keleti perzsa, futó-szőnyeg, gyapjufonal eladók. Keressük sürgősen készpénzért aranyat, ezüstöt, keleti-perzsákat, dísz- és vitrin-tárgyakat.

Zálogtárgyakra a legmagasabb kölcsönt közvetítjük a timisoarai zálogházból, hosszabbításokat olcsón vállalunk.
„Ars” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30. Ortutay-palota.

Husvétí rejtvenypályázatunk:

Jubiláris rejtveny-dorbinck hatalmas sikere azt mutatta, hogy olvasóink tekintélyes része szívesen szórakozik a szellemes tornának ezzel a népszerű, jó memóriát és fantáziát kívánó ágával. Husvétí rejtvenypályázatunk változatos rejtvenyeivel ismét módot kívánunk nyújtani az ész-torna híveinek és e kellemes ünnepi szórakozást gazdag díjazással hasznossá is téve, hisszük, hogy ezáltal is olvasóink kedvében jártunk.

Husvétí rejtveny-pályázatunk ezúttal is pontozásos verseny, melyben a keresztrejtveny helyes megfejtéséért 20 pont, az „Egy jegy, más semmi”, a „Nyitány”, a „Körözés”, az „Összerakó”, a „Keressd a megoldást” és a „Hamis tanu” rejtvenyek teljes megfejtéseit 5-5 ponttal értékeljük, tehát a rejtveny összpontjainak száma 50.

A rejtveny-pályázat résztvevői megfejtéseiket zárt borítékban legkésőbb 1935. május hó 2-án, este 7 óráig az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban elhelyezett ládába dobva, vagy postán küldve juttassák hozzánk, annál ba dobva, vagy postán küldve juttassák hozzánk, annál gyelembe. E borítékoknak a közlési sorrendben következő megfejtéseket és az alatti „Pályázati szelvény”-t kell tartalmaznia, melyen a pontos név és lakcim tüntetendő fel.

A verseny eredményét a megfejtések átvizsgálása után, 1935. május hó 5-én, vasárnapi számunkban közöljük.

Husvétí rejtveny-pályázatunk helyes megfejtői között a következő értékes nyereményeket sorsoljuk ki: Fischer üveg- és porcellánáruházból: 6 személyes kávés- vagy teásszervíz.

Wild bombonliárából (Mancrita-palota) 1 doboz finom csokotádédesszert.

Kun József és fia ékszerésztől: 1 ezüst iron vagy töltőtoll.

„City” drogériából: 1 üveg kölnivíz.

Gárdonyi szaklátszerésztől: 1 Gilette önborotva-készülék.

Buschi E. órás és ékszerésztől: 1 chromezüst tisztálanc.

Szmutny Pál divatáruházból: 3 darab divatseb-kendő.

Matuz András iparművésztől: 1 modern hamu-nyomó.

Jäger Tivadár fodrásznál: 1 speciális női vagy férfi hajvágás.

Elite drogériából: 1 doboz francia puder.

D'or illatszertárból: 3 db. familia lanolin szappan.

Bársony áruházból: 1 pár férfizokni.

Aponyi divatáruházból: 1 divatnyakkendő.

Földes gyógyszerházból: 1 tégely Genius arcápoló krém.

Strasser harisnyaházából: 1 női divatöv.

Bloch fotoáruházból: 1 selyem fényképdoboz.

Bársony áruházból: 1 pár női harisnya.

Földes gyógyszerházból: 1 tégely Genius arcápoló krém.

Sándor Jenő fotószalonjából: 6 darab fénykép-levelezőlap.

Corso mozgószínház: 2 darab elsőrendű mozijeggy.

Hajek üvegáruházból: 1 üveghamutartó.

Strasser harisnyaházából: 1 disztü.

Pilisiné kozmetikai szalonjából: 1 kozmetikai kezelés.

Lóbi hírlaprodától: 1 havi kölcsönkönyvtár előfizetés.

Pilisiné kozmetikai szalonjából: 1 doboz arcápoló krém.

„Elite” fodrászszalonból: 1 művész ondolálás.

Az Aradi Közlöny 1 havi előfizetése gratis.

Az Aradi Közlöny 1 havi előfizetése gratis.

Az Aradi Közlöny 1 havi előfizetése gratis.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlönytől: 1 modern regény.

Az Aradi Közlöny

Budapestben a következő újság-árusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

Bánati Bankegyesület Részvénytársaság.

Meghívó

a Bánati Bankegyesület Részvénytársaság Timisoara, 1935 április 24-én d. u. 4 órakor az intézet helyiségében, Timisoara I., Str. Marasesti 1, tartandó

XLVII. rendes közgyűlésére

Napirend:

1. Két részvényes kijelölése a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése az 1934. üzletéről.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A zárszámadások megállapítása és a felmentvény megadása.
5. Indítvány az alapszabályok módosítására.
6. Az igazgatóság felhatalmazása a bank, illetve a kereskedelmi törvény által esetleg szükségesé váló módosításoknak saját hatáskörében való keresztülvételére.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy részvényüket az Intézet Timisoara főintézetének, vagy az aradi, careii, jimboliai, lipoavi, lugoji, sannicolaulmarei és siriai főkok pénztáránál, vagy a Societatea Bancara Romana R. T.-nál Bucuresti, vagy pedig az Oravitai Takarékpénztár R. T.-nál Oravita, legalább 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni sziveskedjenek.

A felügyelőbizottság által felülvizsgált mérleg az intézet hivatali helyiségeiben a közgyűlést megelőző 8 napon át tekinthető meg. Timisoara, 1935. április 5-én. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

VAGYON

Mérlegszámla 1934 december 31-én

Teher

	Lei	Lei		Lei	Lei
PÉNZTAR:			RÉSZVÉNYTŐKE		52,000.000.-
Kézpénzkészlet	7,088.788.-		TARTALÉKALAPOK:		
A B. N. R.-nél és a Postatakarékpénztár- nál rendelkezésre álló tőkék	367.908.-	7,406.688.-	a részvénytőkéből létesített külön tartalékalap	27,963.627.-	
BANKOKNAL RENDELKEZÉSRE ALLO TÖKÉK:			különféle kulturális alapok	150.000.-	28,113.627.-
Belföldön	86.480.-		KÉTES KÖVETELÉSEKNEL BE NEM HAJTOTT KAMATOK		10,000.000.-
Külföldön	50.774.-	87.254.-	FORGALOMBAN LEVŐ SAJAT ZALOG-LEVELEK		614,860.-
ÉRTEKPAPIRTARCA:			BETÉTEK:		
Romániai címletek:			Belföldről		
Allami értékpapírok (n. é. 1,192.100.-)	829.789.-		betéti könyvecskére		73,481,419.-
a tőzsdén jegyz. címl. (n. é. 235.000.-)	197.500.-		HITELEZŐK:		
a tőzsdén nem jegyzett címletek (n. é. 1,053.000.-)	20.926.-		Belföldiek	2,707.864.-	
Külföldi címletek:	121.974.-	1,170.189.-	Külföldiek	43,876.068.-	46,583,932.-
A fenti értékpapirokból le vannak kötve értékpapírok:			VISSZLESZAMITOLAS:		
névértékben Lei 576.000.-			Belföldön		
tényleges értékben " 247.460.-			a Banca Nationala a Romaniel-nál	14,425.254.-	
VALTOTARCA:			Külföldön	5,967.936.-	20,393.190.-
Belföldön fizetendő			BEVÁLTANDÓ ÉRTEKEK:		
váltók külön fedezet nélkül	5,274.023.-		Belföldön		1,295.145.-
váltók áru, értékpapír, stb. fedezettel	2,844.445.-		FEL NEM VETT OSZTALEKOK ÉS SZELVÉNYEK		841.089.-
váltók jelzálogfedezettel	18,585.952.-	26,704.420.-	EGYEB SZAMLAK		17,420.968.-
ADÓSOK:			ATMENETI SZAMLAK		1,371.005.-
Belföldön					
Adósok külön fedezet nélkül	3,104.052.-				
adósok kereskedelmi értékfedezettel	1,856.840.-				
adósok értékpapírfedezettel	1,490.395.-				
adósok jelzálogfedezettel	10,754.367.-				
adósok különböző fedezettel	2,381.880.-				
Külföldön	161.066.-	19,748.600.-			
Az 1934. APRILIS 7-IKI KONVERZIÓS TÖRVÉNY KEDVEZMÉNYEIBEN RÉSZESULT ADÓSOK (lecsökkentett tőkeösszeg)		185,365.227.-			
RÉSZESEDESEK:					
Belföldön:					
iparvállalatoknál	3,331.688.-				
más vállalatoknál	2,020.000.-	5,351.688.-			
HOSSZULEJARATU KÖLCSÖNÖK		4,920.715.-			
INGATLANOK:					
a banküzlet folytatásához szükséges ingatlanok	24,000.000.-				
más ingatlanok	12,142.264.-	36,142.264.-			
BERENDEZÉSEK		800.000.-			
EGYEB SZAMLAK		7,741.755.-			
ATMENETI SZAMLAK		179.914.-			
VESZTESEG		5,946.023.-			
		251,564.735.-			251,564.735.-

Timisoara, 1935. április 5.

A könyvelésért:
GANTNER JÁNOS cégjegyző, főkönyvelő.

A DIRECTORIUM:

FABER s. k. adm. del.

LUDWIG s. k. adm. del.

SCHMALER s. k. igazgató, Timisoara,

STAMP s. k. igazgató, Arad

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszallító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia szállítók

Arad, Str. Eminescu 16. — Telefon 250 sz.

Divat - Elegancia - 1935

Új színek: szalma- és ámbrazsin

Divatról beszélve talán elsősorban a divatszínokről kellett volna megemlékezni. Tény az, hogy minden szezonban és változást is van egy-egy kialakult, illetve egy-egy divattervezőtől lancirozott divatszín, azonban általánosságban egy abszolút divatszínről beszélni lehetetlen. Minden párisi divattervező kollekciójában a szivárvány minden színe szerepel. Kétségtelen legtöbb nappalra a sötétkék, ezt a színt idén minden párisi divattervező magáévá tette. Soha annyi szép egyszerű, fehér madeira viselő galléros, fehér vászon, piké, vagy linongalléros sötétkék szövét-ruhát nem mutattak Párisban, mint az idén. Patou a sötétkék mellett az arany szalmaszín — az ámbrát — deklarálta divatszínül. E két szín mellett sok drappot, középkéket, levendulakéket, feketét, fekete-fehér kombinációt láthatunk Párisban. De akinek jól áll a zöld, lila, piros, vagy barna szín, ne legyen skrupulusa. Épp úgy viselheti az ilyen színű toilettet, mint a sötétkéket.

Érdekes, hogy amíg a ruhadivatban évekkel ezelőtt mindig egy bizonyos változást láttunk Budapesten a párisi divattal szemben, addig egy-két szezon óta a pesti divathölgyek szinte minden változtatás nélkül viselik a párisi modelleket. Sőt, az a ruha tetszik és csak azért a ruháért fizetnek nagy árat, amelyik tökéletes, az utolsó rombig hűséges kópiája a párisiaknak.

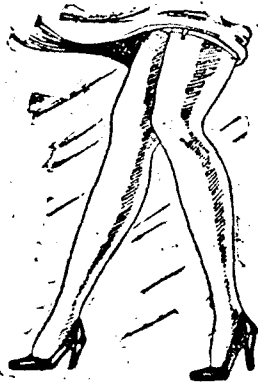
*

Hölgyeim, ez a pársoros, divatot csak dióhéjban adó konferansz husvétra készült! Ha valakiben netalán döntő elhatározást váltott ki, tessék sietni. Semmit sem garantálok. Nem lehetetlen, hogy mire az új toalett elkészül, a párisi divattervezők örökké forró maguskonyháiban már döntöttek. Nem az indiai hercegnő „sari”-ja, hanem a mezőkövesdi menyecske ezerréti szoknyája és tarkavirágos pártája lesz a sikk.

— Az új angol divat-szövet mintái belöldi elsőrendű kivitelben készülnek a sishoarai szövetgyárnál. Vezérképviselő: Arad, Strada Eminescu No. 15.

— Néhány szó a füzöröl! Egyetlen modern nő sem öltözködik ma már füző nélkül, mert a divat megkívánja, hogy az alak vonalait érvényre hozza. Nincs az a tökéletes ruha, amely érvényesülne, ha nem simul az alakhoz. Ezt viszont csak akkor engedheti meg magának minden nő, ha egy tökéletes füzőt visel. Ma nem idegenkedik ennek a viseletétől senki, mert mindenki jól tudja, hogy a mai füző nem egy szoros páncél, hanem könnyű, simulekony, mint egy második bőr fogja körül az alakot. Sporthoz, tánchoz könnyű slupfereket viselnek, ami nem akadályozza a mozgást. A Salvator-cég (Piata A. Iancu 21.) állandóan a legújabb modelleket hozza, hol előzékenyen és szakértelemmel lesznek a hölgyek kiszolgálva.

Casa de Ciorapi
Strasser
harisnyaáruház
harisnyái vezetnek!

„ADESGO”
selyem harisnyát, keztyűt
kötött árut legolcsóbban
LÖWINGER-nél
Bul. Reg. Maria 18. vásárolhat.

Női felöltők, ruhák, valódi krokodil és kigyóbőrtáskák nagy választékban, legolcsóbb áron

LYONE-cégnél Neuman-palota.

A legelegánsabb női felöltők és ruhák legolcsóbb beszerzési forrása

MENCZER M. női confectio áruháza

Arad, Fischer Eliz-palota.

Női és férfi szövetek, selymek, inganyagok, vásznak nagy választékban legjobban vásárolhatók **GOLDSTEIN LAJOS** divatáruházában Arad, Str. Bratianu 2-2.

A Fabrica de Impletituri si Tricotage S.A.
(Kötő- és kötszövőgyár r. t.) Arad.

A n. é. vevőközönség szives figyelmébe ajánlja kiváló és kifogástalan minőségű általa gyártott alanti cikkeket:

Pulover, mellény, szoknya, „Baby”-cikkek, sál, „Poló” ing, fürdőruha; football- és tornatrikó, harisnya, ten-nis harisnya, keztyű, nőinadrág, „Berliner” térdharisnya, stb., stb.

A tavaszi és nyári divat szenzációja a **rókapellerin**

Legújabb párisi modellek után készíti **ENGELHARDT szüics** Arad, Str. Eminescu 1 sz. Ezüstrókkák állandóan raktáron.

A legfinomabb, legdivatosabb bucurestii kézzel varrott cipők **Deutsch Siegrid-nél** kaphatók.

Szépségápolási

és háztartási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Vojtek & Weisz

drogueria

Cégtulajdonos: Ordelt László.

Párisból megérkeztem! A legmodernebb completek, schnittek és estélyi toilették

Wasmer Jánosné

„Párisi női divatszalon”-jában készülnek Str. Ciolo Pop 1.

Divatos öv, keztyű és exotikus bőrök és választékban kaphatók

özv. **Zimmermann**

Lajosné és Fia-cégnél

Arad, P. Avram Iancu sarok

Finom minőségű női selymek, legfinomabb de-jalen-ek, ingrevalók, szövetek, mosó selymek feltunó olcsó áron. A „Centra pentru Broderii” főterakata. „Textul Universum” Lusztig Bul. Reg. Fer inand 13.

Menyasszonyi koszorú, failyol és női-kalap modellek legolcsóbban

„Hunia” Arad

Str. Metianu 2. (Hunyady-palota) Merour-tag

Divat - Elegancia - 1935

Női luxus cipőkben vezető márka
Oradea.

2514

We-Ego cipők nagy választékban
APPONYI TESTVÉREK-nél
Városházával szemben.

We-Ego cipők
IVÁNYI cipőárúházaiban
kaphatók.

2571

A cikkben felemlített legdivatosabb és legjobb
minőségű cipők összes divatformákban

Szigeti Oszkár-nál

Színházzal szemben.

2574

SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS

uri szabó

ARAD, Piata Avram Iancu 22 szám.

Színház épület.

2560

A vonal a szabó művészete.

MÁRTON J. uriszabó

Arad, Piata Avram Iancu 10 sz.

A legfinomabb szövetek állandóan raktáron.

2523

Legrövidebb út
a gyártól -

posztóárúház

ARAD. A VÁROSI KÁVÉHAZZAL
SZEMBEN.

Válasszon és biztosan
talál.

Kedvencé való cipőt
ACONIU-nál!

2529

CHIC

ÁLLANDÓ URIDIVAT UJDONSÁGOK
HEGEDŰS & GOLDMANN
ARAD ARAD

HAMPEL F.

uriszabósága 2537

Arad, Str. Alexandri 5 sz.

Divat szövetujdonságokkal
állandóan szolgál.

Divat - Elegancia - 1935

URAK DIVATJA

Az Aradi Közlöny számára írta: **MANGOLD BÉLA KOLOS**

Az 1935-re megjelent angol öltönytípusok messze túlszárnyalják a nemritkán még ma is fel-dicsért békebeli minőségeket. Gyönyörű színezés, művészi szövés és újdonságok nagy sorozata ki-nálkózik a divat iránt érdeklődőknek.

Mint a dugasz a pezsgős üveg torkában las-san, de biztosan emelkedik felfelé, hogy tompa puffanással kipattanva, mint felesleges eszköz a földre hulljon, oly nehezen tornászta fel magát a barna szín a divat magaslatára, honnét minden átmenet nélkül zuhant alá, helyet adva az angol jubileumot jelképező sötét és világosszürke színek végtelen sorozatának. A divatszínű versenyében tehát ismét a régi favorit futott be mint első a célnál, jó másodiknak magamögött hagyva a kékeszürke árnyalatokat, míg a barna és vele együtt minden sötét és világos ivadéka mint rossz harmadik, ostor alatt, kullog a mezőny nyomában. A szürke divatszövetek közt első helyen áll az ezüst színű. Ezzel a frissítően és üdítően ható új szürke árnyalattal párhuzamosan állnak a divat tükrében a „Mouliné” elnevezésű, kékes és zöldes eljézós szürke szövetek és csak harmadsor-következnek az u. n. „Beige” és homokszürke típusok.

A mellett, hogy az öltönytípusok alapszínei

ezidén világosabbak lesznek, mint eddig voltak, mintáik is a legegyszerűbbek. Hajsza, és u. n. krétavonalú sávok vonulnak végig a halvány-szürke alapokon. A fehér, kék vagy néha sötét-piros vékony vonalas szövetekre, — melyek tagad-hatatlanul, a tavalyi divat jellegét viselik magu-kon, az nyomja rá az újdonság bélyegét, hogy a vonalak szaggatottak és szinte odalévelt, halvány felsőkockákkal áttörtek. A tavaszi és nyári öltönytípusok között legnagyobb esélye van az is-mét felkapott seviotoknak és flanelleknek, melyek, kel szemben eddig favorizált kamgarnok háttérbe fognak szorulni. Városi viseletre nagy kedveltség-nek fognak ezidén örvedeni a fekete alapon fehér és alig látható pirossávú flanel öltözetek. Egy másik nevezetessége az új tavaszi és nyári öltönytípusoknak az anyagok könnyűségében rejlik. Talán még soha sem viseltek a férfiak oly pe-helykönnyű nyári ruhákat, mint az idén. Ez a régen óhajtott újítás, meleg nyári napokon nagy könnyebbséget fog szerezni. Észrevétlenül, szinte lábbujjhegyen lopódzott tavaly a férfidivatba a zöld öltöny. Nem hívta, nem kívánta senki, de azért jött. Nem volt és nem is lesz nagy szerepe, és bár elég jól érvényesült a divat színpadán, oly rövid jelentése volt, hogy a közönség nem ismerhette fel különleges szépségeit.

Sportruhák

A tavaszi és nyári sportöltönyök közt, két egymással ellentétes válfajjal találkozunk. Mig az egyik oldalon gyönyörű színekben bontakoznak ki az apró kockás sportruha újdonságok, addig másfelől az egyszínű és majdnem egyszínű típu-sok ragadják meg figyelmünket. A sportzakók nagyjából kétgombos és rávarrott zsebekkel készülnek. Kivételük lehető legegyszerűbb és mind-egyik vonala közel jár a mindennapi zakóöltöny kabátjának formáihoz. A berakott hátdőjű, be-rakott, ráncosított zsebes, vagy a „Trench-coat”-ra emlékeztető hát és vállpánttal ellátott sportkabát, mai divatfogalmak szerint a tulöltözöttség látszatát kelti.

Ezzel szemben ezidén több fél- és egészőves sport zakót fogunk látni és ott diszeleg majd is-mét a zakókon az oly régen nélkülözött u. n. aprópénz zsebecske. Bármennyire kerüli a mai di-vat a barna színeket, sportruhákra mégis meg-

A WALESI HERCEG GOLFRUHABAN

hagyta a gesztenyebarna és az u. n. Burberry színű árnyalatokat, mely tagadatlanul szép színek seviot, homespun és flanel ruhákon fognak érvényre jutni. Amíg a sportkabátok formáin csak azt a változást észlelhetjük, hogy vonalai az ed-diginél egyszerűbbek lettek, addig a sport nadrágnál majdnem szenzációszámra megy a hosszú for-ma divatbajövele. Ez azt jelenti, hogy elkövet-kezett a „plus-four” és vele együtt a lábszár-védők és a sportharisnyák alkonya. Azért nem tű-nik el majd teljesen ez a nagy kedveltségnek ör-vendő ruha típus, mert a divat csak azokra a he-lyekre szorította vissza, ahonnan tulajdonképen kiindult. Ezek a helyek a golfpálya, a távgyalog-lás és sok más olyan alkalom, ahol a lábszár szabad mozgására helyezük a fősúlyt.

Tavaszi szövetkülönlegességek érkeztek

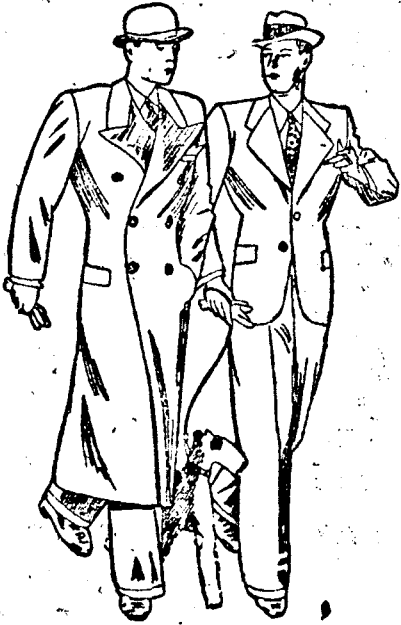
„MERINO” posztóházba

Arad, Stada Alexandri 1 szám.

2551

Uj öltöny típusok

A londoni „Ritz” és „May Fair” restauránok fényesen berendezett barjaiban délelőttöként ele-gáns közönség ad magának légyottot Lunch ide-jén. Itt és a Bond Street környékén láthatjuk a legújabb délelőtti öltözeteket. Fekete, kék vagy sötétszürke alapú, fehér krétavonalas, kétsoros zakóöltönyökhöz szegettszélű fekete vagy ugyne-

san előretolt színes gallér viseletnek.

Az új „Lunch” öltöny kétsoros zakója a mell körül bőszerű és széglés vállu. A kabát újjai szűkek. Telt redők vonulnak végig a mo-dern zakó hátán, míg a csipők körül karcsúsító vonallal simul a testhez az ujszabású „lunch”-zakó. A bő nadrágot éles vasalás szeli át felső szélétől a lábfejig.

A „Lunch”-öltönyön kívül van még egy ne-vezetes újdonsága a férfidivatnak — a „Kisszmo-king”. Mig az első nem sok port fog felverni, ad-dig a másiktól még sokat fogunk hallani. Hogy a kis szmoking angol eredetű-e, az nem bizonyos, de akárhonnan jött is, oly célszerű ruha, melynek az urak igen sok alkalmon hasznát fogják venni. A kis szmoking mindhárom része fekete shetland szövetből készül és három válfaja van.

Mind a háromnak két gombra záruló egy-soros kabátja van, kétsorosnak megfelelő, széles és mély kihajtással. A délelőtti használatra szánt kis szmokinghoz világosszürke, kétsoros posztó-mellény viselhető, fehér alapon fekete vagy szí-nes sávú inggel, fehér gallérral s fehér kézelővel.

A második formát fehér inggel, fehér szárnyas gallérral és fehér kézelővel, fekete alapon apró fehérpettyes vagy mintás Echarpe-pal, (gyöngy-tüvel) világosszürke kétsoros mellénnyel, világos-szürke bokavédővel és fekete keménykalappal kell viselni. Ez a ruha délutáni kisebb ünnepélyes al-kalmakra való.

Legelegánsabb a kis szmoking harmadik változata, melynél a kabát formája határozott szmoking jellegű a különbséggel, hogy széles kihajtásai nincsenek selyemmel borítva. Mély kivágású, egysoros mellény, egygombos piké vagy vászon kemény mellü fehér ing, nagy-szárnyú fehér gallér, fekete alapon fehérpettyes csokornyakkendő, fehér batisztzsebkendő és sima fekete félcipő járul a nagy izléssel felépített, esti kis szmokinghoz.

A cikkben felmentett legelegánsabb dolgok „MEISL és EDLER”-nál kaphatók. 2517

vezett éjfélkék színű kalapot viselnek az urak. Fel-felbukkan itt-ott a fiatal emberek favoritja, a jubileumi ezüstszerű kétsoros zakóöltöny is, a walesi herceg által divatba hozott négerbarna színű antilop-bőrcipővel. A fehér alapon sávozott színes ing divatja, — melynek az 1935. évi nyári idényben vezető szerepe lesz — most bontakozik ki a westendi Lunch asztalok előtt és ott kezd új életre kelni az egyszínű inghez viselt fehér gallér divatja is, hogy sakkot mondjon a már túlságo-

Husvétii és pünkösdi vásárt rendez redukált áron a

Vajda & Czégka posztóáruház

Arad, Str. Eminescu No. 15.

2547

Gyári vezérképviselet!

Szabad ég alatti esti viselet

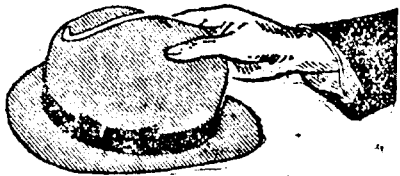
A szabadtéri színelőadás a közönség öltözködése szempontjából tulajdonképpen esti alkalom, de mert vasuti utazással, vagy autókirándulással van egybekötve és hosszabb szabadég alatti tartózkodással jár, semmiesetre sem jelenhetünk meg ott esti öltözetben. Nem is szólva arról, hogy időváltozásnak minden percen ki vagyunk téve, a környezet olyan, hogy legfeljebb Garden Party-n szokásos ruhát vehetünk fel, de a helyzethez sokkal megfelelőbb a könnyű, színes vakóöltöny.

Nyáron, szabad ég alatt, hol a természet színpompával vár reánk, legyen a mi ruhánk is színes.

Kalapok

Talán még sohasem jelent meg annyi kalap-újdonosság, mint az idén. Ugylátszik, hogy a kalapgyárosok keskenyszélű, zsebhen hordható, pehelykönnyű, gyűrhetetlen kalapokkal, pókhálószővésű panamákkal és áttört anyagokból készült sapkákkal akarják visszahódítani a kalap nélkül járó urakat. Angolországban nagy fairagaszon figyelmeltetik a férfiakat a kalapnélküliség hátrá-

75 év az biztos alap;
éves a 2588

KOZMA
kalap

mert már nagyapja ha Pestre utazott Kozmánnal vett kalapot. — Hatalmas választékban nyakkendő különlegességek.

BUDAPEST, Károly krt 3, saroküzlet

nyaira és veszélyeire. A tavaszi és nyári kalapok keskenyszélűek, a kalapok teteje pedig magasabb a rendesnél. A könnyű puha nyulszőrkalapok vágott széle felhajtvá vagy lecsapva viselhetők. Vezető divatszín az ezüst és a hamuszürke. Vidéki

Manea

2569

uridivat
áruháza
mindenben vezet.

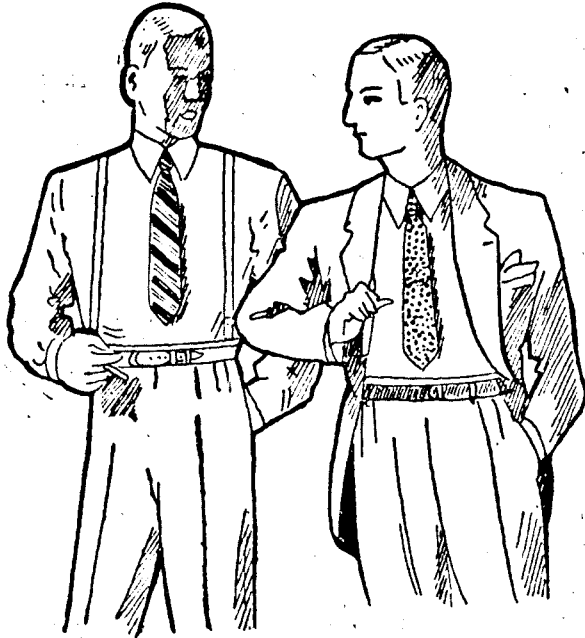
viseletre inkább barna és zöld színű kalapok kedveltek. Esti viseletre a szegetszélű fekete puhakalap divatban marad. Nyáron különösen a parti nyaralóhelyeken a Panama és a kemény szalmakalap számíthat nagy elterjedésre.

Ingek, kalapok, nyakkendők nagy választék,
elismert olcsó árak. 2519

„SOLID” Bul. Reg. Ferdinánd 21 sz.

Sport ingek

A divatos sport ing u. n. „Aerofil” vagy „Cellular” szövésű, könnyű áttört anyagból készült, mely a levegőcserét rendszeresíti. Alatta a test nem hevülhet föl és nem hülhet le túlságosan, ami sok mozgással járó sportoknál megbecsülhetetlen jó tulajdonság. A 2—3 évvel ezelőtt felkapott és azóta mindnagyobb kedveltségnek örvendő, kö-

tött műselyem ingek divatja ezidén is folytatódni fog. A sport ing viselhető hosszú vagy rövid uj-

Férfi fehérneműt

a legszebb és legolcsóbb
kivitelben 2526

L. LÖWI szalon készít.
Piata Avram Iancu 12., II. em.

jal, szabad nyakat biztosító, vagy gombolható gallérral. A gallérok hegyeit célszerű merevítővel ellátni. Divatszín: kék, szürke és fehér.

Tavaszi és nyári kalapok nagy választéka,
tisztítást, javítást olcsón vállal 2546

Bittenbinder
Arad, Strada Eminescu 2 szám.

CSONT

speciális uriszabósága

Eredeti modellek!
Szabásban és árban vezet! 2604

Arad; Bohus-palota.

Nyakkendők

Az angol jubileumi ünnepély nagy befolyással van a nyakkendődivatra. Szolid sávok és apróminták léptek a már már tulhajtott modernizmus feltűnő rajzai helyébe és az erős színeket tompított árnyalatok váltották fel. A legtöbb újdonság a jubileum témáját variálja és az ezüstsürke, bi-

borpiros, angol kék (Royal blue) változik a most divatba jött fehér alapon. Áramvonalak, csósávok vonulnak végig a pasztelszínű és a selyem alapokon, míg az új flanel nyakkendők gyönyörű színezésű sportsávok szelik át. Feltűnt a kockás nyakkendő is a divat láthatárán és bár sok szép sorozat látott napvilágot nem valószínű, hogy a magyar izlést megtudják majd hódítani.

**A legdivatosabb kalapok,
nyakkendők, harisnyák,
gallérok** 2589

MODERN

divatáruházban

ugyanott elegáns ridikülök és utazókofferek
Bulv. Regina Maria 10 sz.

MOZER ISTVÁN 2595

elsőrangú uriszabósága

Str. Moise Nicoare 2

Ha kalapot,

nyakkendőt, fehérneműt, stb.
olcsón akar beszerezni jöjjön a

Színházi 2606
Versenyházba

Weisz uriszabó

Kiváló szabás, szolid árak!
Arad, Str. Eminescu 15 sz. 2549

Saját készítésű ruhák!
Rendkívüli olcsó árak!

MUZSAY-nál

Színház főbejárattal szemben
„Mercur” könyvek érvényesek. 5432

HUPPERT ÉS GODA

férfi és női angol szabó 2527

ARAD, STRADA BARITIU No. 13.

Telefon 2—31 szám.

Telefon 2—31 szám.